

ANALIZA DE RISC PENTRU PESTA PORCINĂ AFRICANĂ, PENTRU ROMÂNIA

1. NECESITATEA ELABORĂRII ANALIZEI DE RISC PENTRU PESTA PORCINĂ AFRICANĂ

1.1. caracterul emergent al bolii pentru România

Identificată și descrisă, inițial, pe continentul african (Kenia și alte state africane) și cel central și sud american (Brazilia, Cuba, Haiti și Republica Dominicană) boala a pătruns în Europa, inițial în Europa de Vest (Spania, Portugalia, Franța, Italia, Belgia, Olanda și Malta), măsurile aplicate de aceste ultime state au făcut ca riscul pentru România, până la aderarea la Uniunea Europeană să fie scăzut, intrarea României în comerțul intracomunitar inducând un risc moderat în relație cu pesta porcină africană. Boala a fost eradicată în 1993, în Portugalia, în 1995, în Spania, în 1985, în Belgia și în 1986, în Olanda.

Apariția primelor focare de pestă porcină africană în Transcaucazia (Georgia, Armenia, Azerbaidjan, Rusia) în perioada 2007-2008 a ridicat nivelul de risc, pentru România, la nivel mediu, iar pătrunderea bolii în Belarus, Lituania, Polonia, Ucraina a făcut ca riscul pentru România să fie intolerabil/inacceptabil, implicând măsuri preventive, ca acțiuni de management al riscului.

1.2. situația epidemiologică

a) de proximitate

Situația epidemiologică actuală în regiunea Caucazilor este relativ stabilă, Georgia, Armenia și Azerbaidjan nemairaportând noi focare. Îngrijorătoare este situația din Federația Rusă unde, din situațiile raportate periodic la OIE, reiese că boala a devenit endemică în anumite regiuni, constituind o amenințare permanentă pentru zonele din jur, incluzând Statele Membre UE din Europa de Est. Până în prezent, boala a evoluat conform tabelului de mai jos.

Anul	Țara	Număr focare
2007	Armenia	13
	Georgia	60
	Rusia	65
2008	Azerbaidjan	2
2009	Rusia	302
2010	Armenia	15
2011	-	-
2012	Ucraina	1
2013	Belarus	2
2014	Rusia	16
	Ucraina	2

Tabel nr. 1: Țările în care a evoluat pesta porcină africană
(Sursa datelor: http://www.oie.int/wahis_2/public/wahid)

b) de pătrundere în spațiul Comunitar

În momentul de față, pe continent, boala mai evoluează în Italia, unde este cantonată în insula Sardinia din 1994, dar de unde, indiferent de numărul de focare anuale, ea n-a difuzat niciodată pe teritoriul Italiei, datorită particularităților de relief. În anul 2014, boala a pătruns în Lituania (2 focare la granița cu Belarus) și Polonia (1 focar la granița cu Belarus). Fiind o boală care a evoluat sporadic în Comunitate (Spania, Portugalia, Belgia și Olanda), există, în prezent, un grad de pregătire adecvat în statele UE pentru lupta cu această boală.

c) Situația epidemiologică a pestei porcine africane în Europa (UE și țări terțe) perioada 2009 - 2014

Anul	Țara	Nr. focare	Specia	Nr. porcine suspecte	Nr. cazuri de boală	Nr. porcine moarte	Nr. porcine ucise	Nr. porcine tăiate de necesitate
2009	Federația Rusă	65	porcine domestice	14645	1195	931	6496	154
			mistreți	495	21	19	53	0
			total	15140	1216	950	6549	154
2010	Armenia	15	porcine domestice	150	37	25	125	0
			mistreți	2	2	2	0	0
			total	152	39	27	125	0
2010	Federația Rusă	302	porcine domestice	83625	1691	1368	67919	5086
			mistreți	21	61	48	34	0
			total	83646	1752	1416	67953	5086
2011	Armenia	15	porcine domestice	22	22	0	22	0
			total	22	22	0	22	0
2011	Federația Rusă	302	porcine domestice	89743	2362	1814	87664	0
			mistreți	608	324	315	270	0
			total	90351	2686	2129	87934	0
2012	Federația Rusă	302	porcine domestice	69101	1150	796	68284	0
			mistreți	375	115	100	168	0
			total	69476	1265	896	68452	0
2012	Ucraina	1	porcine domestice	5	3	3	2	0
			total	5	3	3	2	0
2013	Belarus	2	porcine domestice	20627	27	22	20605	0
			total	20627	27	22	20605	0
2013	Federația Rusă	302	porcine domestice	3876	436	312	325	1380
			mistreți	211	32	24	3	5
			total	4087	468	336	328	1385
2014	Belarus	2	porcine	20627	27	22	20605	0

			domestice					
			total	20627	27	22	20605	0
2014	Lituania	2	mistreți	-	2	0	2	0
			total	-	2	0	2	0
2014	Polonia	2	mistreți	-	2	2	0	0
			total	-	2	2	0	0
2014	Federația Rusă	10	porcine domestice	58706	1165	970	57736	0
			mistreți		34	19	15	0
			total		1199	989	57751	0
2014	Ucraina	2	porcine domestice	26	5	5		
			mistreți		1	1	0	0
			total		6	6		

Tabel nr. 2: Rezumat al notificărilor imediate 2009 - 2014 (sursa datelor: WAHID - OIE, versiunea 1, 27 August 2012)

2. ANALIZA DE RISC - ETAPA PRELIMINARĂ

2.1. existența cadrului instituțional pentru elaborarea analizei de risc

Elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană s-a desfășurat în:

- Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală, instituție pentru identificare, caracterizare, ierarhizare, evaluare, estimare, gestionare primară și comunicarea inițială a factorilor de risc pentru pesta porcină africană

- Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, ca instituție cu responsabilități specifice privind gestionarea permanentă, monitorizarea, managementul, controlul și comunicarea privind factorii de risc pentru pesta porcină africană

Sistemul instituțional și organizatoric prin care se realizează identificarea, gestiunea și managementul factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană implică:

- sistemul instituțional constituit din instituții publice cu responsabilități în acest domeniu

- sistemul organizațional adiacent format din asociații, organizații, patronate ori alte forme asociative profesionale ale crescătorilor de animale, implicate în gestionarea și managementul factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană

Structurile din cadrul Institutului de Diagnostic și Sănătate Animală implicate în studiul factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană, în conformitate cu Ordinul nr. 1212 din 24.02.2011 sunt:

1. Serviciul Sănătate Animală și Epidemiologie
2. Laboratorul Național de Referință pentru Pesta Porcină Clasică și Pesta Porcină Africană
3. Laboratorul Național de Referință pentru Biologie Moleculară
4. Biroul Elaborare Proiecte de Cercetare, Comunicare

Structurile din cadrul ANSVSA implicate în studiul factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană și elaborarea analizei de risc, în conformitate cu Ordinul nr. 823 din 23.09.2011, sunt:

1. Direcția de Audit prin Compartimentul Evaluare Risc
2. Direcția Generală Sanitar - Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor prin Direcția Sănătate și Bunăstare a Animalelor
3. Direcția Generală Control Oficial prin:
  - a) Direcția Inspecții și Control Oficial
  - b) Direcția Evidență Informatizată, Identificare și Înregistrare Animale
  - c) Direcția Comerț, Import - Export, Posturi de Inspecție la Frontieră
4. Serviciul comunicare prin:
  - a) Compartiment comunicare internă
  - b) Compartiment comunicare externă

2.2. existența cadrului de reglementare pentru elaborarea analizei de risc

2.2.1. Cadrul de reglementare elaborat de Organizația Internațională pentru Standardizare

- a) IEC/ISO - Ghid 73 - Vocabular pentru managementul riscului, 2009
- b) IEC/ISO 31010 - Standard internațional pentru managementul riscului - Tehnici de evaluare a riscului, 2009, Ediția 1
- c) IEC/ISO 31000 - Standard internațional pentru managementul riscului - Principii și linii directoare, 2009, Ediția 1

2.2.2. Cadrul de reglementare elaborat de Organizația Mondială a Comerțului:

- a) Acordul pentru aplicarea măsurilor sanitare și fitosanitare al OMC
- b) Acordul pentru eliminarea barierelor tehnice al OMC

2.2.3. Cadrul de reglementare elaborat de Comisia Codex Alimentarius

- a) Principii și linii directoare pentru realizarea evaluării riscului microbiologic CAC/GL-30 (1999)14
- b) Principii de lucru pentru analiza de risc pentru siguranța alimentelor utilizate de guverne, CAC/GL 62-200715
- c) Principii și linii directoare pentru realizarea managementului riscului microbiologic (MRM), CAC/GL 63-200716

2.3. existența cadrului procedural pentru elaborarea analizei de risc

Cadrul procedural utilizat la elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană este reprezentat de:

2.3.1. Cadrul procedural elaborat de OMSA reprezentat de:

- a) Codul pentru Sănătatea Animalelor Terestre, Volumul 1 - prevederi generale, Secțiunea 1 - Notificarea, supravegherea și diagnosticul bolilor la animale, Capitolele 1.1. - 1.4.; Secțiunea 2 - Analiza de Risc, Capitolul 2.1.; Secțiunea 3 - Calitatea serviciilor veterinare, Capitolul 3.2.; Secțiunea 4, Capitolele 4.1., 4.2. și 4.12.; Secțiunea 5 - Certificarea veterinară, proceduri de export/import și măsuri privind comerțul: Capitolele 5.1., 5.2., 5.3. și 5.6.; secțiunea 6 - Sănătatea publică veterinară: Capitolul 6.3. și Volumul 2 - Boli listate, Capitolul 15.1.

- b) Manualul pentru Teste de Diagnostic și Vaccinuri pentru Animale Terestre

Volumul 1: Lista testelor de diagnostic utilizate pentru comerțul internațional; Partea 1 - Standarde Generale, Capitolul 1.1.1.; Partea 2 - Boli listate și alte boli de importanță pentru comerțul internațional, Capitolul 2.8.1.

c) Revista științifică și tehnică - Analiza de risc, sănătatea animalelor și comerț

d) Manual privind analiza de risc pentru importul de animale și produse de origine animală - Introducere și analiza de risc calitativă

e) Manual privind analiza de risc pentru importul de animale și produse de origine animală - Analiza de risc cantitativă

2.3.2. Cadrul procedural elaborat de FAO

a) Colaborare FAO/OIE/OMS - Partajarea responsabilităților și a activităților de coordonare globală cu referire la riscurile pentru sănătatea animalelor, oamenilor și interfața cu ecosistemele

2.3.3. Cadrul procedural elaborat de Organizația Mondială a Sănătății

a) Manual de biosiguranță laboratoarelor, Ediția a III-a, 2004

b) Managementul bioriscului - linii directoare pentru biosecuritatea laboratoarelor

2.4. stabilirea scopului și a obiectivelor analizei de risc

2.4.1. elaborarea unei analize de risc profesionale, formulată conform standardelor și matricelor internaționale prin intermediul căreia să se realizeze identificarea, descrierea, ierarhizarea, evaluarea și estimarea factorilor de risc pentru pesta porcină africană, pe baze științifice, în baza cărora să se formuleze opțiunile de reducere (măsuri preventive și acțiuni corective) reale și adecvate nivelului de risc, în vederea protejării teritoriului României față de riscul înalt/intolerabil/inacceptabil existent la această dată în proximitate.

2.4.2. obiective:

a) colectarea informațiilor necesare în vederea elaborării analizei de risc pentru pesta porcină africană

b) identificarea potențialelor surse de factori risc pentru pesta porcină africană și a itinerariului de risc plauzibil pentru România

c) evaluarea emisiei, expunerii și difuzării factorilor risc pentru pesta porcină africană

d) evaluarea potențialelor consecințe și a magnitudinii acestora

e) formularea și ierarhizarea opțiunilor de reducere (măsuri preventive și acțiuni corective) a nivelului de risc existent

f) instruirea și implicarea gestionarilor de risc privind managementul riscului corelat cu pesta porcină africană

g) reevaluarea factorilor de risc și a analizei de risc în conformitate cu rezultatele implementării opțiunilor de reducere a nivelului de risc existent

h) comunicarea privind factorii de risc între instituțiile implicate în elaborarea analizei de risc și operatorii economici implicați în gestiunea și managementul factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană

i) punerea sub alertă a structurilor cu responsabilități privind managementul situațiilor de urgență

j) avertizarea structurilor guvernamentale privind:

- posibile implicații financiare corelate cu implementarea opțiunilor de reducere (măsurii preventive și acțiuni corective) a nivelului de risc existent
- pierderile economice și financiare plauzibile în cazul apariției și evoluției unui focar de pestă porcină africană pe teritoriul României

2.5. definirea termenilor de referință

Pentru redactarea prezentei analize de risc, am utilizat materialele bibliografice disponibile, în special definirea termenilor din cadrul unor documente de reglementare internaționale. În acest context, se înțelege prin:

a) risc - efectul incertitudinii asupra atingerii obiectivelor unei organizații/instituții/regiune/țară (IEC/ISO - Ghid 73 - Managementul Riscului - Vocabular, 2009)

b) factor de risc - fenomen, proces sau complex de împrejurări congruente, în același timp și spațiu ce pot determina sau favoriza producerea unor tipuri de risc (Ordonanța de Urgență 21 din 15 aprilie 2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, publicată în Monitorul Oficial cu numărul 361 din data de 26 aprilie 2004)

c) eveniment - apariția sau modificarea unui set particular de circumstanțe ce se pot constitui drept factor de risc (IEC/ISO - Ghid 73 - Managementul Riscului - Vocabular, 2009)

d) sursa de risc - este un element factor de risc ce singur sau în combinație, prezintă un potențial intrinsec de a crea un risc, putând fi tangibil sau intangibil (IEC/ISO - Ghid 73 - Managementul Riscului - Vocabular, 2009)

e) identificarea factorilor de risc - este procesul de descoperire, recunoaștere și descriere a riscului, implicând identificarea evenimentelor surse de risc, cauza lor și potențialele lor consecințe, date istorice, analize teoretice, opinia informată a experților și a operatorilor din domeniu de aplicare

f) descrierea factorilor de risc - este o reprezentare structurată a factorilor de risc ce conține uzual 4 patru elemente: sursele, evenimentele, cauzele și consecințele acestora (IEC/ISO - Ghid 73 - Managementul Riscului - Vocabular, 2009)

g) analiza factorilor de risc sau analiza de risc - este procesul de înțelegere a naturii riscului și de determinare a nivelului de risc ce asigură baza pentru evaluarea riscului și pentru decizii privind tratamentul riscului, incluzând și estimarea riscului;

h) probabilitatea factorilor de risc - exprimarea șanseii de producere a unui eveniment factor de risc, exprimată ca un număr între 0 și 1, unde 0 este imposibilitatea de a se produce acel eveniment iar 1 este certitudinea absolută de producere a evenimentului respectiv (IEC/ISO - Ghid 73 - Managementul Riscului - Vocabular, 2009)

i) pasibilitatea/potențialitatea (likelihood) factorilor de risc - este șansa ca ceva evaluat ca risc să se manifeste, fie că este definit, măsurat sau determinat obiectiv ori subiectiv, calitativ, semicantitativ sau cantitativ, fie este descris

utilizându-se termeni generali ori matematici, precum probabilitatea sau frecvența (IEC/ISO - Ghid 73 - Managementul Riscului - Vocabular, 2009)

j) frecvența factorilor de risc - este numărul de evenimente factori de risc, sau rezultatele acestora, definite per unitatea de timp (IEC/ISO - Ghid 73 - Managementul Riscului - Vocabular, 2009)

k) consecința factorilor de risc - rezultatul unui eveniment ce afectează obiectivele, un eveniment putând conduce la o gamă de consecințe ce pot fi sigure sau nesigure și care pot avea efecte negative sau pozitive asupra obiectivelor, pot fi exprimate calitativ sau cantitativ, consecințele inițiale putând escalada prin efecte șoc

l) nivel de risc - magnitudinea unui risc sau a unei combinații de riscuri, exprimată în termenii unei combinații dintre pasibilitate /potențialitatea de manifestare și consecințele acesteia

m) operator - persoană sau organizație ce pot afecta, sunt afectate sau pot să fie afectate de o decizie sau de o activitate

n) emisie de factori de risc - este gradul și modul în care un eveniment poate afecta o organizație/instituție/regiune/țară, un lucru sau o ființă, luate individual (IEC/ISO - Ghid 73 - Managementul Riscului - Vocabular, 2009)

o) expunere la factori de risc - măsura în care o organizație/instituție/regiune/țară și/sau un operator este subiectul unui eveniment. Structura la care se referă expunerea la factori de risc poate fi chiar o țară și atunci riscul se definește ca risc geografic.

p) evaluarea factorilor de risc - este un procesul de comparare a rezultatelor analizei de risc obținute cu criteriile de risc stipulate prin standarde sau reglementări, pentru a se determina dacă un risc și/sau magnitudinea acestuia este mare/acceptabilă/tolerabilă sau nu și este un element de decizie privind managementul/tratamentul riscului (IEC/ISO - Ghid 73 - Managementul Riscului - Vocabular, 2009)

r) estimarea factorilor de risc - este procesul global care include identificarea factorilor de risc, analiza acestora, aprecierea sau estimarea acestora, precum și evaluarea lor (IEC/ISO - Ghid 73 - Managementul Riscului - Vocabular, 2009)

s) criteriile de estimare a factorilor de risc - sunt termeni de referință față de care este comparat nivelul sau importanța prognozată a factorilor de risc (IEC/ISO - Ghid 73 - Managementul Riscului - Vocabular, 2009)

ș) percepția factorilor risc a operatorului - reflectă necesitățile operatorului în relație cu factorii de risc, publicațiile, cunoștințele, credințele și valorile

t) atitudine la factori risc - abordarea organizației pentru a estima și eventual a urmări, a reține, a evita ori a manageria un risc

ț) acceptarea factorilor de risc - o decizie informată, pentru a prelua și a face față unui risc, această decizie putând fi luată fără tratamentul riscului sau în timpul tratamentului acestuia, riscul acceptat trebuie să fie supus monitorizării și revizuirii

u) managementul factorilor de risc - activități coordonate pentru a direcționa și a orienta o organizație pentru controlul unui risc

v) cadru de management al factorilor de risc - setul de componente ce furnizează fundamentarea și aranjamentele unei organizații/ instituții/regiune/țară, pentru definirea/descrierea, implementarea, monitorizarea, revizuirea și îmbunătățirea continuă a managementului de risc în cadrul organizației. Fundamentările includ politicile, obiectivele, mandatul și încredințarea pentru managementul riscului. Aranjamentele organizaționale includ planurile, relațiile, posibilitățile financiare, resursele procesele și activitățile. Cadrul de management al factorilor de risc este încorporat în strategia generală, politicile operaționale și practicile organizației.

w) politică de management al factorilor de risc - declararea oficială a intențiilor generale și orientarea unei organizații/instituții/regiune/țară în corelare cu managementul factorilor de risc

x) stabilirea contextului analizei factorilor de risc - definirea parametrilor interni sau externi ai unei organizații ce trebuie să fie luați în considerare, atunci când se realizează managementul unui risc și se stabilesc criteriile de risc, în scopul stabilirii politicilor de management al riscurilor

y) tratamentul factorilor de risc - procesul de modificare a riscului ce poate implica evitarea factorilor de risc, prin deciderea de a nu începe sau continua activitatea ce dă naștere unui factor de risc, preluarea sau creșterea riscului, cu scopul de a găsi o oportunitate, eliminarea sursei de factori de risc ori schimbarea potențialității/pasibilității acestuia, schimbarea consecințelor factorilor de risc, împărțirea cu o altă parte sau alte părți (incluzând contracte și finanțarea riscului), reținerea riscului printr-o decizie informată. Modalitățile de tratament ale factorilor de risc ce au consecințe negative sunt cunoscute ca "diminuarea/îmblânzirea riscului" ori „eliminarea riscului”, „prevenirea riscului”, „reducerea riscului”

z) opțiuni de reducere - măsura ce modifică nivelul riscului, aceasta incluzând orice proces, politică, instrument, practică sau altă acțiune ce modifică frecvența și magnitudinea factorilor de risc,

aa) împărțirea riscului - este forma de tratament al factorilor de risc ce implică o distribuție agreată a riscului cu altă parte sau alte părți (Comisia Europeană și statele membre). Gradul în care un risc poate fi distribuit poate depinde de acuratețea și clarificarea aranjamentelor de împărțire a riscului, transferul de risc fiind o formă de distribuție a riscului (Tratatele de Aderare ale statelor membre.)

bb) finanțarea riscului - este o formă de tratament al factorilor de risc, implicând aranjamente de necesitate, pentru prevederea de fonduri, pentru a soluționa sau modifica consecințele financiare pe care factorii de risc le pot implica

cc) riscul rezidual - nivelul de risc ce rămâne după aplicarea tratamentului riscului asupra riscului nerestricționat, ce poate conține riscul neidentificat, fiind cunoscut ca risc reținut

dd) monitorizarea factorilor de risc - verificarea continuă, supravegherea, observarea critică sau determinarea statusului riscurilor, cu scopul de a identifica modificarea de la nivelul cerut sau așteptat de performanță, aceasta putându-se

aplica cadrului de management al riscului, procesului de management al riscului, factorilor de risc sau măsurilor de control

ee) raportarea factorilor de risc - este o formă de comunicare destinată a informa, în mod special, operatorii interni și externi, furnizându-le informații referitoare la stadiul curent al factorilor de risc și al managementului acestora;

ff) înregistrarea factorilor de risc - înregistrarea de informații privind riscul identificat

dd) auditul managementului factorilor de risc - procesul sistematic, independent și documentat, pentru obținerea evidenței și evaluării obiective a acestuia, cu scopul de a se determina dacă extinderea cadrului de management al factorilor de risc sau a oricărei părți selectate a acestuia, este adecvată și eficientă

ee) comunicarea privind factorii de risc - procesul continuu și iterativ pe care o organizație îl realizează, pentru a furniza, distribui și obține informații și a angaja un dialog cu operatorii, cu privire la managementul factorilor de risc, informațiile putându-se referi la existența, natura, forma, potențialitatea/pasibilitatea, semnificația, evaluarea, acceptabilitatea și tratamentul unui management al factorilor de risc

ff) consultanța privind factorii de risc - este un proces bilateral de comunicare informată dintre o organizație și operatorii acesteia, asupra unei probleme, înainte de a se lua o decizie, sau determinând direcția acelei probleme, un proces ce are un impact asupra unei decizii, mai mult prin influență, decât prin putere și asupra rezultatului unei luări de decizie, dar nu asupra unei decizii comune.

2.6. selectarea echipei de analiză de risc

Prin Ordinul intern al președintelui ANSVSA nr. 21/11.02.2014 se aprobă constituirea Grupului de Lucru pentru elaborarea de analize de risc în domeniul sănătății animalelor.

Acest Grup de Lucru are ca atribuție principală elaborarea de analize de risc, pe care le prezintă, spre avizare, conducerii Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor (ANSVSA), ca documente tehnice oficiale ale serviciilor de stat sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor. Pentru realizarea acestei atribuții, coordonatorii Grupului de Lucru pot solicita participarea la activitățile grupului a oricărui specialist din cadrul serviciilor de stat sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor, cu notificarea prealabilă și acordul conducerii instituției în care respectivul specialist activează.

În cadrul întâlnirii Grupului de Lucru pentru elaborarea de analize de risc în domeniul sănătății animalelor din 28.02.2014, s-a constituit echipa pentru elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană, astfel:

a) 4 specialiști din partea IDSA:

- prof. univ. dr. Gheorghe ONȚANU - responsabil pentru aspecte tehnice ce privesc elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană
- dr. Clara VASILESCU - responsabil pentru aspecte ce privesc elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană
- dr. Nicolae LAZĂR - responsabil pentru aspecte de epidemiologie

- dr. Cristian APOSTU - responsabil pentru aspecte de epidemiologie
- b) 4 specialiști din partea ANSVSA:
  - dr. Constantin ILIE - responsabil pentru aspecte administrative și de organizare ce privesc elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană
  - dr. Marius BLIDARU - responsabil pentru aspecte ce privesc comerțul internațional și controlul la frontieră
  - dr. Claudia TUDOR - responsabil pentru aspecte ce privesc elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană
  - dr. Letiția NEG - responsabil pentru aspecte ce privesc elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană

În cadrul aceleiași întâlniri au fost stabilite responsabilitățile concrete privind:

- a) identificarea informațiilor necesare elaborării analizei de risc și prezentarea acestora coordonatorului tehnic al Grupului de Lucru pentru elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană
- b) redactarea diferitelor capitole ale analizei de risc

2.7. instruirea pentru elaborarea analizei de risc

Ulterior promulgării Ordinului intern al președintelui ANSVSA nr. 21/11.02.2014 prin care se aprobă constituirea Grupului de Lucru pentru elaborarea de analize de risc în domeniul sănătății animalelor, în 21.02.2014 a avut loc prima întâlnire a grupului de lucru cu ocazia derulării instruirii membrilor grupului de lucru.

Instruirea a fost susținută de către domnul prof. univ. dr. Gheorghe ONȚANU și a constat în prezentarea detaliată a modului de elaborare a analizei de risc.

2.8. factori de considerat la elaborarea analizei de risc

- a) definirea concretă a structurii Grupului de Lucru pentru elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană
- b) stabilirea clară a responsabilităților fiecărui membru al Grupului de Lucru
- c) elaborarea de către coordonatorul administrativ a programului de activitate al Grupului de Lucru

3. SEDIUL MATERIEI

3.1. Documente menționate la punctele 2.2. și 2.3. ale prezentei analize de risc

3.2. Cadrul legislativ comunitar

3.2.1. Măsurile de supraveghere și diagnostic

- a) Decizia Comisiei 03/422/CE din data de 26 mai 2003 cu privire la aprobarea manualului de diagnostic al pestei porcine africane

3.2.2. Măsurile de prevenire

- a) Decizia Comisiei 13/426/CEE din data de 5 august 2013 cu privire la măsurile de prevenire a introducerii în Uniune a virusului pestei porcine africane din anumite țări terțe sau din părți ale teritoriului unor țări terțe în care este confirmată prezența bolii respective și de abrogare a Deciziei 2011/78/UE

- b) Decizia Comisiei 14/84/UE din data de 12 februarie 2014 cu privire la modificarea Deciziei de punere în aplicare 2013/426/UE privind măsurile de prevenire

a introducerii în Uniune a virusului pestei porcine africane din anumite țări terțe sau din părți ale teritoriului unor țări terțe în care este confirmată prezența bolii respective și de abrogare a Deciziei 2011/78/UE; cu valabilitate până la 31.12.2015

3.2.3. Măsurile de protecție

a) Decizia Comisiei 05/363/CE din data de 2 mai 2005 cu privire la măsurile de protecție a pestei porcine africane în Sardinia, Italia

b) Decizia Comisiei 14/43/UE din data de 27 ianuarie 2014 cu privire la anumite măsuri de protecție provizorii cu privire la pesta porcină africană în Lituania; cu valabilitate până la până la 15.02.2014

c) Decizia Comisiei 14/93/UE din data de 14 februarie 2014 privind anumite măsuri de protecție cu privire la pesta porcină africană în Lituania; cu valabilitate până la până la 30.04.2014

d) Decizia Comisiei 14/100/ UE din data de 18 februarie 2014 privind anumite măsuri de protecție cu privire la pesta porcină africană în Polonia; cu valabilitate până la - până la 14.03.2014

3.2.4. Notificarea pestei porcine africane

a) Directiva Consiliului 82/894/CEE din 21 decembrie 1982 privind notificarea maladiilor la animale în cadrul Comunității,

b) Decizia Comisiei 2004/216/CE din 1 martie 2004 de modificare a Directivei 82/894/CEE privind notificarea maladiilor la animale în cadrul Comunității pentru a include anumite boli ecvine și anumite boli ale albinelor în lista bolilor cu notificare obligatorie

c) Decizia Comisiei 2005/176/CE din 1 martie 2005 de stabilire a formei codificate și a codurilor privind notificarea bolilor animalelor în aplicarea Directivei 82/894/CEE a Consiliului,

d) Decizia Comisiei 2008/650/CE din 30 iulie 2008 de modificare a Directivei 82/894/CEE a Consiliului privind notificarea maladiilor la animale în cadrul Comunității pentru a include anumite boli pe lista bolilor cu declarare obligatorie și a elimina encefalomielita enterovirală porcină de pe lista respectivă,

e) Decizia Comisiei 2008/755/CE din 24 septembrie 2008 de modificare a Deciziei 2005/176/CE a Comisiei de stabilire a formei codificate și codurilor privind notificarea bolilor animalelor în aplicarea Directivei 82/894/CEE a Consiliului

3.2.5. Sistemul de alertă și de reacție precoce

a) Decizia Comisiei 2000/57/CE din 22 decembrie 1999 privind sistemul de alertă precoce și de reacție pentru prevenirea și controlul bolilor transmisibile în temeiul Deciziei nr. 2119/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului

b) Decizia Comisiei 2004/418/CE din 29 aprilie 2004 de stabilire a orientărilor pentru gestionarea Sistemului European de Schimb Rapid de Informații (RAPEX) și pentru notificările prezentate în conformitate cu articolul 11 din Directiva 2001/95/CE

d) Decizia Comisiei 2008/351/CE din 28 aprilie 2008 de modificare a Deciziei 2000/57/CE cu privire la evenimentele care trebuie notificate în cadrul sistemului de alertă precoce și de reacție pentru prevenirea și controlul bolilor transmisibile,

3.2.6. Măsurile de combatere a pestei porcine africane

a) Decizia Comisiei 92/1/CEE din data de 3 decembrie 1991 cu privire la stabilirea normelor de măsuri științifice privind controlul pestei porcine africane și contribuția financiară din Comunitate

b) Directiva Consiliului 92/119/CEE din data de 17 decembrie 1992 cu privire la stabilirea măsurilor comunitare generale de combatere a unor boli la animale, precum și a măsurilor specifice împotriva bolii veziculoase a porcului

c) Directiva Consiliului 02/60/CEE din data de 27 iunie 2002 de stabilire a dispozițiilor specifice de combatere a pestei porcine africane și de modificare a Directivei 92/119/CEE, în ceea ce privește boala Teschen și pesta porcină africană

3.2.7. Desemnarea Laboratorului de Referință al Uniunii Europene pentru Pesta porcină Africană

a) Directiva Consiliului 02/60/CEE din data de 27 iunie 2002 de stabilire a dispozițiilor specifice de combatere a pestei porcine africane și de modificare a Directivei 92/119/CEE, în ceea ce privește boala Teschen și pesta porcină africană

3.3. Cadrul legislativ național

3.3.1. Notificarea pestei porcine africane

a) Ordinul nr. 77 din 15 august 2005 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind notificarea bolilor animalelor

b) Ordinul nr. 107 din 26 octombrie 2005 privind modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 77/2005 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind notificarea bolilor animalelor

3.3.2. Cadrul organizatoric național de combatere a bolilor în România

a) Hotărârea nr. 1189 din 3 octombrie 2009 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Centrului Național de Combatere a Bolilor și ale structurilor din componența acestuia

b) Ordonanța de Urgență nr. 21 din 15 aprilie 2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență

c) Ordonanța de Urgență nr. 1 din 29 ianuarie 2014 privind unele măsuri în domeniul managementului situațiilor de urgență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2004 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență

3.3.3. Măsurile de combatere a pestei porcine africane

a) Ordinul nr. 99 din 26 aprilie 2006 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind controlul pestei porcine africane

b) Ordinul nr. 99 din 11 aprilie 2007 privind modificarea Ordinului președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 99/2006 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind controlul pestei porcine africane

c) Ordinul nr. 11 din 19 februarie 2008 privind modificarea și completarea Ordinului președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 99/2006 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind controlul pestei porcine africane

3.3.4. Desemnarea Laboratorului Național de Referință

a) Ordinul nr. 205 din 20 decembrie 2007 privind aprobarea laboratoarelor naționale de referință și a atribuțiilor acestora

3.4. Manualul de diagnostic pentru pesta porcină africană

Pentru garantarea aplicării în mod uniform a procedurilor de diagnostic al pestei porcine africane, la nivelul Laboratorului Național de Referință pentru Pesta Porcină Clasică și pentru Pesta Porcină Africană a fost elaborat documentul „Manual de diagnostic pentru pesta porcină africană” în conformitate cu dispozițiile Deciziei Comisiei nr. 422 din data de 26 mai 2003 cu privire la aprobarea manualului de diagnostic al pestei porcine africane.

Manual de diagnostic pentru pesta porcină africană este structurat pe 8 capitole și o anexă, astfel:

a) Capitolul I: Introducere, obiective și definiții

b) Capitolul II: Descrierea pestei porcine africane cu accent pe diagnosticul diferențial

c) Capitolul III: Linii directoare privind principalele criterii care trebuie reținute pentru a considera o exploatație suspectă de pesta porcină africană

d) Capitolul IV: Proceduri de control și prelevare a probelor

(i) Linii directoare și proceduri privind examenul clinic și prelevarea probelor de la porci într-o exploatație suspectă

(ii) Proceduri de prelevare a probelor în exploatații, în cazul sacrificării porcilor, ca urmare a confirmării bolii

(iii) Proceduri de prelevare a probelor la sacrificarea porcilor ca măsură preventivă într-o exploatație suspectă

(iv) Proceduri de control și de prelevare a probelor care trebuie puse în aplicare înainte de eliberarea autorizației de mișcare a porcilor din exploatațiile situate în zonele de protecție sau de supraveghere și în cazul sacrificării sau uciderii acestor porci (articolele 10 și 11 din directiva 2002/60/CE)

(v) Proceduri de control și de prelevare a probelor într-o exploatație, în cazul repopulării

(vi) Proceduri de prelevare a probelor în exploatațiile situate în zona de protecție înainte de ridicarea restricțiilor

(vii) Proceduri de prelevare a probelor în exploatațiile situate în zona de protecție înainte de ridicarea restricțiilor

(viii) Proceduri de supraveghere serologică și de prelevare a probelor în zonele în care se suspectează sau a fost confirmată prezența pestei porcine africane la porcii sălbatici.

e) Capitolul V: Proceduri și criterii generale privind prelevarea și transportul probelor

(i) Proceduri și criterii generale

(ii) Prelevarea de probe destinate testelor virusologice

(iii) Transportul probelor

f) Capitolul VI: Principii și utilizări ale testelor virusologice și evaluarea rezultatelor

(i) Detectarea antigenului viral

(ii) Izolarea și identificarea virusului prin testul de hemadsorbție

(iii) Detectarea genomului viral

(iv) Teste virusologice recomandate și evaluarea rezultatelor

(v) Caracterizarea genetică a izolatelor virusului pestei porcine africane

g) Capitolul VII: Principiile și utilizarea testelor serologice și evaluarea rezultatelor

(i) Principii fundamentale și valoare de diagnostic

(ii) Teste serologice recomandate

h) Capitolul VIII: Condiții minime de siguranță obligatorii în laboratoarele competente pentru pesta porcină africană

i) Anexa 1 - Diagrama flux privind diagnosticul pestei porcine africane

4. PRINCIPIILE ANALIZEI DE RISC

4.1. Principiul specificității scopului - când se impune elaborarea unei analize de risc, aceasta trebuie să fie orientată pentru un anumit scop și realizarea unor anumite obiective menționate la punctul 2.4.

4.2 Principiul evaluării individuale a riscurilor sau a factorilor de risc - este imperios necesar a se identifica toți factorii de risc corelați cu pesta porcină africană ce au potențial sau frecvență ce depășesc posibilitățile de adaptare ale unei entități, caracterizarea individuală, evaluarea și estimarea individuală, ca incidență, magnitudine și consecințe

4.3. Principiul corelării capacității - trebuie să existe o corelare între posibilitățile de reacție preventivă și curativă a serviciilor sanitare veterinare din România și a operatorilor gestionari și manageri de risc corelat cu pesta porcină africană, la nivelul riscului evaluat și estimat

4.4. Principiul obiectivității (separare IR -GMR) - este necesară abordarea cu obiectivitate, de către serviciile veterinare din România (structuri de identificare, caracterizare, ierarhizare, evaluare și estimare a riscurilor corelate cu pesta porcină africană și a celor de auditare și inspecție a implementării opțiunilor de reducere) precum și de către operatorii gestionari și manageri de risc, a tuturor etapelor elaborării și implementării analizei de risc și în mod particular a opțiunilor de reducere selectate

4.5. Principiul proporționalității - rezidă în existența unei proporționalități între amplitudinea mare/intolerabilă/inacceptabilă a factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană, dezvoltată în ultimele 3 luni în proximitatea României, exprimat prin potențialul de manifestare și dimensiunea consecințelor acestora, pe de o parte și acțiunile preventive și/sau măsurile corective de implementat, pe de altă parte

4.6. Principiul echivalenței măsurilor (parteneri) - implică faptul ca două sau mai multe entități aflate în relație directă sau sub amenințarea aceluiași risc (Comisia

Europeană, România și celelalte State Membre) trebuie să pună în aplicare acțiuni preventive și/sau măsuri corective echivalente (cu același efect) față factorii de risc corelați cu pesta porcină africană

4.7. Principiul specificității acțiunilor preventive și măsurilor corective - implică faptul că, acțiunile preventive și măsurile corective cele mai costisitoare trebuie să fie direcționate, în primul rând, pentru diminuarea nivelului factorilor de risc ce au cel mai înalt potențial de manifestare și apoi pentru celelalte riscuri

4.8. Principiul conlucrării în bloc - analiza de risc nu este apanajul unui singur om, ci al unei echipe în care se regăsesc specialiști de diferite profesii, utili realizării acesteia

5. IDENTIFICAREA RISCULUI - CADRUL INSTITUȚIONAL, PROCEDURAL ȘI DE REGLEMENTARE

5.1. Cadrul instituțional

Cadrul instituțional pentru identificarea, caracterizarea, ierarhizarea, evaluarea și estimarea factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană este reprezentat de:

a) Laboratorul Național de Referință pentru Pesta porcină Clasică și pentru Pesta Porcină Africană, instituit prin Ordinul 205/2007 privind aprobarea laboratoarelor naționale de referință și a atribuțiilor acestora. Responsabilitățile acestui laborator sunt cvasi-similare cu cele ale Laboratorului de Referință al Uniunii Europene pentru Pesta Porcină Africană, menționate de Regulamentul 882/2004 privind controalele oficiale efectuate pentru a asigura verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate animală și de bunăstare a animalelor, Directiva 02/60/CE de stabilire a dispozițiilor specifice de combatere a pestei porcine africane și de modificare a Directivei 92/119/CEE, în ceea ce privește boala Teschen și pesta porcină africană și Ordinul 205/2007 privind aprobarea laboratoarelor naționale de referință și a atribuțiilor acestora.

b) Laboratorul Național de Referință pentru Biologie Moleculară, instituit prin Ordinul 205/2007 privind aprobarea laboratoarelor naționale de referință și a atribuțiilor acestora, cu responsabilități de genotipare a posibililor tulpini de virus al pestei porcine africane și întocmirea hărților filogenetice moleculare.

c) Laboratorul de Referință al Uniunii Europene pentru Pesta Porcină Africană, instituit prin Directiva 02/60/CE de stabilire a dispozițiilor specifice de combatere a pestei porcine africane și de modificare a Directivei 92/119/CEE, în ceea ce privește boala Teschen și pesta porcină africană

d) laboratoarele județene sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor, numai pentru prelevarea de probe, procesarea primară a acestora, identificarea, etichetarea, ambalarea și transportul acestora către Laboratorul Național de Referință

5.2. Cadrul procedural

a) Codul Sanitar pentru Animalele Terestre al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor - Secțiunea 1: Diagnosticul, supravegherea și notificarea bolilor la animale, Capitolul 1.3.: Teste de diagnostic prescrise și recomandate pentru bolile listate de OIE, Capitolul 1.4.: Supravegherea sănătății animalelor, Capitolul 1.5.: Supravegherea artropodelor ca vectori ai bolilor la animale

b) Manualul pentru Teste de Diagnostic și Vaccinuri pentru Animale Terestre al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor - Volumul 1, Lista testelor pentru comerțul internațional și Capitolul 2.8.1.: Pesta porcină africană, adaptat în 2012

c) Manualul de diagnostic pentru pesta porcina africană (Anexa 1)

d) WAHID (OMSA) - a se vedea punctul 1.2.

5.3. Cadrul de reglementare

5.3.1. Notificarea pestei porcine africane-ADNS

Se realizează în conformitate cu legislația comunitară și națională, a se vedea punctele 3.2.4. și 3.3.1

5.3.2. Cadrul legislativ comunitar și național

A se vedea punctele 3.2. și 3.3.

6. IDENTIFICAREA RISCULUI - CATEGORII DE RISC ÎN ANALIZA CALITATIVĂ ȘI SEMICANTITATIVĂ A PESTEII PORCINE AFRICANE

Dintre categoriile de risc identificate în structura diferitelor matrici de analiză de risc, următoarele categorii de risc (marcate cu culoarea roșu) sunt identificate

a) Risc zero = nu există

b) Risc inacceptabil/intolerabil = este nivelul de risc evaluat grosier în cadrul pericolului pe care pesta porcină africană îl reprezintă pentru România începând din luna noiembrie 2013, pericol ce rezidă atât într-un nivel de risc înalt cât și a unui hazard de același nivel

c) Risc acceptabil/tolerabil/permisibil = este nivelul de risc țintă, de obținut prin aplicarea opțiunilor de reducere a riscului inacceptabil/intolerabil nerestricționat până la atingerea unui nivel de risc acceptabil/tolerabil/permisibil, ca risc restricționat, iar ceea ce rămâne este reprezentat de riscul rezidual

d) Risc activ = este riscul de emisie a factorilor de risc ce se manifestă temporal și spațial în proximitatea României: Rusia, Belarus, Lituania, Ucraina, Polonia

f) Riscul pasiv = este riscul potențial pe care îl suportă populațiile de mistreți și efectivele de porcine din exploatațile comerciale și non-comerciale situate în partea de nord și de est a României, în special cele din județele Suceava, Bistrița Năsăud și cele din sud-estul României (cu populații masive de porci mistreți)

g) Risc sigur/plauzibil/potențial = este indus de prezența virusului pestei porcine africane în țări vecine României, cât și în unele State Membre - datorită fragilității comerțului intracomunitar

h) Risc estimat nerestricționat/estimat restricționat = este nivelul de risc evaluat grosier în cadrul pericolului pe care pesta porcină africană îl reprezintă pentru

România începând din luna noiembrie 2013, pericol ce rezidă atât într-un nivel de risc înalt cât și a unui hazard de același nivel

i) Risc neglijabil = este riscul asupra căruia s-au aplicat opțiuni complete de reducere, pentru pesta porcină africană, evaluat semicantitativ cu nivelurile 1 și 2

j) Risc slab/rezidual = este nivelul de risc obținut după aplicarea opțiunilor de reducere a riscului inacceptabil/intolerabil nerestricționat până la un nivel de risc acceptabil/tolerabil/permisibil (risc restricționat), evaluat semicantitativ cu nivelurile 3 și 4

k) Risc moderat = pentru România, în relație cu pesta porcină africană, s-a manifestat până la difuzarea bolii din partea de sud a Rusiei în partea de nord-est a Rusiei și, ulterior, în unele state adiacente, evaluat semicantitativ cu nivelul 5

l) Risc crescut = pentru România, în relație cu pesta porcină africană, s-a manifestat după difuzarea bolii din partea de nord-est a Rusiei în Belarus și Ucraina, precum și în unele state Membre limitrofe României (Lituania și Polonia), evaluat semicantitativ cu nivelul 6

m) Risc foarte crescut = este riscul actual pentru România, în relație cu pesta porcină africană, evaluat semicantitativ cu nivelul 7

Nivelurile 1-4 constituie risc acceptabil, tolerabil sau permisibil, iar nivelurile 5-7 constituie riscul inacceptabil, nepermisibil ce necesită aplicarea opțiunilor de reducere.

Riscul indus de factorii de emisie a riscului, constituie riscul activ iar cel indus de factorii de expunere la risc constituie riscul pasiv.

7. IDENTIFICAREA RISCULUI-STABILIREA CLASELOR DE FACTORI DE RISC CORELAȚI CU PESTA PORCINĂ AFRICANĂ

Pentru toți factorii de risc identificați se utilizează pentru determinarea nivelului de risc exprimat ca produs al probabilității de producere și magnitudinea consecințelor, s-au utilizat ca documente de referință:

a) „ISO Ghid 73 - Managementul Riscului - Vocabular” prin care este stabilită probabilitatea ce variază între 0 și 1 (unde 0 - este imposibilitatea producerii evenimentului, iar 1- certitudinea absolută a producerii acestuia) și,

b) prin extrapolare, “The assessment of the geographical risk of BSE carried out by the European Commission’s Scientific Steering Committee” prin care sunt stabilite șapte clase de gravitate a magnitudinii consecințelor unui eveniment factor de risc (extrem de crescută = 7, foarte crescută = 6, crescută = 5, moderată = 4, redusă = 3, foarte redusă = 2 și neglijabilă = 1).

7.1. Factori de risc procedurali și de reglementare corelați cu pesta porcină africană

Nu există riscuri inacceptabile/intolerabile privind reglementarea supravegherii prevenirii și controlului pestei porcine africane, existând, în acest sens atât legislație comunitară aplicabilă pe teritoriul României cât și legislație comunitară de transpunere.

Cadrul procedural pentru elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană este adecvat și asigură modalități de elaborare a analizei de risc și de implementare a opțiunilor de reducere rezultate din primele etape ale acesteia.

Apreciem incidența factorilor de risc procedurali și de reglementare la nivelul de risc minim = 0,1, ca: probabilitate de producere = 0,1; incertitudine = 0,9; magnitudinea neglijabilă a consecințelor apariției = 1.

7.2. Factori de risc privind etiologia pestei porcine africane

7.2.1. Virusul cultivat pe leucocite sau celule de măduvă osoasă de porc are capacitatea de hemadsorbție, aceasta proprietate nemaifiind descrisă la nici un alt virus patogen pentru porc, ceea ce îi conferă acestei proprietăți o semnificație diagnostică deosebită.

Acest caracter nu este în sine un factor de risc.

7.2.2. Din punct de vedere antigenic, virusul pestei porcine africane are o structură foarte complexă, încă incomplet elucidată, până în prezent fiind identificate peste 20 de variante imunologic distincte (în cazul tulpinilor africane).

Apreciem acest caracter de nivel risc 5 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine crescută a consecințelor = 5)

7.2.3. Se consideră că există diferențe nete între tulpinile izolate din Africa și cele izolate din Europa, nu numai în ceea ce privește patogenitatea, dar și imunogenitatea.

Apreciem acest caracter de nivel risc 5 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.2.4. Răspunsul imun al porcilor la infecția cu virusul pestei porcine africane, nu este încă bine clarificat. Deși virusul induce formarea de anticorpi care sunt detectabili prin reacția de fixarea a complementului, precipitare, imunofluorescență, inhibarea hemadsorbției și ELISA, numai reacție de hemadsorbție și de inhibare a hemadsorbției se pot folosi pentru diagnosticul serologic al bolii.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 6 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.2.5. Deși la un procent ridicat de porci bolnavi de pesta porcină africană cronică și la purtători de virus, s-a evidențiat prezența anticorpilor în serul sanguin, aceștia nu au un rol protector.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 6 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.2.6. Rezistența deosebită (până la câțiva ani) a virusului pestei porcine africane la acțiunea a numeroși factori fizici (temperatura mediului ambiant, radiații UV), în special atunci când este înglobat în materii organice (11 zile în fecale, dejecții, 3-4 luni în deșeuri/cadavre).

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 6 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.2.7. Rezistența deosebită (până la câțiva ani) a virusului pestei porcine africane la acțiunea a numeroși factori chimici (pH între 3,9 și 11,5,), în special atunci când este înglobat în materii organice, fiind totuși sensibil la acțiunea hidroxidului de

sodiu 2% , a dezinfecanților cu iodofori, a celor pe bază de clor și a celor ce conțin phenylphenol, hipoclorit 2,3%, formol 3‰, orthophenol 3% și de compușii iodați.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 4 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.2.8. Rezistența, până la câteva luni, a virusului pestei porcine africane în materii și produse de origine animală (6 luni în carnea refrigerată și congelată, 4-5 luni în sânge defibrinat, 10 luni în șuncă sărată).

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 5 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.3. Factori de risc privind epidemiologia pestei porcine africane

7.3.1. Porcii bolnavi și cei trecuți prin boală ce pot rămâne purtători și eliminatori de virus o perioadă de peste 400 de zile.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 4,2 (probabilitate medie = 0,6; incertitudine = 0,4; magnitudine extrem de crescută a consecințelor = 7).

7.3.2. Cadavrele porcilor morți de pestă porcină africană conțin cantități enorme de virus, în toate țesuturile și organele (musculatură, ser sangvin, lichide pericardice, pleurale și peritoneale, chiar dacă acestea nu conțin sânge, bila).

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 7 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine extrem de crescută a consecințelor = 7).

7.3.3. Urina, fecalele și toate secrețiile și excrețiile porcilor bolnavi conțin cantități mari de virus.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 5,4 (probabilitate aproape maximă = 0,9; incertitudine = 0,1; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.3.4. Morbiditatea și mortalitatea foarte ridicată (98-100%) în special când boala apare prima dată și evoluează urmare a prezenței unor tulpini de înaltă patogenitate și a fenomenului de amplificate virală.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 7 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine extrem de crescută a consecințelor = 7).

7.3.5. Modificarea patogenității tulpinilor europene de virus ce induc o rată a morbidității și mortalității la nivel de 60-70%, cu un număr reprezentativ de porci ce supraviețuiesc bolii și apar clinic sănătoși, dar sunt purtători și excretori de virus și care venind în contact cu alți porci pot declanșa focare noi de boală.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 4,9 (probabilitate mai mult decât medie = 0,7; incertitudine = 0,3; magnitudine extrem de crescută a consecințelor = 7).

7.3.6. Importanța surselor secundare, reprezentate de diferite materiale și obiecte din mediul exterior, contaminate, furajele, alimentele, apa, echipamentele, hainele ca materiale de contagiu, comparată cu alte boli ale porcinelor și se corelează cu rezistența ridicată a virusului la factorii fizici și chimici.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 6 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.3.7. Importanța particulară pe care au reprezentat-o și o reprezintă resturile alimentare de la echipajele avioanelor, vasele maritime sau de la vagoanele restaurant ale trenurilor sosite din țările contaminate, ce a favorizat transmiterea bolii la

distanțe enorme (Kenia-Portugalia, Kenia-Italia -Sardinia, regiunea pericaspiană-Sankt Petersburg, Kenia-Brazilia) și se corelează cu rezistența ridicată a virusului la factorii fizici și chimici.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 6 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.3.8. Existența a trei modalități certe de transmitere a bolii: prin contact direct, prin contact indirect și prin vectori.

Contactul direct este o cale importantă de transmitere avându-se în vedere că porcii bolnavi elimină cantități enorme de virus prin toate secrețiile și excrețiile, realizându-se fenomenul de amplificare virală, pe de o parte, iar pe de altă parte, prin faptul că prezența anticorpilor poate coexista cu prezența virusului.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 7 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine extrem de crescută a consecințelor = 7).

7.3.9. Existența a trei modalități certe de transmitere a bolii: prin contact direct, prin contact indirect și prin vectori.

Contactul indirect este, de asemenea, o cale de transmitere a bolii la fel de importantă ca cel direct, avându-se în vedere rezistența deosebită a virusului în mediu, material de contagiu neanimat - deșeuri, furaje, apă, mijloace de transport, cadavre de mistreți, precum și animați - transportatori, fermieri, îngrijitori de animale.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 6 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.3.10. Existența a trei modalități certe de transmitere a bolii: prin contact direct, prin contact indirect și prin vectori.

Transmiterea prin vectori a pestei porcine africane are o importanță egală cu cea a contactului direct, dar și cu cea a contactului indirect, dintre artopodele hematofage, mai multe specii de căpușe argaside din genul *Ornithodoros* au rolul preponderent, mergându-se până acolo încât boala a fost considerată drept boală de căpușe cu gazdă intermediară porcul. De asemenea, virusul poate fi transmis și de către *Haematopinus suis*.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 7 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine extrem de crescută a consecințelor = 7).

7.3.11. Relația strânsă privind transmiterea virusului pestei porcine africane existentă între porcii mistreți, căpușe și porcii domestici, determină ca boala să aibă un caracter de focalitate naturală, cu persistența cazurilor în arealul în care a a părut prima dată.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 7 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine extrem de crescută a consecințelor = 7).

7.4. Factori de risc corelați cu vectori animați și neanimați

7.4.1. După cum este cunoscut, numai căpușele din familia argaside sunt capabile să transmită virusul pestei porcine africane, unele specii de argaside fiind caracteristice transmiterii virusului în Africa. Toate speciile din genul *Ornithodoros* testate până în prezent s-au dovedit vectori ai virusului pestei porcine africane.

Ornithodoros erraticus este specific transmiterii virusului pestei porcine africane în zona mediteraneană (Sardinia, Spania, Portugalia), în Orientul Mijlociu (Armenia, Azerbaidjan, Georgia și Federația Rusă). Magnitudinea consecințelor negative a transmiterii pestei porcine africane prin vectori animați este determinată și de faptul că, acele **căpușe argaside nu sunt numai vectori pasivi**, virusul multiplicându-se în corpul căpușei și transmițându-se vertical în descendența căpușelor.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 3,5 (probabilitate medie = 0,5; incertitudine = 0,5; magnitudine extrem de crescută a consecințelor = 7).

7.4.2. Persistența îndelungată a virusului în corpul căpușelor, acesta rămânând viu și patogen cel puțin 6 - 12 luni de la pătrunderea în corpul acestora, iar în corpul păduchilor, virusul rămâne virulent mai mult de 42 zile. Căpușele infectate natural transmit virusul la mistreți și porci domestici, chiar cu inoculul unei singure căpușe.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 3,5 (probabilitate medie = 0,5; incertitudine = 0,5; magnitudine extrem de crescută a consecințelor = 7).

7.4.3. Caracterul sezonier al focarelor de pestă porcină africană corelat cu biologia căpușelor argaside (incidență maximă în lunile de vară și minimă în lunile octombrie-februarie), precum și evoluțiile total atipice sezonier de la sfârșitul anului 2013 și în 2014. Deși se consideră că *Ornithodoros erraticus* este important pentru menținerea focarelor locale de pesta porcină africană, totuși, aceștia nu joacă un rol activ în difuzarea geografică a bolii, deoarece aceste căpușe se hrănesc pentru perioade scurte de timp, în special noaptea, când animalele se odihnesc, și apoi părăsesc gazda. De aceea, șansa ca aceste căpușe să se transfere prin porcine la noi adăposturi sau teritorii este neglijabilă. Odată focarul de boală stabilizat, căpușele moi pot juca un rol de rezervor local pentru virusul pestei porcine africane. Acest fapt este probat de eradicarea pestei porcine africane în Spania, unde durata eradicării bolii a fost mult mai mare în zonele în care porcii erau crescuți liberi pe pășune.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 2 (probabilitate sub medie = 0,4; incertitudine = 0,6; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.4.4. Distribuția geografică a căpușelor din ordinul Argasidae în Europa, a relevat că, în bazinul mediteranean, în țările transcaucaziene și în Federația Rusă a fost prezent numai *Ornithodoros erraticus*. Investigațiile efectuate de Laboratorul național de Referință pentru Vectorii Bolilor la Animale și ai Zoonozelor, document oficial înregistrat la IDSA cu nr. 1347/26.02.2014, relevă că, până în prezent, **nu au** fost identificate, în România, căpușe din genul *Ornithodoros*.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 0,1 (probabilitate minimă = 0,1; incertitudine = 0,9; magnitudine neglijabilă a consecințelor = 1).

7.5. Factori de risc corelați cu comerțul intracomunitar cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar (porcine vii)

Din tabelul de mai jos privind comerțul intracomunitar cu porcine vii, total și cel cu state membre afectate de pestă porcină africană, se observă că:

- a) nu au existat schimburi intracomunitare cu porcine vii, cu Lituania

b) schimburile intracomunitare cu porcine vii, cu Polonia, reprezintă doar 0,08% din totalul comerțului intracomunitar cu porcine vii

Nr. Crt.	Anul	Total comerț intracomunitar cu porcine vii (capete)	Polonia	Lituania
1	2010	678.854	800	0
2	2011	993.660	1.490	0
3	2012	1.224.616	710	0
5	2013	1.432.724	716	0
6	2014 (ianuarie)	115.485	0	0
Total		4.445.339	3.716 (0,08%)	0

Tabel 3: Schimburile intracomunitare, ale României, cu porcine vii (sursa datelor: Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor)

Având în vedere relațiile comerciale foarte reduse cu aceste statele în care evoluează pesta porcină africană, riscul a fost unul scăzut pentru introducerea bolii prin animale domestice, și scăzut spre moderat, la introducerea bolii pe alte căi sau prin porcii mistreți.

Riscul a crescut exponențial la apariția de evenimente epidemiologice în zone vecine României (apariția bolii în Polonia).

Ținând cont de cele prezentate, apreciem acest factor de risc de nivel risc 0,2 (probabilitate minimă = 0,1; incertitudine = 0,9; magnitudine foarte redusă a consecințelor = 2).

7.6. Factori de risc corelați cu activitățile de import de mărfuri supuse controlului sanitar veterinar

7.6.1. Situația privind importul de porcine vii în perioada 2010-2014, conform datelor furnizate de către cele 8 posturi de inspecție la frontieră relevă că nu a fost nu au fost importate animale din specia suine.

Nivelul de risc corelat cu activitățile de import de porcine vii este unul neglijabil 0,1 (probabilitate neglijabilă = 0,1; incertitudine = 0,9; magnitudine neglijabilă a consecințelor = 1).

7.6.2. Situația privind importul de produse și subproduse provenite de la porcine, în perioada 2010-2014 este prezentată în tabelul de mai jos.

Nr crt	An	Țara de origine	Cantitate (tone)	carne porc/produse din porc/subproduse din porc	nr. de transporturi controlate /An	Decizia luată asupra transportului controlat
PIF Constanța-Sud						
1	2010	CHINA	747.47	Intestine porc	46	Import
		SUA	5.29	Intestine porc	1	Import
2	2011	CHINA	876.14	Intestine porc	40	Import
3	2012	CHINA	581.96	Intestine porc	30	Import
4	2013	CHINA	837.43	Intestine porc	50	Import

		SUA	18.94	Intestine porc	1	Import
5	2014	CHINA	105.6	Intestine porc	9	Import
PIF Otopeni						
1	2010	-	-	-	-	-
2	2011	-	-	-	-	-
3	2012	SUA	32 kg/198 doze	material seminal porcine	2 transporturi	Import
4	2013	SUA	48 kg/297 doze	material seminal porcine	5 transporturi	Import
		Croația	43,3 g/4500 doze	material seminal porcine		
		CHINA	123 kg	intestine porcine		
5	2014	SUA	60 Doze	sărute material seminal porcine	1 transport	Import

Tabel 4: Importul de produse și subproduse provenite de la porcine, în perioada 2010-2014 (sursa datelor: Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor)

În această perioadă s-au derulat activități de import numai prin PIF Otopeni și PIF Constanța-Sud. Materialele importate au constat din material seminal porcine și intestine sărate de porcine. Aceste materiale au un nivel neglijabil de risc în relație cu pesta porcină africană.

Nu s-au derulat activități de import cu produse și subproduse provenite de la suine prin PIF-urile din partea de nord și est a României (PIF Albița, PIF Halmeu, PIF Siret, PIF Sculeni și PIF Galați) și prin PIF Moravița.

Țările de origine pentru produsele importate nu prezintă risc pentru pesta porcină africană.

Ținând cont de aceste considerente apreciem nivelul de risc corelat cu activitățile de import de produse și subproduse provenite de la porcine ca fiind neglijabil 0,1 (probabilitate neglijabilă = 0,1; incertitudine = 0,9; magnitudine neglijabilă a consecințelor = 1).

7.6.3. Mijloacele de transport auto ce au transportat animale vii în statele terțe sau în state membre ale Uniunii Europene unde evoluează pesta porcină africană, la întoarcerea în România sau în Uniunea Europeană, cu traversarea teritoriului României (tranzit), pot intra în România prin orice PCTF/PIF, la acest nivel neexistând avertizare prin postere privind pesta porcină africană, până la apariția bolii în Belarus, Lituania și Polonia.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 4 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0,9; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.7. Factori de risc corelați cu activitățile de tranzit cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar

7.7.1. În perioada 2010-2014 nu au existat activități de tranzit pe teritoriul României cu porcine vii.

Apreciem acest factor de risc ca fiind neglijabil 0,1 (probabilitate neglijabilă = 0,1; incertitudine = 0,9; magnitudine neglijabilă a consecințelor = 1).

7.7.2. În perioada 2010-2014 au existat activități de tranzit pe teritoriul României cu produse și subproduse provenite de la porcine numai prin PIF Moravița, conform tabelului de mai jos, pe ruta Republica Serbia - Federația Rusă.

Nu s-au derulat activități de tranzit cu produse și subproduse provenite de la suine prin PIF-urile din partea de nord și est a României (PIF Albița, PIF Halmeu, PIF Siret, PIF Sculeni și PIF Galați)

Apreciem acest factor de risc ca fiind neglijabil 0,1 (probabilitate neglijabilă = 0,1; incertitudine = 0,9; magnitudine neglijabilă a consecințelor = 1).

Nr. crt	Anul	Țara de origine	Țara de destinație	Cantitate (tone)	carne porc/produse din porc/subproduse din porc	Nr. de transporturi /an	Decizia luată asupra transportului controlat
1.	2010	-	-	-	-	-	-
2.	2011	-	-	-	-	-	-
3.	2012	Republica Serbia	Rusia	36,16 to	Conserve de porc	2	liber tranzit
4.	2013	Republica Serbia	Rusia	145,168 to	Conserve de porc	9	liber tranzit
5.	2014	-	-	-	-	-	-

Tabel 5: Activități de tranzit cu produse și subproduse provenite de la suine prin PIF-uri (sursa datelor: Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor)

7.7.3. Mijloacele de transport auto ce au transportat animale vii în statele terțe sau în state membre ale Uniunii Europene unde evoluează pesta porcină africană, la întoarcerea în România sau în Uniunea Europeană, cu traversarea teritoriului României (tranzit), pot intra în România prin orice PCTF/PIF, la acest nivel neexistând avertizare prin postere privind pesta porcină africană, până la apariția bolii în Belarus, Lituania și Polonia.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 4 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.8. Factori de risc corelați cu activități de mic trafic de frontieră

7.8.1. Inexistența unui acord oficial de mic trafic la frontieră cu Ucraina, acesta fiind în fază avansată de negociere. Acest aspect a fost abordat în cadrul vizitei la București a ministrului ucrainean de externe, Leonid Kojara, la 13 septembrie 2013. Conform declarațiilor oficiale "au rămas două puncte care trebuie clarificate, care au și un conținut tehnic important."

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 5 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.8.2. Nerespectarea de către toate persoanele ce utilizează micul trafic de frontieră a prevederilor Acordului încheiat între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind micul trafic de frontieră din 13.11.2009 în baza Regulamentului (CE) nr. 1.931/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 20

decembrie 2006 de stabilire a normelor referitoare la micul trafic de frontieră la frontierele terestre externe ale statelor membre și de modificare a dispozițiilor Convenției Schengen și ratificat prin Legea nr. 10/2010

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 5 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.8.3. Acordarea permisului de mic trafic de frontieră cu nerespectarea criteriilor legale de obținere a acestuia. În acest context, în conformitate cu art. 2 din Legea nr. 10/2010 "zona de frontiera cuprinde teritoriul statelor părților contractante, care nu depășește 30 de km de la frontiera de stat și se află de o parte și de alta a frontierei de stat dintre România și Republica Moldova. Unitățile administrativ-teritoriale care sunt situate parțial în zona de 30 de km și parțial în zona cuprinsă între 30 și 50 de km de la frontiera comună vor fi considerate ca aparținând zonei de frontieră; rezidenții în zona de frontieră sunt persoanele care locuiesc în mod legal, de cel puțin un an, în zona de frontieră a statului unei părți contractante. În cazuri excepționale și temeinic justificate — căsătorii, nașteri sau adopții —, pentru membrii de familie poate fi considerată adecvata o perioadă de reședință mai mică de un an; mic trafic de frontiera înseamnă trecerea frecventă a frontierei comune a statelor părților contractante de către rezidenții în zona de frontieră a statului unei părți contractante, care intenționează să rămână în zona de frontieră a statului celeilalte părți contractante, în special din motive de ordin social, cultural, familial sau întemeiate economic, pentru o perioadă care să nu depășească 3 luni de ședere neîntreruptă, calculată de la data trecerii frontierei; permisul de mic trafic de frontieră reprezintă documentul care dă dreptul rezidenților în zona de frontieră să treacă frontiera statelor părților contractante în regim de mic trafic de frontieră."

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 1,6 (probabilitate moderată = 0,4; incertitudine = 0,6; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.8.4. Inexistența unui acord oficial de mic trafic la frontieră cu Serbia.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 1 (probabilitate maximă = 1; incertitudine = 0; magnitudine neglijabilă a consecințelor = 1).

7.8.5. Traficul ilicit peste graniță cu porci sau alimente/produse din carne de porc provenite din țările vecine afectate sau cu ris iminent de pesta porcină africană: Ucraina și Republica Moldova.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 1,5 (probabilitate redusă = 0,3; incertitudine = 0,7; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.9. Factori de risc corelați cu activitățile de circulație a persoanelor și mărfurilor ce nu sunt supuse controlului sanitar veterinar, inclusiv bagajele călătorilor

Controlul mărfurilor și a bagajelor călătorilor la cele 8 PIF-uri au relevat existența unui risc potențial, de nivel scăzut 2,1 (probabilitate = 0,3; incertitudine = 0,7; magnitudine extrem de crescută a consecințelor = 7) în cazul depistării de carne de porc, șorici și slănină la cele 3 PIF-uri de pe granița de est a României (PIF Albița, PIF Sculeni și PIF Galați).

Acest risc a fost restricționat la nivelul unui risc neglijabil, prin distrugerea acestor produse.

Nr. crt.	An	Număr persoane	Produse de origine animală confiscate (kg)	Cantitate	Decizia luată
PIF SIRET					
1.	2010	1150	carne pasăre	22	Distrugere
			ouă (buc)	180	Distrugere
2.	2011	1350	carne pasăre	80	Distrugere
			produse lactate	2	Distrugere
3.	2012	1700	-	-	-
4.	2013	1900	-	-	-
5.	2014	350	carne pasăre	4,3 kg	Distrugere
PIF HALMEU					
1.	2010	Nu avem informații	-	-	-
2.	2011	354	unt	1 kg	Distrugere
3.	2012	734	-	-	-
4.	2013	344	-	-	-
5.	2014	66	-	-	-
PIF ALBIȚA					
1.	2010	Nu avem informații	carne și produse din carne porc	19,5	Distrugere
			carne și produse din carne provenite de la alte specii de animale	50,33	
			lapte și produse din lapte	45	
			număr controale efectuate	1931	
			număr auto în care sau găsit produse din carne și lapte	29	
2.	2011	Nu avem informații	carne și produse din carne porc	161,7	Distrugere
			carne și produse din carne provenite de la alte specii de animale	116,3	
			lapte și produse din lapte	214,3	
			număr controale efectuate	700	
			număr auto în care sau găsit produse din carne și lapte	55	
3.	2012	Nu avem informații	carne și produse din carne porc	27,2	Distrugere
			carne și produse din carne provenite de la alte specii de animale	80,8	
			lapte și produse din lapte	2	
			număr controale efectuate	32	

			număr auto în care sau găsit produse din carne și lapte	14	
4.	2013	Nu avem informații	carne și produse din carne porc	133,17	Distrugere
			carne și produse din carne provenite de la alte specii de animale	413,03	
			lapte și produse din lapte	199	
			număr controale efectuate	260	
			număr auto în care sau găsit produse din carne și lapte	62	
5.	2014	Nu avem informații	carne și produse din carne porc	49,5	Distrugere
			carne și produse din carne provenite de la alte specii de animale	219,5	
			Lapte și produse din lapte	27	
			număr controale efectuate	99	
			număr auto în care sau găsit produse din carne și lapte	58	
PIF SCULENI					
1.	2010	1800	carne porc	-	Returnare
			altă carne roșie	7	
			carne pasăre	-	
			produse lactate	20	
			pește și produse din pescuit	40	
			ouă (buc)	600	
			număr de controale	500	
2.	2011	1800	carne porc	18	Returnare Confiscare - distrugere: 3kg carne miel, 4kg carne pasăre, 12 buc ouă.
			altă carne roșie	3	
			carne pasăre	16	
			produse lactate	70	
			pește și produse din pescuit	-	
			ouă (buc)	230	
			număr de controale	500	
3.	2012	2000	carne porc	-	Returnare
			altă carne roșie	32	
			carne pasăre	15	
			produse lactate	15	
			pește și produse din pescuit	-	
			ouă (buc)	220	

			număr de controale	600	
4.	2013	2000	carne porc	-	Returnare 40 buc. Oua și 12 kg carne pasăre Confiscare - distrugere 180 buc.ouă
			altă carne roșie	-	
			carne pasăre	12	
			produse lactate	-	
			pește și produse din pescuit	-	
			ouă (buc)	285	
			număr de controale	600	
5.	2014	400	carne porc	-	Returnare
			altă carne roșie	-	
			carne pasăre	-	
			produse lactate	-	
			pește și produse din pescuit	-	
			ouă (buc)	20	
			număr de controale	100	
PIF Galați					
1.	2010	Nu avem informații	carne miel	16	Returnare
			carne pasare	137	
			unt	127	
			lapte (litri)	449	
			brânză	1417	
2.	2011	Nu avem informații	carne miel	10	Returnare
			carne pasare	120	
			unt	112	
			lapte (litri)	180	
			brânză	680	
3.	2012	Nu avem informații	carne porc	30	Returnare
			carne pasare	105	
			unt	49	
			lapte (litri)	280	
			brânză	500	
4.	2013	Nu avem informații	carne miel	10	Returnare
			șorici	5	
			carne pasare	108	
			unt	174	
			lapte (litri)	233	
5.	2014	Nu avem informații	slănină porc	14	Returnare
			unt	20	
			lapte (litri)	28	
			brânză	30	
PIF MORAVIȚA					
1.	2010	Nu avem informații	-	-	-
2.	2011	Nu avem informații	-	-	-
3.	2012	Nu avem informații	-	-	-

4.	2013	150	Nu s-au găsit produse de origine animală		
5.	2014	92	Nu s-au găsit produse de origine animală		
PIF Otopeni					
1.	2010	Nu avem informații	produse pescărești - China	67,3	Distruse
			număr de controale	2500	Cursele: Istanbul, Cairo, Dubai, Moscova, Chișinău și Amman
2.	2011	Nu avem informații	produse pescărești - China	11+	Distruse
			produse carne vita - Israel	100	
			produse lactate - Israel	41	
			număr de controale	3000	Cursele: Istanbul, Cairo, Dubai, Moscova, Chișinău și Amman
3.	2012	Nu avem informații	-	-	-
4.	2013	Nu avem informații	produse carne miel - Emiratele Arabe	11	distruse
			număr de controale	3500	Cursele: Istanbul, Cairo, Dubai, Moscova, Chișinău și Amman
5.	2014	Nu avem informații	-	-	-
PIF Constanța - Nu avem informații					

Tabel 6: rezultatul Controalelor privind mărfurile și a bagajele călătorilor la PIF-uri (Sursa datelor: Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor)

7.10. Factori de risc corelați cu circulația și comercializarea porcinelor vii și a produselor provenite de la acestea pe piața domestică

7.10.1. Certificatele sanitare veterinare de transport animale vii nu se mai folosesc, animalele vii sunt însoțite de documente de mișcare completate de medicul veterinar de liberă practică împuternicit sau medicul veterinar de liberă practică organizat în condițiile legii. Documentele de mișcare în timpul transportului sau la destinația suinelor sunt verificate de medicii veterinari oficiali. Controalele documentelor respective se fac de câte ori este cazul, neexistând planificări ale acestora.

Aceste aspecte constituie factori de risc comparativ cu activitățile de import și tranzit.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 0,4 (probabilitate foarte redusă = 0,2; incertitudine = 0,8; magnitudine foarte redusă a consecințelor = 2).

7.10.2. Nerespectarea de către proprietarul exploatației sau deținătorul de porcine, a termenului de notificare de 7 zile de la achiziționarea și/sau încredințarea de animale din specia suine, către medicul veterinar de liberă practică împuternicit.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 0,8 (probabilitate foarte redusă = 0,2; incertitudine = 0,8; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.10.3. Nerespectarea de către noul deținător care a achiziționat porcine, a prevederilor privind păstrarea și arhivarea în registrul exploatației a exemplarului albastru al documentului de mișcare și predarea către medicul veterinar de liberă practică împuternicit a exemplarului negru al acestui document, în termen de cel mult 7 zile de la achiziție.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 0,8 (probabilitate foarte redusă = 0,2; incertitudine = 0,8; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.10.4. Nerespectarea prevederilor legale privind predarea către medicul veterinar de liberă practică împuternicit a exemplarului negru al documentului de mișcare, la revenirea în exploatație, pentru porcinele care s-au deplasat între exploatația de origine și târguri, baze de achiziții sau expoziții de animale vii, nefiind comercializate.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 0,8 (probabilitate foarte redusă = 0,2; incertitudine = 0,8; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.10.5. Nerespectarea prevederilor legale privind obligația însoțitorilor/transportatorilor de animale, de a prezenta organelor de control și inspecție sanitară veterinară, a documentele de însoțire a suinelor, pe parcursul mișcării acestora

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 1 (probabilitate foarte redusă = 0,2; incertitudine = 0,8; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.10.6. Nerespectarea, de către proprietarii de exploatații de suine de tip A și/sau non-profesionale, a prevederilor legale referitoare la notificarea către medicul veterinar de liberă practică împuternicit/medicul zonal a codului de marcare alocat exploatației de origine a suinelor nou achiziționate din exploatațiile comerciale industriale, în scopul înregistrării suinelor în noua exploatație și identificarea acestora prin crotalii imprimate cu coduri unice individuale

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 1,5 (probabilitate redusă = 0,3; incertitudine = 0,7; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.11. Factori de risc corelați cu evidența și gestiunea populației de mistreți

7.11.1. Evidența și gestiunea populației de mistreți din România

Evidența și gestiunea populației de mistreți și fondurile de vânatoare pe județe, în perioada 2009 - 2014

Județul	Număr fonduri de vânatoare	Număr mistreți 2009	Număr mistreți 2010	Număr mistreți 2011	Număr mistreți 2012	Număr mistreți 2013	Număr mistreți 2014
Alba	54	1754	1738	1902	1878	2131	2392

Arad	74	3617	3534	3673	3673	1553	4222
Argeș	51	2573	2656	2625	2515	2217	2078
Bacău	57	1962	1724	1762	1762	1762	2431
Bihor	69	2838	2850	2878	2438	3420	4069
Bistrița	39	1040	904	988	988	1154	1154
Botoșani	49	480	305	743	743	786	1225
Brăila	50	1754	2075	1793	408	1570	502
Brașov	44	428	446	446	1758	493	2157
Buzău	58	1491	1562	1486	1562	1655	2039
Călărași	49	2898	1048	3327	1168	1385	3499
Caraș S	76	1048	2500	1168	3535	3301	1385
Cluj	56	2354	2124	3250	2221	2255	2711
Constanța	57	823	833	853	881	883	868
Covasna	34	2326	2000	2000	1811	2300	2374
Dâmbovița	41	784	752	624	601	596	645
Dolj	77	430	430	550	550	882	870
Galați	44	655	655	588	588	588	650
Giurgiu	43	700	580	924	549	819	652
Gorj	44	1113	1128	1294	1128	1342	1449
Harghita	45	3031	3233	3296	3031	3555	3555
Hunedoara	70	2573	2669	2669	2667	3206	3207
Ialomița	44	642	642	645	586	648	785
Iași	56	1095	1369	1407	1157	1050	1180
Ilfov	23	949	949	915	915	915	496
Maramureș	54	1574	1665	1710	1670	2228	2228
Mehedinți	40	1035	1035	1035	833	950	967
Mureș	64	2462	2647	2574	2574	2924	3019
Neamț	51	1217	1420	1500	1365	1691	1837
Olt	57	927	927	907	909	1032	1084
Prahova	43	1133	1516	1516	1516	1776	1957
Sălaj	33	948	1042	1114	1103	1782	1782
Satu Mare	49	1122	1079	1103	1039	1289	1475
Sibiu	46	2440	2440	2610	2610	2610	2765
Suceava	71	2575	1317	3003	3017	3331	3331
Teleorman	62	1543	1543	1221	1221	1228	1175
Timiș	86	1940	1899	1720	1780	2131	2131
Tulcea	54	1005	1005	1223	1223	1488	1631
Vâlcea	47	1053	1248	1054	1405	1607	1780
Vaslui	49	1243	1243	1243	1096	1736	2060
Vrancea	44	1409	1409	1570	1442	1322	1868
Total	2154	62984	62141	66909	63916	69591	77685

Tabel 7: populația de mistreți și fondurile de vânătoare, pe județe, în perioada 2009 - 2014 (Sursa datelor: Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor)

7.11.1.1. În județele din zona de risc pentru pesta porcină africană, din nordul și estul României, numărul mistreților a crescut în perioada 2009-2014 cu aproximativ 30% (de la 10789 la 14934), reprezentând aproximativ 20% din totalul populației de mistreți din România. Acest aspect, corelat cu riscul crescut al emisiei, determină un risc înalt de expunere a porcilor mistreți din România (în primul rând din zonele de risc menționate), precum și a porcilor domestici existenți în exploatațile non-profesionale, în special, fără măsuri de biosecuritate, dar și pentru cei existenți în exploatațile industriale comerciale de porcine.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 4,8 (probabilitate crescută = 0,8; incertitudine = 0,2; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.11.1.2. Având în vedere numărul de mistreți existenți în Delta Dunării, nivelul de risc corelat cu pesta porcină africană pentru mistreții din Delta Dunării este mai mic față de cel existent în județele din zona de risc de nord și est a României, în primul rând prin numărului mai redus al porcilor mistreți existenți în Delta Dunării, cât și prin riscul de emisie mult mai scăzut prin absența focarelor de pestă porcină africană în proximitatea Deltei Dunării.

Totuși, în ipostaza apariției unui caz de pestă porcină africană la porcii mistreți din Delta Dunării, nivelul de risc ar fi net superior față de probabilitatea apariției unui caz de pestă porcină africană din zonele de risc din nordul și estul României, datorită sistemului de creștere a porcilor domestici, în libertate, semisălbatici.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 1,8 (probabilitate scăzută = 0,3; incertitudine = 0,7; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

Județul	Număr fonduri de vânătoare	Număr mistreți 2009	Număr mistreți 2010	Număr mistreți 2011	Număr mistreți 2012	Număr mistreți 2013	Număr mistreți 2014
Bistrița	39	1040	904	988	988	1154	1154
Botoșani	49	480	305	743	743	786	1225
Galați	44	655	655	588	588	588	650
Iași	56	1095	1369	1407	1157	1050	1180
Maramureș	54	1574	1665	1710	1670	2228	2228
Satu Mare	49	1122	1079	1103	1039	1289	1475
Suceava	71	2575	1317	3003	3017	3331	3331
Tulcea	54	1005	1005	1223	1223	1488	1631
Vaslui	49	1243	1243	1243	1096	1736	2060
Total	465	10789	9542	12008	11521	13650	14934

Tabel 8: populația de mistreți în județele de pe granița României cu țările în care evoluează sau a evoluat pesta porcină africană, în perioada 2009 - 2014 (Sursa datelor: Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor)

7.11.2. Evidența populației de mistreți din Republica Moldova, Ucraina și țările europene afectate de pesta porcină africană

7.11.2.1. Dimensiunea și arealul populațiilor de mistreți din Europa a crescut, în mod critic, în ultimii 30 ani, posibil ca urmare a transformărilor ce au avut loc privind practicile de vânătoare până la organizarea de complexuri de vânătoare și influențate de modificările climatice din această perioadă. Această dezvoltare a populațiilor de mistreți a crescut, de asemenea, și riscul menținerii unor boli, precum pesta porcină africană, în fauna sălbatică, precum și riscul transmiterii bolii de la porcii mistreți la porcii domestici, în special în zonele în care se practică ținerea liberă a acestora ori pășunatul.

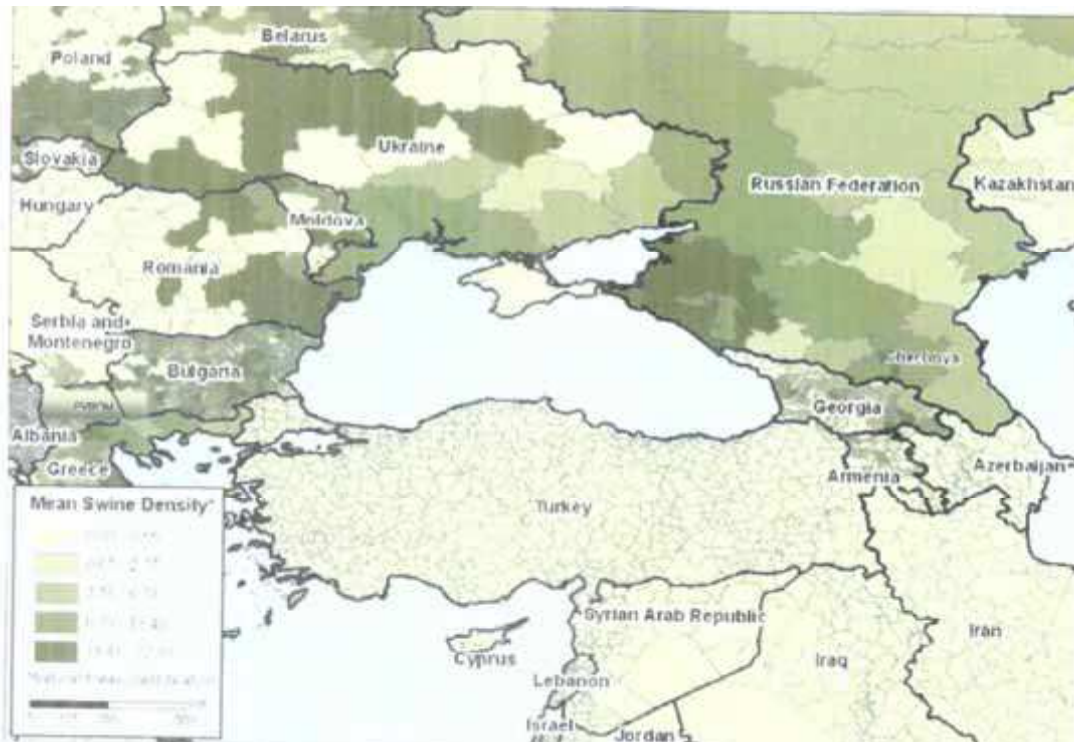
Apreciem acest factor de risc de nivel risc 4 (probabilitate crescută = 0,8; incertitudine = 0,2; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.11.2.2. Porcii mistreți din statele terțe vecine României, din zonele de nord-est, pot trece granița, în migrația lor pentru căutare de biotopuri de nutriție favorabile. Tipul de graniță poate influența aceste mișcări transfrontaliere de mistreți, lipsa de bariere naturale pentru zona de nord a României (județele Maramureș, Suceava, Botoșani) inducând un risc mai crescut al pătrunderii virusului pestei porcine africane, prin porci mistreți față de granița de est a României (județele Vaslui, Iași, Galați) unde există bariera naturală - Prutul, deși din observațiile localnicilor, porcii mistreți pot trece râul Prut, în special în sezonul de iarnă, când acesta îngheață, a se vedea Figura 1.

Aceste aspecte crează un risc de emisie real pentru efectivele de mistreți din România. Densitatea mare de animale receptive (în culoarea verde pe harta din Figura 2) ridică însă gradul riscului referitor la propagarea bolii în zonă, ceea ce trebuie să determine un grad permanent de alertă a autorităților responsabile cu prevenirea și controlul bolilor din statele învecinate.

Apreciem acest factor de risc de nivel risc 4,8 (probabilitate crescută = 0,8; incertitudine = 0,2; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

Figura 1 : Densitatea porcilor domestici și sălbatici în zonă

7.11.3. Informații privind particularitățile comportamentale ale mistreților (migrare, sezon de rut, surse de furajare naturale sau create de om, etc.)

7.11.3.1. Conform opiniei științifice lansată de EFSA în 2010, importanța estimării mărimii populației de mistreți și a zonelor ecologice de distribuție a acestora sunt de importanță majoră pentru pesta porcină africană. Probabilitatea ca difuzarea pestei porcine africane într-o populație de mistreți este strict corelată cu anumiți parametri demografici și epidemiologici ai populației gazdă. Letalitatea pestei porcine africane, facilitatea transmiterii infecției, mărimea populației de mistreți, absență răspunsului imun joacă un rol important în evoluția bolii.

În 2008 Belarus și Ucraina aveau 61.940 și, respectiv, 46.932 mistreți.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 1,5 (probabilitate scăzută = 0,3; incertitudine = 0,7; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.11.3.2. Informațiile distribuției geografice a populației de mistreți și, în special, existența unor **coridoare de legătură între diferitele meta-populații de mistreți** (meta-populația transcaucaziană, metapopulația rusă, meta-populația carpatiană și a zonelor adiacente) sunt extrem de importante pentru înțelegerea modului în care boala se răspândește între diferite zone sau țări. Criteriile relevante pentru riscul ca pesta porcină africană să difuzeze în populațiile de mistreți, la care facem referire, sunt:

a) estimările mărimii populației de mistreți din zonele de evoluție a bolii (meta-populația transcaucaziană, metapopulația rusă, meta-populația carpatiană și a zonelor adiacente)

b) prezența posibilelor coridoare ecologice de legătură între populațiile de porci mistreți afectate cu populațiile libere de boală din imediata apropiere a acestora (Belarus, Lituania, Ucraina, Polonia, Moldova, România față de meta-populația rusă)

c) în particular, populațiile de porci mistreți din Belarus sunt foarte bine conectate cu cele din Polonia și Lituania, în timp ce populațiile de mistreți din Ucraina sunt conectate cu mistreții din Polonia și România și într-o măsură mai mică cu cele din Slovacia și Ungaria.

Deși în unele teritorii densitatea populației de mistreți este scăzută, aceștia sunt totuși răspândiți pe zone întinse, neavând bariere naturale pentru mișcare și nici restricții pentru distribuția lor. A se vedea Figura 1 și Figura 2.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 3,5 (probabilitate peste medie = 0,7; incertitudine = 0,3; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

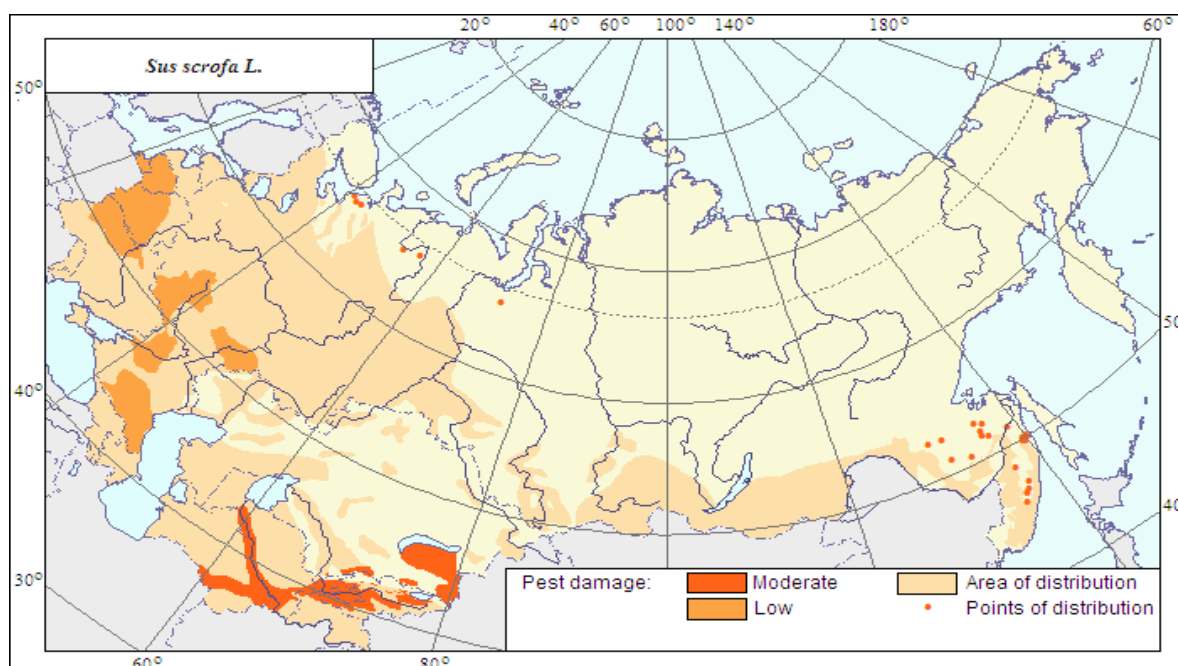

Figura 2 Conexiuni ale meta-populațiilor de mistreți prin existența unei continuități referitoare la condițiile de habitat

(sursa: http://www.agroatlas.ru/content/pests/Sus_scrofa/Sus_scrofa_en.gif)

7.11.3.3. **Densitatea populației de mistreți** este influențată, în principal, de existența hranei în mediul ambiant și de siguranța zonelor de habitat. În mod normal, cele mai bune condiții se regăsesc în pădurile din zonele temperate ale Europei centrale și de est, față de cele riverane Mării Mediterane ori cele din Scandinavia care nu se încadrează în aceste criterii.

S-a demonstrat că un alt factor critic ce influențează densitatea populației de mistreți este media temperaturilor de iarnă și durata menținerii acestora sub zero grade Celsius. Condițiile meteorologice din iarna 2013-2014, în special pentru lunile ianuarie și februarie au favorizat creșterea densității porcilor mistreți.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 3 (probabilitate peste medie = 0,6; incertitudine = 0,4; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.11.3.4. **Obişnuinţa furajării suplimentare** a mistreţilor în scopul lărgirii arealului de vânătoare, de către gestionarii fondurilor de vânătoare sau chiar de către vânători, întâlnită în unele ţări din vestul Europei, dar şi cele ce implică munţii Carpaţi, favorizează creşterea densităţii populaţiei de mistreţi şi, în acest fel, creşte riscul de difuzare şi menţinere a bolii.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 2,4 (probabilitate peste medie = 0,6; incertitudine = 0,4; şi magnitudine moderată a consecinţelor = 4).

7.11.3.5. **Vânătoarea** poate să ducă la creşterea temporară a deplasării efectivelor de mistreţi, cauzând dispersarea structurii populaţiei şi creşterea riscului de difuzare a bolii. Totodată, vânătoarea este un element important în depistarea porcilor mistreţi morţi şi a celor bolnavi.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 2,1 (probabilitate peste medie = 0,7; incertitudine = 0,3; magnitudine redusă a consecinţelor = 3).

7.11.3.6. Transmiterea indirectă a virusului pestei porcine africane între diferite fonduri de vânătoare sau la porcinele domestice prin **carcasele porcilor vânaţi, cizme, îmbrăcăminte, mijloace de transport**, este un factor important în difuzarea bolii.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 1 (probabilitate scăzută = 0,2; incertitudine = 0,8; şi magnitudine crescută a consecinţelor = 5).

7.11.3.7. Luând în considerare **ecologia populaţiilor de mistreţi**, există informaţii disponibile conform cărora aceştia trăiesc sub forma unor micropopulaţii în special în pădurile de foioase, cu predilecţie stejarii care îşi păstrează frunzele, precum şi în habitate speciale de stepă ori în zone umede, formând cârduri de-a lungul râurilor şi a zonelor montane. Din acest punct de vedere, zonele din munţii Carpaţi de la limita judeţelor Suceava, Maramureş şi cele din Bistriţa - Năsăud, precum şi zonele din Delta Dunării formează arealuri cu risc moderat corelat cu pesta porcină africană.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 2,4 (probabilitate peste medie = 0,6; incertitudine = 0,4; magnitudine moderată a consecinţelor = 4).

7.11.3.8. Un alt potenţial factor de risc este corelat cu **momentul fătărilor** scroafelor mistreţ. Obişnuit, sezonul de fătări este localizat în perioada martie-aprilie sau chiar mai devreme în zonele de foioase.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 1,2 (probabilitate sub medie = 0,3; incertitudine = 0,7; magnitudine moderată a consecinţelor = 4).

7.11.3.9. Un alt potenţial factor de risc pentru pesta porcină africană este **obişnuinţa porcilor mistreţi de a forma familii matriarhale** foarte stabile.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 1,2 (probabilitate sub medie = 0,3; incertitudine = 0,7; magnitudine moderată a consecinţelor = 4).

7.11.3.10. Totodată, dacă au hrană, porcii mistreţi, spre deosebire de alte specii, sunt animale sedentare, mişcarea lor limitându-se pe o rază de până la 10 km. Dacă nu găsesc hrană, **în perioada de rut**, în zonele în care se practică **vânătoarea** şi ţinând cont de relief, arealul de mişcare a acestora poate varia foarte mult. În acest context, se realizează contacte directe între diferite familii de porci mistreţi şi de o frecvenţă mai redusă între populaţiile de mistreţi. În timpul sezonului de rut, ce

durează în Europa aproximativ 7 luni, contactele între masculii și femelele diferitelor populații sunt foarte frecvente și se realizează pe o rază de 20-100 km. În acest fel, infecția cu virusul pestei porcine africane poate difuza în regiuni mai întinse în special când există o continuitate a caracterelor de relief. În acest context, Ucraina, Polonia și România pot fi expuse riscului datorită continuității distribuției și densității porcilor mistreți.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 2,8 (probabilitate peste medie = 0,7; incertitudine = 0,3; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.11.3.10. Interfața dintre porcii mistreți și porcii domestici constituie cel mai important factor de risc corelat cu transferul pestei porcine africane la porcii domestici. Fără a mai face referire la interfața celor 2 specii de porcine în cazul meta-populațiilor transcaucaziene și cele din Rusia, de importanță pentru România sunt cele ce se localizează la nivelul Europei. În acest context, populațiile din exploatarea non-profesională și în special populațiile de porci domestici crescuți liber la pășune sunt la cel mai înalt risc de a intra în contact cu porcii mistreți afectați și de a contacta boala. Acest contact direct este bine cunoscut în zone precum: Sardinia, Spania, Portugalia (țări care au fost afectate de pesta porcină africană) și România. Este de subliniat că, în acest moment nu există o hartă a distribuției celor 2 categorii de porci domestici (porcii din exploatarea non-profesională și porcii ținuți liberi pe pășune). Din acest punct de vedere, temporal, a existat un vârf de risc în luna decembrie, prin existența unui număr mare de porci ce urmau să fie tăiați în această lună, precum și în lunile martie-aprilie, când populația de porci tineri din gospodăriile populației crește în mod evident. Exploatarea comercială de porcine sunt mult mai puțin expuse riscului datorită implementării măsurilor de biosecuritate și a unei supravegheri sanitare veterinare zilnice a efectivelor.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 3,6 (probabilitate peste medie = 0,6; incertitudine = 0,4; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.12. Factori de risc corelați cu sistemele de creștere a porcinelor în România

7.12.1. evidența exploatarea profesională de porcine, inclusiv cele de tip A este următoarea, pentru județele aflate în zona de risc de expunere la virusul pestei porcine africane

Nr. crt	Județ	Denumire exploatare	Efective de animale
1	SM	SC ABOMIX SRL	27712
2	SM	SC CONTRIC ALEX SRL	2093
3	SM	SC MASTVET SRL	1987
4	SM	PFA PATITA CRISTIAN MIHAI	141
5	SM	SC AGROPIG SRL	4710
6	SM	SC AGROPIG SRL	231
7	SM	SC VERES AGRO PROD COM SRL	3074
8	SM	PENETENCIARUL SATU MARE	360
9	SM	SC FERMA MARIA SRL	2000
10	SM	SC ZOICAS PROD SRL,	1820
11	SM	SC CRYPTON PMV SRL	4914

12	SM	SC BOVAGRO LAND SRL	4499
13	SM	SC MEZEL CO SRL	3000
14	SM	SC ZOOTEHNTIA CIG SRL	2800
15	MM	S.C. PIG CENTER S.R.L.	1600
16	MM	SC DANAMARI SRL - porcine la îngrășat	4204
17	MM	SC AGROGEX SRL - porcine la îngrășat SUSPENDATA TEMPORAR	0
18	MM	SC LEUL DIN ȘIȘEȘTI SRL - porcine la îngrășat	2426
19	MM	SC NANCY SABADIS SRL -porcine îngrășat	1469
20	MM	SC PREDILECT SRL - porcine la îngrășat	1019
21	MM	SC SELECT FERM SRL -porcine îngrășat	3008
22	MM	S.C ULTRA SUIN SRL	1095
23	MM	S.C SVOBODA COMPANY SRL - porcine la îngrășat	3124
24	MM	SC ZOO-CODREANCA SRL- porcine la îngrășat	2086
25	MM	SC FER-MARAYUL BASESTI- porcine la îngrășat	0
26	MM	S.C. SUINPROD PIG S.R.L. -porcine la îngrășat	1309
27	MM	S.C. PRIMUS NATURA S.A. -porcine la îngrășat	1379
	MM	EXPLOATAȚII COMERCIALE DE TIP A	
28	MM	S.C TOTO SRL	86
29	MM	POP DACIAN P.F.A.	10
30	MM	SC ETIGENETIC & CO SRL	61
31	MM	SC FIDEROM SRL - porcine la îngrășat	470
32	MM	OROS LOREDANA MAGDALENA PFA	50
33	SV	SC BIOSUINFARM SRL	2170
34	SV	SC AGROSUIN SRL	1870
35	SV	SC NORD SUIN SRL	1880
36	SV	SC TAGRO GRUP SRL	4500
37	SV	SC ROBERT ZOOTEHNIC SRL	1900
38	SV	SC GREEN TUR BUCOVINA SRL	1900
39	SV	SC TERRA ZOOTEHNIC SRL	1900
40	IS	SC "Latini Com" SRL	10021
41	IS	SC " Pig Farm" SRL	5706
42	IS	SC" Suin Mixt" SRL	2244
43	IS	SC" Ferma Robert" SRL	1750
44	IS	SC "Suinprod" SA Roman	18407
45	IS	SC "Pim" SRL	658
46	IS	SC Euroferma SRL	0
47	IS	SC PROD-COM-GORBAN SRL	277

48	VS	S.C DEXTRANUS S.R.L.	1987
49	VS	S.C. SUINTEST S.R.L.	0
50	VS	S.C. WOLF VALLEY S.R.L	2847
51	VS	S.C. AGRO SUINTOP SRL	0
52	GL	SC Fermsuin Liesti	7714
53	GL	SC Suintest SRL Ghidigeni	6339
54	GL	SC Suintest SRL Prisaca	12428
55	GL	SC Happy Pig	1800
56	GL	SC Necfarm SRL	0
	GL	EXPLOATATII COMERCIALE DE TIP A	
57	GL	SC IVAS-AGRO	0
58	GL	SC Agromec	0
59	GL	SC Brateș Prut	60
60	GL	PFA Vagner Marian	22
61	GL	I.I. Promid	0
62	GL	SC Cerealprod	2
63	TL	SC Carniprod SRL	28317
64	TL	SC Carniprod SRL	3112
65	TL	SC Pigcom S.A.	25444
66	TL	SC Eurosuin SRL	2421
67	TL	SC Dab Zootehnica SRL	1558

Tabel 9: exploatațiile profesionale de porcine, inclusiv cele de tip A (Sursa datelor: Biroul eoidemiologie - Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală)

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 1 (probabilitate redusă = 0,2; incertitudine = 0,8; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.12.2. evidența exploatațiilor de porcine non-profesionale (GP)

Țările care se află în imediata apropiere a Federației Ruse, în particular Ucraina, Belarus, Letonia, Lituania, Moldova, Polonia și România sunt cele mai vulnerabile la introducerea pestei porcine africane în exploatații non-profesionale, pentru că aceste țări au sisteme de biosecuritate slabe în exploatațiile lor non-profesionale. Din acest punct de vedere, zonele din munții Carpați de la limita județelor Suceava, Maramureș și cele din Bistrița - Năsăud, precum și zonele din Delta Dunării formează arealuri cu risc moderat corelat cu pesta porcină africană.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 3,5 (probabilitate peste medie = 0,7; incertitudine = 0,3; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.13. Factori de risc corelați cu sistemul de furajare a porcinelor

7.13.1. Pentru exploatațiile comerciale cu furajare mecanică, riscul corelat cu pesta porcină africană este neglijabil, pentru cele comerciale cu furajare la pardosea și padoc, riscul este de același nivel.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 0,8 (probabilitate redusă = 0,2; incertitudine = 0,8; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.13.2. Există un nivel de risc mai ridicat pentru porcinele din gospodăriile populației din județele Suceava, Maramureș, Bistrița-Năsăud și un nivel de risc mediu

pentru porcii semisălbatici crescuți în Delta Dunării (lipsa proximității unor focare de boală).

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 2,4 (probabilitate peste medie = 0,6; incertitudine = 0,4; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.14. Factori de risc corelați cu activitățile de supraveghere și control în exploatațiile profesionale și non-profesionale

Scopul activităților de supraveghere este menținerea statutului de țară oficial liberă de pestă porcină africană.

7.14.1. Supravegherea la porcii domestici

A. Din punct de vedere tehnic, Programul acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor și caprinelor și ecvideelor, aprobat ultima dată prin Ordinul 29 din martie 2014, prevede realizarea a două tipuri de supraveghere:

a) **supraveghere pasivă** - aplicabilă în contextul în care România este oficial liberă de pesta porcină africană, are ca scop identificarea, notificarea și raportarea precoce a oricărui simptom ce poate fi atribuit unui caz de boală și menținerea sau schimbarea statusului de sănătate a animalului.

Cazurile suspecte de boală se investighează imediat la Laboratorul Național de Referință pentru Pesta Porcină Clasică și pentru Pesta Porcină Africană.

Cazurile suspecte de boală semnalate la controalele oficiale efectuate în timpul transportului sau la destinație, în cazul importului sau comerțului intracomunitar, în perioada de carantină sau de așteptare/interzicere a mișcării, sunt de asemenea supuse investigațiilor de laborator.

Supravegherea pasivă se realizează în exploatațiile de porcine la introducerea de animale noi, la plecarea animalelor spre abator și la sosirea în abator.

b) **supravegherea activă** - constă în:

(i) **examinare clinică**, aplicabilă în:

- contextul în care România este oficial liberă de pesta porcină africană și implementează un program de supraveghere activă pentru pesta porcină clasică

- în cazul în care România se va afla în situația unui risc epidemiologic corelat cu pesta porcină africană, în relație cu țări sau zone vecine

(ii) **supravegherea serologică**

- contextul în care România este oficial liberă de pesta porcină africană și implementează un program de supraveghere activă pentru pesta porcină clasică, se realizează o supraveghere serologică minimală. Astfel, pentru anul 2010 au fost investigate 66 probe de sânge, în anul 2011 și 2013 nu s-a investigat nici o probă, iar în 2012 au fost investigate un număr de 42 probe.

(iii) **supravegherea virusologică** - se face prin PCR pe probe de organe, prelevate de la mistreți găsiți morți, la care testele virusologice pentru pesta porcină clasică au prezentat rezultat negativ, precum și pe probe prelevate de la porcinele domestice cu suspiciune de pestă porcină clasică, la care testele de laborator pentru pesta porcină clasică au fost negative. Situația acestor investigații este următoarea:

- 2010 - 4 probe porci domestici
- 2011 - 3 probe porci domestici
- 2012 - 1 proba porc domestic, 3 probe porci mistreți
- 2013 - 5 probe porci mistreți
- 2014 - 2 probe porci mistreți.

B. Din punct de vedere al execuției, conform aceluiași program precizat la lit. A.:

a) **supravegherea pasivă** - este efectuată:

(i) în exploatațiile de porcine este efectuată de fermierii și muncitorii care supraveghează porcinele, vânătorii, administratorii fondurilor de vânatoare, medicii veterinari de liberă practică împuterniciți ce trebuie, conform legii să raporteze orice caz de îmbolnăvire sau moarte.

(ii) la punctele de trecere a frontierei de stat cu PIF, responsabilitatea supravegherii pasive revine autorităților competente pentru controlul la frontieră, și se efectuează pentru activitățile de import de alimente de origine animală, pentru animale de companie susceptibile, pentru alimentele din bagajele călătorilor și pentru oricare alte eventuale materii de risc.

b) **supravegherea activă** - se efectuează pe probele recoltate de medici veterinari de liberă practică sau cei oficiali, în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui ANSVSA nr. 25/2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind metodologia de prelevare, prelucrare primară, ambalare și transport al probelor destinate examenelor de laborator în domeniul sănătății animalelor, analizate în cadrul Laboratorului Național de Referință pentru Pesta Porcină Clasică și pentru Pesta Porcină Africană din Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală.

Nu există un sistem procedurat de raportare pentru toți cei implicați.

În condițiile în care pesta porcină africană este prezentă în țări vecine României sau în proximitatea acesteia, atât supravegherea activă cât și supravegherea pasivă trebuiau intensificate, în vederea colectării de date care să probeze indemnitatea teritoriului față de pesta porcină africană.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 4 (probabilitate crescută = 0,8; incertitudine = 0,2; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.14.2. Supravegherea la porcii mistreți

A. Din punct de vedere tehnic, Programul acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor și caprinelor și ecvideelor, aprobat ultima dată prin Ordinul 29 din martie 2014, prevede realizarea a două tipuri de supraveghere:

a) **supraveghere pasivă** - aplicabilă în contextul în care România este oficial liberă de pesta porcină africană, se realizează în toate județele de granița cu Republica Moldova și Ucraina (Satu Mare, Maramureș, Suceava, Botoșani, Iași, Vaslui, Galați), la mistreții găsiți morți și are ca scop identificarea și raportarea precoce a oricărui simptom ce poate fi atribuit unui caz de pestă porcină africană. Cazurile

suspecte se investighează imediat, se recoltează probe de organe care se trimit pentru

diagnostic la Laboratorul Național de Referință pentru Pesta Porcină Clasică și pentru Pesta Porcină Africană din Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală

b) supravegherea activă - constă în:

(i) supravegherea serologică

- aplicabilă în toate județele de granița cu Republica Moldova și Ucraina (Satu Mare, Maramureș, Suceava, Botoșani, Iași, Vaslui, Galați), la mistreții găsiți morți, pe o zonă de 40 km de la graniță. Testarea se face pe aceleași probe de ser sau lichid toracoabdominal și pe probe de organe și limfonoduri prelevate pentru pesta porcină clasică.

- în cazul în care, România se va afla în situația unui risc epidemiologic crescut corelat pesta porcină africană, în relație cu țări sau zone vecine, la dispoziția Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor va fi implementată supravegherea serologică la mistreți, la grupurile de animale de mare risc.

Zonele și țintele vor fi stabilite în cadrul grupului de experți constituit de Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor. Testarea se face pe probe de ser sau lichid toracoabdominal prelevate de la mistreți concomitent cu probele prelevate pentru pesta porcină clasică.

(ii) supravegherea virusologică - se efectuează la toți mistreții împușcați pe teritoriul județelor menționate anterior, de la care se prelevează probe pentru efectuarea testelor PCR, în vederea stabilirii diagnosticului și pe probele reacționate pozitiv la examenul serologic.

B. Din punct de vedere al execuției, conform aceluiași program precizat la lit. A.:

(a) supravegherea pasivă - este efectuată de vânătorii și paznicii fondurilor de vânătoare, de medicii veterinari de liberă practică împuterniciți sau medicii veterinari oficiali.

(b) supravegherea activă - se efectuează pe probele recoltate de medici veterinari de liberă practică sau cei oficiali, în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui ANSVSA nr. 25/2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind metodologia de prelevare, prelucrare primară, ambalare și transport al probelor destinate examenelor de laborator în domeniul sănătății animalelor, analizate în cadrul Laboratorului Național de Referință pentru Pesta Porcină Clasică și pentru Pesta Porcină Africană din Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală.

În condițiile în care pesta porcină africană este prezentă în țări vecine României sau în proximitatea acesteia, supravegherea activă prin examene serologice și virusologice (PCR) trebuia intensificată, pentru toți porcii mistreți găsiți morți sau vânați, în vederea colectării de date care să probeze indemnitatea teritoriului față de pesta porcină africană. Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor trebuia să lanseze dispoziția identificării supravegherii serologice și virusologice la mistreți, la grupurile de animale de mare risc, în zonele și țintele vor fi

stabilite în cadrul grupului de experți constituit de Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 4,8 (probabilitate crescută = 0,8; incertitudine = 0,2; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

Atât pentru porcii domestici, cât și pentru porcii mistreți, diagnosticul de laborator pentru pesta porcină africană, se confirmă, conform Manualului de Diagnostic emis de Laboratorul Național de Referință pentru Pesta Porcină Clasică și pentru Pesta Porcină Africană din Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală, prin teste virusologice atunci când se obțin 2 rezultate pozitive la teste virusologice (PCR+IFD). Confirmarea unui focar secundar de pesta porcina africană prin teste virusologice se face atunci când se obține 1 test virusologic pozitiv. Confirmarea unui focar de pesta porcina africană prin teste serologice se face atunci când se obțin 2 rezultate pozitive teste serologice (ELISA +Testul de imunoperoxidaza, ELISA + Imunobloting) corelate cu datele epidemiologice și clinice.

7.14.3. Faptul că diagnosticul pentru pesta porcină africană se realizează, în prezent numai la Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală constituie un factor de risc, prin aceea că în condițiile mai multor focare de boală care ar evolua simultan, activitatea de diagnostic din cadrul institutului se poate bloca.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 3 (probabilitate peste medie = 0,6; incertitudine = 0,4; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.14.4. La ora actuală nu există în România un kit comercial de detecție a anticorpilor pestei porcine africane și nici un kit pentru detecția antigenului viral, pentru a se verifica valoarea de diagnostic a acestora în vederea înregistrării oficiale, dacă rezultatul verificărilor este pozitiv.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 4,8 (probabilitate crescută = 0,8; incertitudine = 0,2; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.15. Factori de risc corelați cu sistemul de ecarisare

Având în vedere insuficienta capacitate de neutralizare a materiilor de risc în situație de criză generată de evoluția unor boli majore la animale, efectele pe care evoluția bolii le-ar avea asupra mediului ar fi deosebit de importante, deoarece ar trebui apelat la incinerare și îngropare, metode care sunt receptate în mod negativ de populație și care pot da naștere la dispute. Pe de altă parte, sistemul de proprietate a terenurilor în România îngreunează procurarea unor terenuri care să servească incinerării și îngropării, precum și deșeurile alimentare provenite de pe avioanele/vasele/camioanele ce vin din zonele în care pesta porcină africană evoluează și care nu sunt corect manipulate și distruse, precum și lipsa controlului asupra modului de colectare și neutralizare a acestora.

În cazul evoluției unor focare de pestă porcină africană există o probabilitate crescută de propagare a factorilor de risc prin transportul subproduselor ce nu sunt destinate consumului uman, atunci când acestea nu se transportă la cea mai apropiată unitate de eliminare, datorită capacității insuficiente de eliminare a unităților de proximitate, autorizate conform Regulamentului CE nr.1069/2009, a celor rezultate din uciderea animalelor.

Identificarea terenurilor care pot fi folosite în scopul incinerării sau îngropării subproduselor ce nu sunt destinate consumului uman, trebuie desfășurată în perioadele de liniște epidemiologică, iar terenurile astfel identificate vor fi introduse în planurile de contingență, ale județului, pentru bolile majore.

7.15.1. Factori de risc corelați cu neraportarea cazurilor de mistreți morți

Există un protocol între Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și Ministerul Mediului și Pădurilor nr. 23.515. din 27.09.2011, prin care se stipulează, la punctul 3.4. că "gestionarii fondurilor cinegetice și administrațiile ariilor protejate au obligația să comunice medicului veterinar oficial sau medicului veterinar împuternicit de liberă practică mortalitățile apărute în zona de competență și să aducă probe prelevate" pentru examene de laborator. Cu toate acestea, serviciile sanitare veterinare nu au beneficiat de notificări consistente privind situația ratei mortalității la porcii mistreți.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 3,6 (probabilitate peste medie = 0,6; incertitudine = 0,4; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.15.2. Factori de risc corelați cu nerecoltarea cadavrelor de mistreți pentru trimitere la laborator

Drept consecință a celor precizate la 7.16.1., porcii mistreți morți nu au putu fi investigați prin examene de laborator, pentru a se determina cauza morții.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 3,6 (probabilitate peste medie = 0,6; incertitudine = 0,4; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.15.3. Factori de risc corelați cu neraportarea cazurilor de porci morți din exploatațiile non-profesionale

Deși în exercitarea profesiei, toți medicii veterinari au obligația de a anunța de urgență autoritatea sanitar-veterinară și pentru siguranța alimentelor despre orice suspiciune privind apariția unei boli supuse notificării obligatorii, precum și a oricărui risc privind sănătatea animalelor, implicit cazurile de moarte la fauna sălbatică (art. 13, Cap. IV din Ordonanța de Guvern nr. 42/2004), acest lucru nu se realizează de o manieră consistentă care să ofere garanția că medicii veterinari concesionari împuterniciți gestionează toate cazurile de mortalitate din exploatațiile non-profesionale. Pe de altă parte, medicii veterinari de liberă practică împuterniciți, au prevăzut prin contractul cu Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, obligativitatea gestionării efectivelor de animale existente în exploatațiile non-comerciale, implicit cazurile de mortalitate.

În cazul exploatațiilor comerciale, inclusiv a celor de tip A, responsabilitatea notificării mortalității revine medicului veterinar angajat al acestor exploatații și se realizează de o manieră rezonabilă.

Neraportarea cazurilor de mortalitate conform prevederilor legale a condus la nerecoltarea probelor de la cadavre din exploatații de porcine, pentru trimitere la laborator.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 1,6 (probabilitate sub medie = 0,4; incertitudine = 0,6; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.15.4. Factori de risc corelați cu managementul cadavrelor din exploatațiile non-profesionale de porcine

7.16.4.1. În cadrul misiunii de audit general a FVO DG (SANCO)/2013/6842 derulată în România în perioada 21-25 octombrie 2013 a fost evaluată implementarea recomandărilor formulate cu ocazia misiunilor de audit nr. 7733 din 2008, nr. 8941 din 2011, nr. 8950 din 2011 și nr. 8950 din 2011.

S-a concluzionat că în perioada 2012-2013 nu s-a înregistrat nici un progres real privind colectarea subproduselor, inclusiv a animalelor moarte (porcine domestice și mistreți morți) din exploatațiile non-profesionale sau fondurile de vânatoare. Aceasta s-a datorat și eliminării finanțării de la bugetul de stat a unor activități de preluare a cadavrelor de animale moarte, finanțarea exploatațiilor non-profesionale, în acest scop, fiind interpretată în România, ca incompatibilă cu prevederile Reg. 1857/2006 cu referire la ajutor de stat. Acest aspect a fost interpretat de către experții Comisiei ca fiind eronată, opinie transmisă Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, prin adresa DG SANCO (Ares(2013)1522499 - 30/05/2013).

Totodată, România a agreat ideea elaborării unei strategii naționale privind gestionarea subproduselor de origine animală, implicit a animalelor moarte și implementarea unui proiect pilot, pentru o perioadă de 3 ani, lansat în noiembrie 2012 și evaluat în februarie și octombrie 2013.

Comisia a solicitat Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor să prezinte modalitățile concrete pentru gestionarea subproduselor de origine animală, implicit a cadavrelor de animale, aplicând derogările prevăzute pentru zonele izolate și prevederile UE referitoare la ajutorul de stat.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 2,4 (probabilitate peste medie = 0,6; incertitudine = 0,4; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.15.4.2. conform Raportului de audit al FVO nr. 8950 din 2011, controalele oficiale nu au detectat întotdeauna deficiențele din unele unități de prelucrare a deșeurilor de origine animală ce nu respectă unele cerințe specifice și generale de igienă.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 1,2 (probabilitate peste medie = 0,3; incertitudine = 0,7; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.16. Factori de risc corelați cu activitățile de dezinfecție și deratizare

7.16.1. Factori de risc corelați cu activitățile de dezinfecție la nivelul punctelor de trecere a frontierei de stat

În mod normal, într-o situație epidemiologică cu risc acceptabil/tolerabil, mijloacele de transport ce pătrund pe teritoriul României prin PCTF/PIF nu sunt supuse dezinfecției.

În situația creată de evoluția pestei porcine africane în meta-populațiile de mistreți din Federația Rusă și în statele limitrofe (Belarus, Polonia, Lituania, Ucraina), se impune ca toate mijloacele de transport care au transportat animale vii, pe teritoriul acestor țări, precum și toate mijloacele de transport care au circulat în zonele de restricție instituite de țările respective, să fie supuse dezinfecției.

Ținând cont de rezistența deosebită a pestei porcine africane în mediul ambiant și, mai ales, atunci când acesta este înglobat în materii organice, neînstituirea măsurilor de dezinfecție menționate mai sus constituie un risc inacceptabil/intolerabil de transmitere a bolii pe această cale.

La niciunul dintre PIF-urile sau punctele de trecere a frontierei de pe granițele de NE, România nu are amenajate dezinfectoare rutiere și nici alte mijloace de dezinfecție, ceea ce crește simțitor posibilitatea de pătrundere a bolii în țară.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 4,8 (probabilitate crescută = 0,8; incertitudine = 0,2; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.16.2. Factori de risc corelați cu activitățile de dezinfecție și deratizare la nivelul exploatațiilor de porcine

În exploatațiile comerciale de porcine, inclusiv cele de tip A, se execută acțiuni de dezinfecție și deratizare profilactice. Problema deosebită, din acest punct de vedere, o constituie exploatațiile non-profesionale în care s-au înregistrat cazuri de mortalitate la categoriile de porcine tinere, porci la îngrășat, scroafe și în care nu se execută acțiuni de dezinfecție după eliminarea cadavrelor, ori acestea sunt executate empiric de către proprietari și fără controlul eficienței acțiunii.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 2,4 (probabilitate crescută = 0,7; incertitudine = 0,3; magnitudine redusă a consecințelor = 3).

7.17. Factori de risc corelați cu cadrul instituțional și funcțional al serviciilor veterinare din România și relația cu populația

7.17.1. În conformitate cu prevederile Ordinului nr. 823 din 23.09.2011, structura din cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor implicată în studiul factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană și elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană este Compartimentul Evaluare Risc din cadrul Direcției de Audit. Neconformitatea privind instituirea acestei structuri constă în faptul că, deși inițial a fost constituit, în subordinea directă a președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, ca serviciu, prin ordinul menționat această structură a fost deklasată la nivel de compartiment, fără a se stabili coordonatorul acestui compartiment. Considerăm că nivelul de organizare al structurii de analiză de risc este inadecvat, acesta trebuia să rămână cel puțin la nivel de serviciu.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 3,5 (probabilitate medie = 0,5; incertitudine = 0,5; magnitudine extrem de crescută a consecințelor = 7).

7.17.2. În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 1189 din 3 octombrie 2009 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Centrului Național de Combatere a Bolilor și ale structurilor din componența acestuia, în structura Centrului Național de Combatere a Bolilor trebuie să funcționeze:

- a) Unitatea centrală de decizii;
- b) Unitatea operațională centrală;
- c) Unitatea centrală de sprijin.

Unitatea operațională centrală trebuie să funcționeze în cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, trebuie să fie condusă

de președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și constituită din specialiști pentru următoarele domenii de activitate:

- a) organizare, buget, asigurare resurse umane și materiale
- b) monitorizare, evaluare și planificare
- c) epidemiologie
- d) inspecție și control
- e) comunicare externă

Din analiza Ordinului nr. 823 din 23.09.2011 pentru aprobarea structurii organizatorice detaliate și a Regulamentului de organizare și funcționare ale Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor reiese că Unitatea operațională centrală nu se mai regăsește în structura Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și, implicit în cea a Centrului Național de Combatere a Bolilor. Menționăm că Unitatea operațională centrală este structura ce coordonează managementul activităților ce urmează a se implementa în cazul apariției unui focar de pestă porcină africană pe teritoriul României.

Menționăm că, conform prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 1 din 29 ianuarie 2014 privind unele măsuri în domeniul managementului situațiilor de urgență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 21/2014 privind Sistemul Național de Management al Situațiilor de Urgență, Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor face parte din lista ministerelor și instituțiilor publice centrale în cadrul cărora se constituie și funcționează centre operative pentru situații de urgență cu activitate permanentă.

Populația nu este suficient avertizată asupra semnelor bolii, administrația nu are suficientă experiență de reacție, iar boala poate penetra în mediul sălbatic și în exploatațile non-profesionale.

Așa cum am concluzionat în urma instruirii în domeniu din perioada 19-20.03.2014, de la Sighișoara, unele Centre Locale de Control al Bolilor nu au actualizat lista personalului instruit și nu au pregătite stocurile de intervenție necesare activităților de control al bolilor exotice ce pot apărea în teritoriu, după cum a fost solicitat prin Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 26247/11.06.2013 (nr. intranet 4886/11.06.2013) privind actualizarea listelor de personal și a stocurilor de materiale de intervenție necesare controlului bolilor exotice în cadrul CLCB.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 2,4 (probabilitate aproape medie = 0,4; incertitudine = 0,6; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.18. Factori de risc corelați cu situația din țările terțe, din proximitatea României

7.18.1. Situația serviciilor veterinare din țările terțe, de proximitate pentru România, privind pregătirea și avertizarea precoce pentru pesta porcină africană.

Conform definițiilor standard, pregătirea serviciilor veterinar și avertizarea precoce sunt 2 proceduri distincte ce trebuie aplicate în momente diferite și în baza existenței unor riscuri diferite de introducerea virusului și difuzării acestuia.

Pregătirea se aplică în special în perioadele libere de boală, în timp ce avertizarea precoce pentru pesta porcină africană trebuie inițiată atunci când boala este detectată în țări vecine sau în țări partenere comerciale ale României.

Dacă statele membre ale Uniunii europene și-au elaborat un plan de contingență, specificând măsurile, la nivel național, ce trebuie implementate în eventualitatea unui focar de pestă porcină africană și au actualizat acest plan la fiecare 5 ani, plan pe care l-au transmis Comisiei pentru aprobare, situația este diferită atât în țările din imediata vecinătate a României (Ucraina, Moldova, Belarus), cât și în țările transcaucaziene, dar și în Federația Rusă.

Chiar dacă, în aceste țări, există, la nivel național, „instrucțiuni pentru prevenirea și eradicarea peștei porcine africane”, acestea nu sunt în conformitate cu protocoalele prezente pentru planurile de contingență, existând puncte slabe privind sistemul de luare a deciziilor și nominalizarea persoanelor responsabile de implementarea măsurilor.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 2,5 (probabilitate medie = 0,5; incertitudine = 0,5; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.18.2. Situația privind detectarea precoce a peștei porcine africane în țările de proximitate cu România.

Dacă în statele membre ale Uniunii Europene există laboratoare naționale de referință pentru pesta porcină africană, ce sunt în permanentă conlucrare și verificare a capacității analitice de către Laboratorul de Referință al Uniunii Europene pentru Pesta Porcină Africană, situația este diferită în țările terțe din proximitatea României, în care evoluează sau nu pesta porcină africană.

Numărul mic de cazuri suspecte raportate și investigate sugerează că sistemul de detectare și avertizare precoce bazat pe supravegherea pasivă în aceste țări are performanțe inadecvate situației epidemiologice, constituind un factor de risc pentru România.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 2,5 (probabilitate medie = 0,5; incertitudine = 0,5; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.18.3. Situația privind raportarea cazurilor de îmbolnăvire sau moarte la porci domestici sau mistreți în țările de proximitate cu România

În Uniunea Europeană, raportarea de către fermieri a cazurilor de moarte și îmbolnăvire este obligatorie prin cadrul de reglementare. Totuși, există unele neconformități privind pregătirea medicilor veterinari de liberă practică pentru recunoașterea bolii și un interval de timp inacceptabil între data îmbolnăvirii unui animal și confirmarea în laborator a acesteia. Aceste aspecte se întâlnesc în special în exploatațile non-profesionale ce dispun de slabe măsuri de biosecuritate. Mișcările de animale din aceste exploatați constituie un real factor de risc.

Deși raportarea cazurilor de mistreți morți este obligatorie prin cadrul de reglementare, nu toate cazurile sunt raportate medicilor veterinari oficiali.

În țările terțe din proximitatea României, educația fermierilor și conștientizarea acestora privind riscul peștei porcine africane este la un nivel scăzut iar majoritatea dintre fermieri nu cresc porci în scop comercial, pentru a obține

venituri, ci pentru consumul familial. Totodată, nu există asigurate compensații financiare bugetare pentru uciderea și distrugerea porcilor bolnavi și, din această cauză, fermierii se abțin să raporteze cazurile de mortalitate autorităților veterinare competente și preferă să taie de necesitate animalele bolnave și să comercializeze carnea acestor animale.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 3 (probabilitate medie = 0,5; incertitudine = 0,5; magnitudine foarte crescută a consecințelor = 6).

7.18.4. Spre deosebire de statele membre ale Uniunii Europene, unde medicii veterinari, atât cei de liberă practică împuterniciți, cât și cei oficiali, sunt instruiți privind prelevarea, procesarea primară, manipularea probelor suspecte de pestă porcină africană, situația este diferită în țările terțe din proximitatea României, prelevarea probelor efectuându-se numai de către medicii veterinari oficiali.

Există dificultăți în aceste țări pentru transportul internațional al unor astfel de probe, datorită aspectelor birocratice.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 1,6 (probabilitate sub medie = 0,4; incertitudine = 0,6; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.18.5. Situația privind confirmarea de laborator a diagnosticului de pestă porcină africană, în țările terțe, de proximitate pentru România.

Dacă în România și în majoritatea statelor membre ale Uniunii Europene există câte un Laborator Național de Referință pentru Pesta Porcină Africană și aceste laboratoare participă, în mod regulat, la testări de intercomparare organizate de Laborator de Referință al Uniunii Europene pentru Pesta Porcină Africană și utilizează metode acreditate, situația este diferită în țările terțe din proximitatea României în care nu există laboratoare naționale de referință. Deși, laboratoarele veterinare centrale sunt echipate la un nivel acceptabil, iar personalul instruit în cadrul mai multor proiecte internaționale, persistă o lipsă de experiență în utilizarea noilor tehnici, datorită numărului limitat de probe supuse examenelor de laborator, absența unor programe de supraveghere naționale, de rutină. Aceste laboratoare nu participă în mod regulat la testările interlaboratoare pentru evaluarea capabilității de diagnostic.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 2,8 (probabilitate peste medie = 0,7; incertitudine = 0,3; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

7.18.6. Situația din țările terțe din proximitatea României privind răspunsul la apariția unui focar de pestă porcină africană

Dacă în statele membre ale Uniunii Europene, modalitățile de control al pestei porcine africane sunt reglementate în detaliu și impuse prin puterile legale pe care le au serviciile veterinare, există planuri de contingență și manuale operaționale pentru combaterea pestei porcine africane, iar personalul este bine instruit, în țările terțe din proximitatea României, deși în unele se aplică stamping-out, în altele se practică stamping-out parțial, există o întârziere între momentul detectării primelor semne clinice și impunerea măsurilor de stamping-out. Datorită faptului că sumele acordate pentru compensarea valorii animalelor ucise sunt insuficiente și acordate cu întârziere, proprietarii de animale refuză în mod frecvent stamping-out-ul.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 3,5 (probabilitate peste medie = 0,7; incertitudine = 0,3; magnitudine crescută a consecințelor = 5).

7.18.7. Situația din țările terțe din proximitatea României privind vânătoreea în scop de agrement turistic

Dacă în statele membre ale Uniunii Europene este reglementat, în mod strict, sezonul de vânătoreea, iar pentru participarea la partidele de vânătoreea este nevoie de îndeplinirea condiției de a deține permis de portarmă de vânătoreea și permis de vânătoreea, în statele terțe din proximitatea României, oricine posedă un permis de portarmă de vânătoreea poate vâna liber, în special în perioada august - martie, cu obligația de a plăti taxe pentru: obținerea licenței de a vâna anumite specii de animale, pentru fiecare animal vânat și pentru angajarea unui ghid local ce supraveghează vânătoreea și confiscă toate exemplarele vâmate ce nu sunt acoperite de licența de vânătoreea.

Apreciem acest factor de risc de nivel de risc 2,8 (probabilitate peste medie = 0,7; incertitudine = 0,3; magnitudine moderată a consecințelor = 4).

8. EVALUAREA / APRECIEREA ȘI ESTIMAREA RISCULUI CORELAT CU PESTA PORCINĂ AFRICANĂ

Evaluarea calitativă a celor 82 factori de risc identificați, caracterizați și grupați în 18 clase de factori de risc s-a realizat utilizându-se termenii clasici stabiliți prin standarde și prezentați la punctul 6.

Evaluarea/aprecierea celor 82 factori de risc identificați, caracterizați și grupați în 18 clase de factori de risc s-a realizat de o manieră semicantitativă utilizându-se tehnici de calcul probabilistic prin aplicarea următoarei formule de calcul:

$$F(x) = \frac{\sum_{j=1}^k F_j(x) \lambda_j}{\sum_{j=1}^k r_j}$$

În Anexele nr. 1, 2 și 3 sunt prezentate evaluarea factorilor de risc identificați și caracterizați, nivelul de risc determinat, conform formulei prezentate anterior, pentru fiecare clasă de factori de risc și ierarhizarea factorilor de risc în funcție de nivelul de risc calculat.

8.1. Evaluarea/aprecierea emisiei de risc

Factorii de risc ce constituie risc de emisie, în cazul pestei porcine africane, sunt clasificați în factori de risc ce pot fi supuși opțiunilor de reducere și factori de risc ce nu pot fi supuși opțiunilor de reducere și care constituie pericole în structura cărora hazardul este maxim (exemplu populațiile de mistreți din țările vecine României pe granița de nord-est).

Nr.crt.	Clasa de factori de risc	Nivelul de risc
1	Factori de risc privind etiologia pestei porcine africane	5,37

2	Factori de risc privind epidemiologia pestei porcine africane	6,27
3	Factori de risc corelați cu vectori animați și neanimați	3,13
4	Factori de risc corelați cu activități de mic trafic de frontieră	3,95
5	Factori de risc corelați cu activitățile de circulație a persoanelor și mărfurilor ce nu sunt supuse controlului sanitar veterinar, inclusiv bagajele călătorilor	2,10
6	Factori de risc corelați cu evidența și gestiunea populației de mistreți	3,14
7	Factori de risc corelați cu situația din țările terțe, din proximitatea României	2,78
	Media riscului de emisie = 3,82	3,82

Tabel 10: Clasa de factori de risc corelați cu emisia pestei porcine africane
(Sursa datelor: prezentul document)

Factorii de risc privind etiologia bolii, cei corelați cu epidemiologia acesteia, cei referitori la vectorii animați și neanimați, cei referitori la gestiunea populației de mistreți, precum și corelați cu situația din țările terțe, din proximitatea României sunt factori de risc necontrolabili pentru care nu există opțiuni certe de reducere, constituindu-se ca principale elemente de hazard privind emisia pestei porcine africane.

Ceilalți factori de risc, corelați cu activități de mic trafic de frontieră și cu activitățile de circulație a persoanelor și mărfurilor ce nu sunt supuse controlului sanitar veterinar, inclusiv bagajele călătorilor, sunt factori de risc inacceptabili sau intolerabili, dar controlabili pentru care trebuie să existe opțiuni de reducere pentru ca riscul să devină unul acceptabil, respectiv neglijabil, dacă este de dorit. Numai pentru acești factori de risc se emit opțiuni de reducere.

8.2. Itinerariul riscului reprezentat de pesta porcină africană

Analizele de risc efectuate de FAO, EFSA și Rosselchoznadzor - Federația Rusă emit previziuni că două sunt căile patogene de pătrundere a virusului în Europa:

- a) calea nordică, prin Belarus, Statele Baltice, Polonia și Ucraina
- b) calea sudică, prin Ucraina, România și Austria

Figura 3: Posibile căi de migrare a virusului pestei porcine africane din Federația Rusă și țările transcaucaziene către Europa

8.3. Evaluarea/aprecierea expunerii la risc

Țările care se află în imediata apropiere a Federației Ruse, în particular Ucraina, Republica Moldova, Lituania, Letonia, Belarus și Kazachstan, sunt cele mai vulnerabile la introducerea pestei porcine africane în exploatații și la endemizarea bolii, în mod particular pentru că aceste țări au sisteme de biosecuritate slabe în exploatațiile lor non-profesionale.

Răspândirea pestei porcine africane în Ucraina și Belarus este un punct critic important pentru că pericolul la care este expusă comunitatea europeană devine nemijlocit, iar statele europene trebuie să fie în alertă și să-și definească și pregătească sistemele de prevenire și de reacție la această amenințare pentru o lungă perioadă de-acum încolo.

Având în vedere proximitatea cu Ucraina și evoluția pestei porcine africane în această țară, riscul pentru România a devenit extrem de crescut trebuie să fie pregătită să reacționeze la o eventuală provocare, începând de la pregătirea populației și a personalului medical veterinar pentru detectarea la timp a suspiciunilor, până la pregătirea administrației implicate în controlul bolilor pentru a reacționa rapid și eficient în cazul suspiciunii și confirmării bolii.

În prezent riscul pentru România corelat cu pesta porcină africană este extrem de crescut prin vecinătatea cu Ucraina unde boala a evoluat, în absența unui sistem de supraveghere pasivă corespunzător, eventualele cazuri de boală se pot răspândi rapid în exploatațiile non-profesionale, datorită inexistenței măsurilor de biosecuritate și posibilității crescute ca porcii mistreți să intre în contact cu porcii domestici, favorizată și de supravegherea pasivă limitată a populației de mistreți și care este la latitudinea pădurarilor/vânătorilor.

Gradul de instruire și avertizare a vânătorilor, pădurarilor, a publicului larg este insuficient, iar sistemul de supraveghere pasivă este neadecvat situației de risc în județele de la granița României cu țările terțe aflate la frontierele nordică și estică.

Nr.crt.	Clasa de factori de risc	Nivelul de risc
1	Factori de risc corelați cu comerțul intracomunitar cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	0,20
2	Factori de risc corelați cu activitățile de import de mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	3,81
3	Factori de risc corelați cu activitățile de tranzit cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	3,81
4	Factori de risc corelați cu activități de mic trafic de frontieră	3,95
5	Factori de risc corelați cu activitățile de circulație a persoanelor și mărfurilor ce nu sunt supuse controlului sanitar veterinar, inclusiv bagajele călătorilor	2,10
6	Factori de risc corelați cu evidența și gestiunea populației de mistreți	3,14
7	Factori de risc corelați cu activitățile de dezinfecție și deratizare	4,00
	Media riscului de expunere = 3,00	3,00

Tabel 11: Clasa de factori de risc corelați cu expunerea la riscul reprezentat de pesta porcină africană (Sursa datelor: prezentul document)

Factorii de risc privind gestiunea populației de mistreți sunt factori de risc necontrolabili pentru care nu există opțiuni certe de reducere, constituindu-se ca principal element de hazard privind expunerea la pesta porcină africană.

Factorii de risc, corelați cu comerțul intracomunitar cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar, activitățile de import de mărfuri supuse controlului sanitar veterinar, activitățile de tranzit cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar, activități de mic trafic de frontieră, activitățile de circulație a persoanelor și mărfurilor ce nu sunt supuse controlului sanitar veterinar, inclusiv bagajele călătorilor, activitățile de dezinfecție și deratizare sunt factori de risc inacceptabili sau intolerabili, dar controlabili pentru care trebuie să existe opțiuni de reducere pentru ca riscul să devină unul acceptabil, respectiv neglijabil, dacă este de dorit. Pentru acești factori de risc se emit opțiuni de reducere.

8.3. Evaluarea/aprecierea difuzării riscului

Odată pătrunsă în teritoriul României, datorită celor menționate anterior și a ratei mortalității cu care pesta porcină africană evoluează, boala poate deveni endemică în scurt timp, blocând întregul sector de creștere al suinelor, producând pierderi economice însemnate producătorilor de carne de porc și economiei, în general.

Nr.crt.	Clasa de factori de risc	Nivelul de risc
1	Factori de risc procedurali și de reglementare corelați cu pesta porcină africană	0,10
2	Factori de risc privind etiologia pestei porcine africane	5,37
3	Factori de risc privind epidemiologia pestei porcine africane	6,27
4	Factori de risc corelați cu vectori animați și neanimați	3,13
5	Factori de risc corelați cu circulația și comercializarea porcinelor	1,19

	vii și a produselor provenite de la acestea pe piața domestică	
6	Factori de risc corelați cu evidența și gestiunea populației de mistreți	3,14
7	Factori de risc corelați cu sistemele de creștere a porcinelor în România	2,94
8	Factori de risc corelați cu sistemul de furajare a porcinelor	2,00
9	Factori de risc corelați cu activitățile de supraveghere și control în exploatațiile profesionale și non-profesionale	4,28
10	Factori de risc corelați cu sistemul de ecarisare	3,28
11	Factori de risc corelați cu activitățile de dezinfecție și deratizare	4,00
12	Factori de risc corelați cu cadrul instituțional și funcțional al serviciilor veterinare	1,35
	Media riscului de difuzare = 3,08	3,08

Tabel 12: Clasa de factori de risc corelați cu difuzarea riscului reprezentat de pesta porcină africană (Sursa datelor: prezentul document)

Factorii de risc privind etiologia bolii, cei corelați cu epidemiologia acesteia, cei referitori la vectorii animați și neanimați, cei referitori la gestiunea populației de mistreți, precum și corelați cu sistemele de creștere a porcinelor în România sunt factori de risc necontrolabili pentru care nu există opțiuni certe de reducere, constituindu-se ca principale elemente de hazard privind emisia pestei porcine africane.

Factorii de risc procedurali și de reglementare corelați cu pesta porcină africană, cei corelați cu circulația și comercializarea porcinelor vii și a produselor provenite de la acestea pe piața domestică, cei corelați cu sistemul de furajare a porcinelor, cei corelați cu activitățile de supraveghere și control în exploatațiile profesionale și non-profesionale, cei corelați cu sistemul de ecarisare, cu activitățile de dezinfecție și deratizare, precum și cei corelați cu cadrul instituțional și funcțional al serviciilor veterinare sunt factori de risc inacceptabili sau intolerabili, dar controlabili pentru care trebuie să existe opțiuni de reducere pentru ca riscul să devină unul acceptabil, respectiv neglijabil, dacă este de dorit. Pentru acești factori de risc se emit opțiuni de reducere.

Media riscului de emisie = aproximativ 3,82

Media riscului de expunere = 3,00

Media riscului de difuzare = 3,08

În teoria analizei de risc, pericolul P este egal cu riscul R plus hazardul H.

$$P = R+H$$

În situația în care riscul de emisie este mai mare decât riscul de expunere și decât riscul de difuzare, pericolul este foarte mare.

8.4. Evaluarea/aprecierea consecințelor riscului

Evaluarea/aprecierea consecințelor pătrunderii riscului reprezentat de pesta porcină africană a fost realizată pe baza datelor din literatura de specialitate.

Pierderile produse în urma introducerii pe teritoriul unei țări a virusului pestei porcine africane, pot fi foarte importante, deoarece nu există mijloc de imunoprofilaxie și nici tratament eficient.

Depopularea completă a exploatațiilor infectate, interzicerea mișcării de suine vii, a produselor și subproduselor provenite de la acestea, constituie singurele metode pentru eradicarea bolii.

Aplicarea opțiunilor de reducere, atât ca acțiuni preventive, cât și ca măsuri corective, este foarte costisitoare, necesitând importante resurse umane, materiale și financiare.

Alte aspecte privind pierderile economice sunt cele corelate cu pierderile economice produse prin stoparea comerțului cu animale vii din specii receptive și produse provenite de la acestea, prin afectarea mediului, prin afectarea turismului și prin reacțiile sociale (ale fermierilor care suferă pierderi, dar și ale societății în general, la aplicarea măsurilor de control severe) trebuie luate în calcul.

Pierderile induse de evoluția pestei porcine africane pot fi:

a) consecințe directe

- (i) pierderi de producție
- (ii) pierderi prin mortalitate
- (iii) pierderi prin morbiditate și aplicarea principiului stamping-out
- (iv) pierderi prin uciderea de animale de specii colaterale coabitante

b) consecințe indirecte

- (i) costuri pentru supraveghere în regim de situații de necesitate
- (ii) costuri pentru profilaxia nespecifică
- (iii) costuri de indemnizării teritoriului țării
- (iv) pierderile comerciale
- (v) consecințe nefaste asupra mediului
- (vi) consecințe de ordin religios și cultural prin interdicția manifestărilor rituale

Efectele directe și cele indirecte ale evoluției pestei porcine africane se reflectă în costuri foarte importante pentru țara afectată, impactul fiind complex și reflectat pe următoarele segmente:

a) economic, pierderi financiare importante, ce s-ar putea datora:

- costurilor aferente eradicării bolii, incluzând: despăgubirea pentru animalele ucise, cheltuieli legate de activitățile de eradicare (personal, materiale, echipamente etc), cheltuieli cu ecarisarea teritoriului, activitățile DDD etc.

- pierderilor economice datorate restricțiilor impuse comerțului cu animale din specii susceptibile și produse și subproduse provenite de la acestea;

- pierderilor din sectoarele turism și servicii, prin reținerea pe care o resimt turiștii în a vizita țări în care evoluează focare de boli infecțioase și restricțiilor de mișcare a populației;

b) social, datorate:

- aspectelor socio-etice, uciderea masivă a animalelor nefiind acceptată de populație și generând poziții împotriva la nivelul societății civile;

- în zonele rurale, impact asupra veniturilor familiilor care practică creșterea animalelor în scop de subzistență;

- aspectele legate de atitudinea organizațiilor non-guvernamentale pentru protecția animalelor, la aplicarea metodelor de control prevăzute de legislația europeană în vigoare, în special referitor la metodele de ucidere alese.

Imediat după depistarea primului caz de pestă porcină africană în Lituania, Rusia a impus restricții privind importul de porcine vii și carne de porc din toate statele membre ale Uniunii Europene.

Comisia a reacționat prompt și a acuzat Rusia că încalcă regulile comerciale internaționale și că intenționează să soluționeze acest aspect în cadrul Comitetului de Soluționare a Diferendelor din cadrul organizației Mondiale a Comerțului, amintind Rusiei că boala a pătruns în Uniunea Europeană din Belarus, stat ce face parte din Uniunea Vamală cu Rusia.

Totodată, Rusia are intenția de a reintroduce taxele de import pentru carnea de porc provenită din statele membre ale Uniunii Europene, aceasta în condițiile în care importul de carne de porc din Rusia a scăzut în 2013 cu aproape 20%, cel mai mic nivel din ultimii 10 ani. În aceste condiții, Rusia este pe care să piardă statutul de cel mai mare importator de porcine vii și carne de porc din Uniunea Europeană.

Situația creată în Rusia a determinat ca marii investitori internaționali să stopeze investițiile în industria de creștere a porcinelor din această țară până la accederea definitivă a Rusiei ca membru cu drepturi depline a Organizației Mondiale a Comerțului.

Primul număr per 2014 al revistei "Global meat news" relevă că piața de export cărnii de porc din Uniunea Europeană a scăzut în mod semnificativ după ce Federația Rusă a interzis importul de porcine vii, produse și subproduse provenite de la acestea, din toate statele membre, ca urmare a declarării pestei porcine africane în Lituania, ajungând, în primele luni ale anului 2014 la $\frac{1}{4}$ din nivelul exportului în Federația Rusă din 2013. Totodată, prețurile de producție ale cărnii de porc din Belgia, Germania, Olanda, Polonia și Suedia au scăzut, de aceeași manieră, de la o medie de 1,67 lire/kg greutate vie, la sfârșitul lunii august 2013 la 1,34 lire/kg greutate vie, la începutul lunii februarie 2014.

În Letonia, pierderile directe ale industriei cărnii, ce deja a suferit serioase probleme ca urmare a restricțiilor Uniunii Vamale CSI pentru carnea de porc ca urmare a evoluției pestei porcine africane în 2 state membre ale Uniunii Europene (Lituania și Polonia), pot atinge valori cuprinse între 20 și 30 milioane euro, pentru următoarele luni, conform estimărilor preliminare.

Toate cele 3 țări baltice sunt foarte vulnerabile la sancțiuni impuse statelor membre ale Uniunii Europene, conform celor arătate de ministrului de finanțe al Lituaniei.

8.5. Estimarea riscului nerestricționat

Implică activități ce compară riscul identificat, caracterizat și evaluat, cunoscut și sub denumirea de risc brut, cu niveluri de risc etalon stabilite prin:

- a) standarde naționale sau internaționale
- b) linii directoare sau documente oficial recunoscute internațional
- c) acte normative naționale sau comunitare

În vederea estimării riscului nerestricționat s-au utilizat, ca documente de referință

a) ISO Ghid 73 - Managementul Riscului - Vocabular, a fost utilizat pentru definirea termenilor și pentru estimarea probabilității

b) prin extrapolare, documentul EFSA "The assessment of the geographical risk of BSE carried out by the European Commission's Scientific Steering Committee", a fost utilizat pentru estimarea magnitudinii consecințelor

c) Opinia Științifică a Grupului de Lucru pentru Sănătatea și Bunăstarea Animalelor al EFSA privind pesta porcină africană, publicat în 19.04.2010, a fost utilizată pentru aspecte corelate cu biologia vectorilor și a populațiilor de mistreți, precum și pentru determinarea riscului de pătrundere a virusului pestei porcine africane în Uniunea Europeană

d) Codul de Sănătate al Animalelor Terestre al Organizației Mondiale pentru Sănătatea Animalelor a fost utilizat pentru:

(i) determinarea statusului României de țară liberă în relație cu pesta porcină africană (art. 15.1.2.)

(ii) formularea opțiunilor de reducere privind importul din țări, zone sau compartimente în care evoluează pesta porcină africană (art. 15.1.5.)

(iii) formularea opțiunilor de reducere privind importul din țări, zone sau compartimente în a evoluat pesta porcină africană (art. 15.1.6 și 15.1.9.)

(iv) formularea condițiilor de import din țări, zone sau compartimente libere de pestă porcină africană (art. 15.1.7 și 15.1.8.)

(v) formularea opțiunilor de reducere privind importul de produse din carne de porc (domestic sau sălbatic) sau produse de origine animală din carne proaspătă provenită de la suine sau de la alte specii de animale, de porc destinate utilizării în hrana animalelor, pentru agricultură sau în scopuri industriale, pentru scopuri farmaceutice ori chirurgicale, precum și trofee de mistreți (art.15.1.14. și 15.1.15.)

(vi) formularea opțiunilor de reducere privind importul de păr de porc, gunoi de grajd și mraniță (art. 15.1.16. și 15.1.17.)

Pentru a realiza o situație comparativă între România și celelalte state membre ale Uniunii Europene privind riscul introducerii pestei porcine africane prin porci mistreți, au fost preluate informații prezentate înde A. de la Tore și colaboratorii săi publicate în "Transboundary and emerging diseases". Parametrii utilizați pentru realizarea acestei evaluări comparative sunt:

a) densitatea populației de porci mistreți din țările de origine (nr. porci mistreți /km²) (DPM = densitatea populație mistreți)

b) densitatea populației de porci domestici din țările de origine (nr. porci domestici /km²) (DPD = densitatea populație domestic)

c) densitatea focarelor de pestă porcină africană la porcii mistreți în țările de origine (nr. focare/km²) (FBM = focare de pestă porcină africană la mistreț)

d) densitatea focarelor de pestă porcină africană la porcii domestici în țările de origine (nr. focare/km²) (FBD = focare de pestă porcină africană la domestic)

e) suprafața de teren adecvată pentru habitatul porcilor mistreți, de-a lungul graniței cu țara terță indicată, în statul membru al Uniunii Europene (km²) (SHM= habitat mistreț)

f) distanța dintre statul membru al Uniunii Europene și cel mai apropiat focar de boală la porcii mistreți din țara terță de proximitate (km) (DFBM = distanță focar boală mistreț)

g) distanța dintre statul membru al Uniunii Europene și cel mai apropiat focar de boală la porcii domestici din țara terță de proximitate (km) (DFBD = distanță focar boală domestic)

S-a realizat o modelare semicantitativă, fiecărui parametru pentru fiecare țară fiindu-i desemnat un scor de la 0 la 5, în baza datelor și a hiatusurilor pe care autorii lucrării le-au prelucrat.

Riscul pe care îl prezintă un porc mistreț infectat sau bolnav, a fost estimat pentru fiecare țară ca rezultat al:

- contactului cu un mistreț infectat dintr-un focar de pestă porcină africană
- contactului cu un porc domestic infectat dintr-un focar de pestă porcină africană

Riscul global pe care îl prezintă porcii mistreți a fost evaluat pe baza parametrilor menționați anterior :

a) riscul pentru un stat membru țintă al Uniunii Europene de a fi contaminată de către un porc mistreț afectat provenit dintr-un focar de boală ce evoluează într-o țară terță de proximitate

$$RM_j = {}_iRM_j = (FBM \times DPM)_i$$

Unde

j = statul membru țintă al Uniunii Europene

i = fiecare țară terță de origine cu care are graniță respectivul stat membru țintă al Uniunii Europene (j)

b) riscul pentru un stat membru țintă al Uniunii Europene de a fi contaminată de către un porc domestic afectat provenit dintr-un focar de boală ce evoluează într-o țară terță de proximitate

$$RD_j = {}_iRD_j = (FBD \times DPD)_i$$

Unde

j = statul membru țintă al Uniunii Europene

i = fiecare țară terță de origine cu care are graniță respectivul stat membru țintă al Uniunii Europene (j)

Țara de origine	Densitatea focarelor de boală la porcii mistreți (nr. focare/km ²) (FBM = focare de pestă porcină africană la	Densitatea populației de porci mistreți (nr. porci mistreți /km ²) (DPM = densitatea populație	Densitatea focarelor de boală la porcii domestici (nr. focare/km ²) (FBD = focare de pestă porcină	Densitatea populației de porci domestici (nr. porci domestici /km ²) (DPD = densitatea populație
-----------------	---	--	--	--

	mistreț)	mistreți)	africană la domestic)	domestic)
Rusia	0,06 (4)	0,12 (4)	0,21 (3)	8,72 (3)
Belarus	0,01 (2)	0,26 (5)	0,04 (1)	17,98 (5)
Ucraina	0,07 (5)	0,05 (2)	0,23 (4)	10,99 (4)
Moldova	0,02 (3)	0,09 (3)	0,05 (2)	8,47 (2)
Turcia	-	-	0,34 (5)	0,002 (1)

Tabel 13: Sursa datelor și variația relativă (în paranteze) pentru estimarea riscului corelat cu pesta porcină africană introdusă prin porcii mistreți din diferite țări terțe de origine

Țara țintă	Suprafața de teren adecvată pentru habitatul porcilor mistreți, de-a lungul graniței cu țara terță indicată (km ²) (SHM= habitat mistreț)	Distanța față de cel mai apropiat focar de boală la porcii mistreți (km) (DFBM = distanță focar boală mistreț)	Distanța față de cel mai apropiat focar de boală la porcii domestici (km) (DFBD = distanță focar boală domestic)
Finlanda	4757,09 (Rusia) (5)	579,05 (5)	208,03 (5)
Estonia	814,88 (Rusia) (2)	652,66 (5)	152,52 (5)
Letonia	827,38 (Rusia) (2)	657,50 (5)	321,15 (4)
	697,66 (Belarus) (2)		
Lituania	1886,42 (Belarus) (4)	843,72 (4)	548,53 (3)
Polonia	1204,85 (Belarus) (3)	1238,23 (3)	911,04 (2)
	1182,46 (Ucraina) (3)		
Slovacia	352,90 (Ucraina) (1)	1591,71 (1)	1407,16 (1)
Ungaria	136,7 (Ucraina) (1)	1641,67 (1)	1493,88 (1)
România	2109,02 (Ucraina) (4)	984,21 (4)	612,02 (2)
	402,58 (Moldova) (2)		
Bulgaria	1173,13 (Turcia) (3)	11321,77 (3)	1049,13 (2)
Grecia	210,56 (Turcia) (1)	1417,17 (2)	1321,88 (1)

Tabel 14: Sursa datelor și variația relativă (în paranteze) pentru estimarea riscului corelat cu pesta porcină africană privind introducerea bolii prin porcii mistreți în diferite țări țintă ale Uniunii Europene

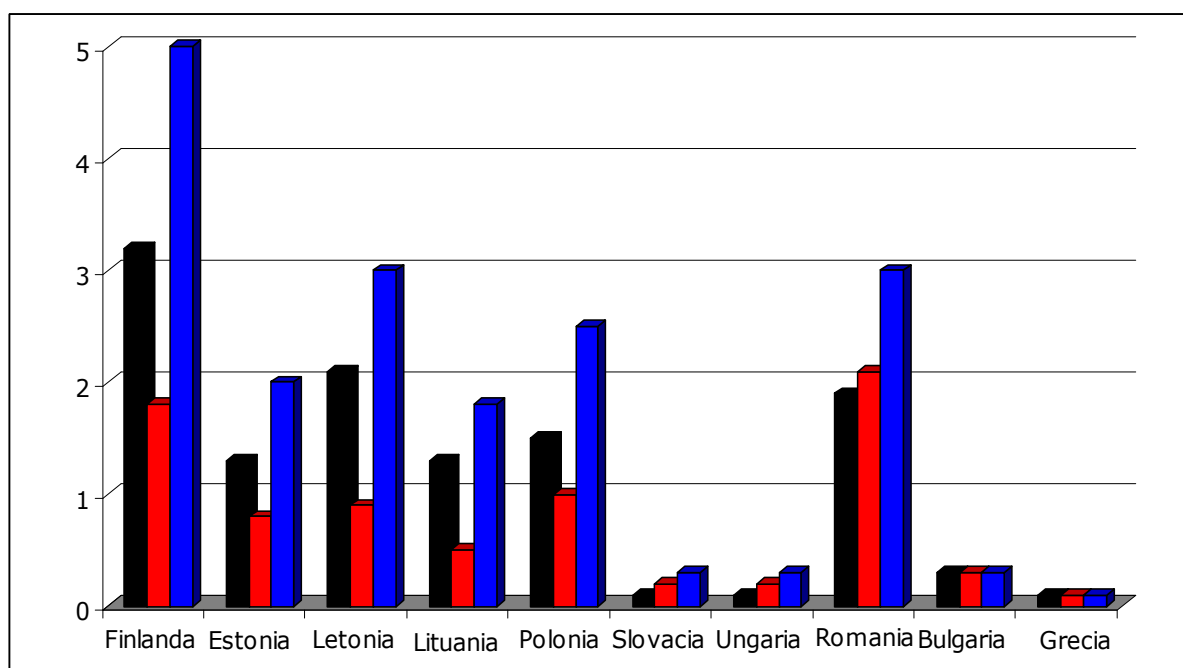

Figura 4: Rezultatele privind riscul de introducere a pestei porcine africane în Europa prin porcii mistreți dezagregați de surda infecției la porcul mistreț - a) prin contactul porcilor mistreți cu un focar de boală la porcul mistreț (negru), b) prin contactul porcilor domestici cu un focar de boală la porcul domestic (roșu) și c) suma celor 2 probabilități (albastru)

Datele obținute sugerează că cel mai mare risc de introducere a pestei porcine africane într-un stat membru țintă al Uniunii Europene, prin intermediul porcilor mistreți se întâlnește în Finlanda (5,00), România (3,01), Letonia (2,98), Polonia (2,45). (vezi tabelele 1 și 2)

Fiecare stat membru țintă al Uniunii Europene are un risc diferit pentru fiecare sursă de infecție din fiecare dintre țările terțe de proximitate.

Finlanda, România, Letonia și Polonia sunt la cel mai mare risc pentru ambele surse de infecție: atât prin porci mistreți cât și prin porci domestici. Ucraina și Rusia sunt țările terțe de proximitate cu cel mai mare risc pentru statele membre țintă ale Uniunii Europene, datorită densității focarelor la porcii mistreți (0,07 și 0,06 focare per km²). Valorile corespondente pentru densitatea focarelor la porcii domestici se înregistrează în Turcia (0,34), Ucraina (0,23) și Rusia (0,21). Belarus este țara terță de proximitate cu risc crescut atât datorită densității porcilor mistreți (0,26/km²) cât și a densității porcilor domestici (17,98/km²).

Finlanda este statul membru țintă al Uniunii Europene cu cel mai mare risc (5) la toți cei 3 parametrii

- lungimea totală a graniței cu țări terțe de proximitate = 4758 km
- distanța față de cel mai apropiat focar de pestă porcină africană ce evoluează la porcii mistreți în țările terțe de proximitate = 576 km
- distanța față de cel mai apropiat focar de pestă porcină africană ce evoluează la porcii domestici în țările terțe de proximitate = 208 km

Estonia și Letonia sunt, de asemenea, la un nivel crescut de risc, datorită distanțelor mici față de cel mai apropiat focar de pestă porcină africană ce evoluează

în țările terțe de proximitate, atât la porcii mistreți = 653 km, cât și la porcii domestici = 658 km.

Polonia și România sunt, de asemenea, la un nivel de risc crescut, datorită lungimii totale a granițelor cu țări terțe de proximitate, 2387 pentru Polonia și 2512 pentru România.

Slovacia, Ungaria și Grecia prezintă un risc scăzut pentru toți cei 5 parametri menționați anterior.

Pentru România, estimarea parametrilor prezentați anterior a condus la următoarele rezultate:

- densitatea populației de porci mistreți
- densitatea populației de porci domestici
- lungimea totală a graniței cu Ucraina = 2109,02 km (nivel de risc 4) și cu Moldova = 402,58 km (nivel de risc 2)
- distanța față de cel mai apropiat focar de pestă porcină africană ce evoluează în Ucraina la porcii mistreți = 984,21 km (nivel de risc 4)
- distanța față de cel mai apropiat focar de pestă porcină africană ce evoluează în Ucraina la porcii domestici = 612,02 km (nivel de risc 2)

Evaluând cele 2 surse de risc din țările terțe de proximitate (porci mistreți și porci domestici), România este pe poziția a doua ca nivel de risc, după Finlanda.

Explicația apariției pestei porcine africane în Polonia și Lituania rezidă în distanța extrem de mică față de focarele de pestă porcină africană din țările terțe de proximitate (40 km pentru Polonia și 50 km pentru Lituania).

9. GESTIUNEA ȘI MANAGEMENTUL RISCULUI CORELAT CU PESTA PORCINĂ AFRICANĂ

9.1. Administrarea factorilor de risc

Administrarea factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană se realizează într-o fază inițială de către structurile ce realizează identificarea, caracterizarea, evaluarea, ierarhizarea și estimarea acestora, menționate la punctul 2.1. Aceasta implică activitățile de supraveghere de laborator și gestionarea rezultatelor acestora prin buletinele de analiză, de către Laboratorul Național de Referință pentru Pesta Porcină Clasică și pentru Pesta Porcină Africană.

Administrarea factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană, identificați, caracterizați, evaluați, ierarhizați și estimați se realizează prin implementarea supravegherii active și pasive din programul acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor și caprinelor, de către medicii veterinari oficiali din cadrul direcțiilor județene sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor și de către medicii veterinari de liberă practică împuterniciți.

Managementul factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană, identificați, caracterizați, evaluați, ierarhizați și estimați:

a) se proiectează de către Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, în funcție de opțiunile de reducere formulate de către structurile menționate la punctul 2.1.

b) se implementează de către: fermieri, organizații, asociații, societăți, patronate de profil, publice centrale cu responsabilități în domeniul agricol și al protecției mediului, cu sprijinul administrației publice locale și a organelor administrației implementează

c) se supraveghează și se evaluează ca eficiență de către direcțiile județene sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor și de Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor

9.2. Supravegherea factorilor de risc

Supravegherea factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană se realizează de către serviciile sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor, astfel:

a) Laboratorul Național de Referință pentru Pesta Porcină Clasică și pentru Pesta Porcină Africană din structura Institutului de Diagnostic și Sănătate Animală, pentru activități specifice de laborator și pentru:

(i) identificarea vectorilor animați specifici

b) direcțiile județene sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor prin medicii veterinari de liberă practică împuterniciți și medicii veterinari oficiali zonali, pentru:

(i) circulația și comercializarea porcinelor vii și a produselor și subproduselor provenite de la acestea

(ii) gestionarea factorilor de risc neanimați

(iii) unele aspecte referitoare la sistemele de creștere a porcinelor în România

(iv) activitățile de supraveghere activă și pasivă în exploatațiile de porcine

(v) activitățile specifice sistemului de ecarisare

(vi) activitățile de dezinfecție ce se realizează în exploatațiile de animale

c) Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor pentru:

(i) factorii de risc corelați cu cadrul instituțional și funcțional al serviciilor veterinare

(ii) factorii de risc procedurali și de reglementare corelați cu pesta porcină africană

(iii) factorii de risc corelați cu comerțul intracomunitar cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar ce pot constitui materii de contagiu pentru pesta porcină africană

(iv) factorii de risc corelați cu importul de mărfuri supuse controlului sanitar veterinar ce pot constitui materii de contagiu pentru pesta porcină africană

(v) factorii de risc corelați cu tranzitul de mărfuri supuse controlului sanitar veterinar ce pot constitui materii de contagiu pentru pesta porcină africană

d) Agenția Națională de Administrare Fiscală prin Direcția Generală a Vămilelor pentru factorii de risc corelați cu activități de mic trafic la frontieră cu mărfuri

supuse sau nu controlului sanitar veterinar, precum și pentru activitățile de circulație a persoanelor și a mărfurilor ce nu sunt supuse controlului sanitar veterinar, inclusiv bagajele călătorilor

e) Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice prin Regia Națională a Pădurilor Romsilva, în aplicare prin ocoalele silvice pentru factorii de risc corelați cu evidența și gestiunea populației de mistreți

f) Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale pentru factorii de risc corelați cu sistemele de creștere a porcinelor în România și pentru cei corelați cu sistemul de furajare a porcinelor

9.3. Formularea opțiunilor generale

9.3.1. Din totalul de 82 factori de risc identificați, caracterizați, ierarhizați, evaluați și estimați, suportă opțiuni de reducere a nivelului de risc până la un nivel acceptabil, numai 49, ceilalți 33 de factori de risc **nu suportă aplicarea de opțiuni de reducere a nivelului de risc până la un nivel acceptabil** datorită naturii acestora și aparțin următoarelor clase de factori de risc:

a) factori de risc privind epidemiologia pestei porcine africane (4 factori din 11)

b) factori de risc privind etiologia pestei porcine africane (5 factori din 7)

c) factori de risc corelați cu evidența și gestiunea populației de mistreți (10 factori din 15)

d) factori de risc corelați cu vectori animați și neanimați (3 factori din 4)

e) factori de risc corelați cu situația din țările terțe, din proximitatea româniei

Considerente privind factorii de risc ce nu suportă aplicarea de opțiuni de reducere a nivelului de risc până la un nivel acceptabil

a) factori de risc privind etiologia pestei porcine africane

(i) structura foarte complexă, încă incomplet elucidată, până în prezent a virusului pestei porcine africane, fiind identificate peste 20 de variante imunologic distincte - sunt necesare studii virusologice suplimentare pentru a elucida structura integrală a virusului pestei porcine africane și rolul pe care fiecare structură îl are în patogeniza bolii

(ii) rezistența deosebită (până la câțiva ani) a virusului pestei porcine africane la acțiunea a numeroși factori fizici și chimici - pe lângă eforturile ce trebuie întreprinse pentru perfectarea unui mijloc imuno profilactic, sunt necesare investigații chimice suplimentare pentru desemnarea celei mai active substanțe chimice împotriva virusului pestei porcine africane. O atenție deosebită trebuie acordată, în acest moment, utilizării substanțelor dezinfectante ce se dovedesc active față de virusul pestei porcine africane, citate de literatura de specialitate. Utilizarea flambării în exploatațiile comerciale de creștere a porcilor este o alternativă pentru eliminarea surselor de infecție.

b) factori de risc corelați cu evidența și gestiunea populației de mistreți

(i) creșterea numărului de mistreți, în județele din zona de risc pentru pesta porcină africană, din nordul și estul României, în perioada 2009-2014, cu aproximativ 30% (de la 10789 la 14934), reprezentând aproximativ 20% din totalul populației de mistreți din România, corelat cu riscul crescut al emisiei pestei porcine africane -

conform unui studiu al EFSA, nu există nici o evidență clară referitoare la reducerea drastică a populației de mistreți prin vânătoare sau campanii de capturare a acestora. Vânătoarea are ca aspect pozitiv faptul că pot fi investigați un număr mai mare de mistreți față de cei găsiți morți (mistreții vânați) și atingerea unei acuratețe mai mari privind incidența bolii și ecologia acesteia. Pe de altă parte, vânătoarea produce disrupții ale populației de mistreți, realizarea de către aceștia a unor migrări de salvare, factor ce contribuie la diseminarea virusului, în condițiile prezenței acestuia. Practicile utilizate în Lituania prin îngrădirea unor zone de risc, după depistarea bolii, precum și îmbunătățirea sistemelor de furajare suplimentară a mistreților, au dat rezultate mai bune decât vânătoarea.

(ii) migrația porcilor mistreți din statele terțe, vecine României în zonele de nord-est, ce pot trece granița, în migrația lor pentru căutare de biotopuri de nutriție favorabile - deși este un factor de risc necontrolabil, constituie un important risc privind transferul virusului pestei porcine africane din statele vecine României, în special în zonele muntoase ale Carpaților de la granița de nord, dintre Ucraina și România. Dacă mișcările micropopulațiilor de porci mistreți nu pot fi controlate, totuși se poate reduce nivelul de risc prin reducerea expunerii la risc, aceasta realizându-se prin interzicerea pășunatului porcilor domestici din aceste zone de risc

9.3.2. Cei 49 de factori de risc ce suportă opțiuni de reducere a nivelului de risc până la un nivel acceptabil aparțin următoarelor clase de factori de risc:

- a) factori de risc privind etiologia pestei porcine africane (2 factori din 7)
- b) factori de risc corelați cu activitățile de supraveghere și control în exploatațile profesionale și non-profesionale
- c) factori de risc corelați cu activitățile de dezinfecție și deratizare
- d) factori de risc corelați cu activități de mic trafic de frontieră
- e) factori de risc corelați cu activitățile de tranzit cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar
- f) factori de risc corelați cu activitățile de import de mărfuri supuse controlului sanitar veterinar
- g) factori de risc corelați cu sistemul de ecarisare
- h) factori de risc corelați cu activitățile de circulație a persoanelor și mărfurilor ce nu sunt supuse controlului sanitar veterinar, inclusiv bagajele călătorilor
- i) factori de risc corelați cu sistemul de furajare a porcinelor
- j) factori de risc corelați cu cadrul instituțional și funcțional al serviciilor veterinare
- k) factori de risc corelați cu circulația și comercializarea porcinelor vii și a produselor provenite de la acestea pe piața domestică
- l) factori de risc procedurali și de reglementare corelați cu pesta porcină africană
- m) factori de risc corelați cu comerțul intracomunitar cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar
- n) factori de risc privind epidemiologia pestei porcine africane (7 factori din 11)

o) factori de risc corelați cu evidența și gestiunea populației de mistreți (5 factori din 15)

p) factori de risc corelați cu sistemele de creștere a porcinelor în România

r) factori de risc corelați cu vectori animați și neanimați (1 factori din 4)

Opțiunile de reducere formulate de către asesorii de risc sunt prezentate în Anexa nr. 4 - Opțiuni de reducere a factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană până la un nivel al riscului acceptabil

9.3.3. Reacții din partea Comisiei

a) instituirea, prin decizii, a măsurilor de protecție privind comerțul intracomunitar cu porcine vii, produse și subproduse provenite de la acestea, atât din cele 2 state membre în care a fost depistată boala, cât și măsuri de interdicție privind importul de aceste produse din țările terțe afectate de boală

b) instituirea unei liste cu regiunile din statele membre și din țările terțe din care este restricționat comerțul intracomunitar și importul de porcine vii, produse și subproduse provenite de la acestea, listă actualizată în funcție de situația epidemiologică și de statusul țărilor în care au fost delimitate aceste regiuni

c) aprobarea, de către FVO, a măsurilor de biosecuritate pentru mijloace de transport auto care traversează Polonia, Letonia și Lituania sau provenite din Rusia, ca urmare a auditului efectuat în aceste țări, în octombrie 2013 și a depistării unor deficiențe privind controlul circulației furajelor și al mijloacelor de transport

d) urmare a depistării acestor deficiențe și a detectării unor transporturi mici de produse din carne de porc în bagajele călătorilor, Comisia a solicitat celor 3 țări implementarea Deciziei 2013/426 privind curățarea și dezinfecția mijloacelor de transport pentru animale și furaje, precum și a Regulamentului 2006/2009 privind transporturile de produse de origine animală ce fac obiectul "importului" prin bagajele călătorilor, pentru consum personal, de către toate statele membre

e) de asemenea, Comisia a solicitat statelor membre să întreprindă măsuri pentru avertizarea populației privind introducerea produselor de la porcine, în statele membre și măsuri pentru controlul bagajelor călătorilor.

Odată riscul identificat, fie ca potențialitate de manifestare fie manifestându-se ca atare, identificarea, caracterizarea, ierarhizarea, evaluarea și estimarea riscului se comunică, pe de o parte factorilor de decizie gestionari de risc, celor care suportă sau sunt plauzibili de a suporta consecințele riscurilor precum și eventualilor manageri de risc, în vederea pregătirii pentru a elimina, evita, sau a face față riscului, fără a perturba într-o manieră inacceptabilă, îndeplinirea obiectivelor organizației, regiunii sau țării în cauză.

9.4. Prezentarea opțiunilor generale

Opțiunile de reducere formulate de către identificatorii și asesorii de risc pot fi reglementate sau nereglementate.

Opțiunile de reducere reglementate se aplică întocmai, acestea având caracter normativ.

Atât opțiunile de reducere reglementate, cât și cele nereglementate sunt prezentate structurilor și factorilor de luare a deciziilor. Aceștia vor realiza

următoarea etapă a analizei de risc, respectiv selectarea acțiunilor preventive, sau după caz și a măsurilor corective, în ipostaza în care riscul s-a manifestat deja și a indus consecințe.

Pentru România, gestionarii riscului reprezentat de pesta porcină africană sunt: Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor și direcțiile județene sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor, prin structurile administrative ale acestora.

9.5. Selectarea acțiuni preventive și a măsurilor corective

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, ca cvasitotal gestionar al riscului reprezentat de pesta porcină africană, are obligația de a implementa și verifica implementarea acțiunilor preventive și a măsurilor corective ce sunt reglementate și de a selecta din setul de opțiuni de reducere, prezentat de identificatorii și asesorii de risc, pe cele pe care le consideră cele mai adecvate în vederea prevenirii, evitării sau managementului riscului, să discute opțiunile de reducere selectate cu managerii de risc, în vederea stabilirii capabilității acestora de a implementa măsurile selectate.

9.6. Evaluarea capabilității de implementare a opțiunilor de reducere selectate

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor și direcțiile județene sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor trebuie să discute cu managerii de risc:

- resursele financiare necesare implementării opțiunilor de reducere selectate
- resursele materiale necesare implementării opțiunilor de reducere selectate
- resursele de personal necesare implementării opțiunilor de reducere selectate
- modalitatea de implementare a opțiunilor de reducere selectate ca mod, loc, areal, perioadă de implementare
- elaborarea sau ajustarea cadrului procedural de implementare a acestora
- stabilirea obiectivelor de îndeplinit
- propuneri pentru modalități de evaluare a opțiunilor de reducere

9.7. Evaluarea opțiunilor de reducere selectate

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor și direcțiile județene sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor vor evalua, împreună cu managerii de risc reprezentați de cei precizați la art. 2 al Capitolului I din Ordonanța de Guvern nr. 42/2004, opțiunile de reducere selectate.

9.8. Adaptarea opțiunilor de reducere selectate

După evaluarea opțiunilor de reducere selectate și agreerea lor de către gestionarii de risc și managerii de risc, pentru respectarea principiilor analizei de risc, opțiunile de reducere selectate se adoptă sub forma unor programe, planuri sau strategii.

9.10. Implementarea opțiunilor de reducere selectate

Aceste programuri, planuri sau strategii, cuprinzând opțiunile de reducere, sunt apoi implementate sub coordonarea gestionarilor de risc.

9.11. Estimarea eficienței opțiunilor de reducere selectate

Identificatorii și asesorii de risc sprijină gestionarii și managerii de risc, în vederea estimării eficienței implementării opțiunilor de reducere, prin formularea ab initio de criterii de estimare.

9.12. Adaptarea opțiunilor de reducere selectate postimplementare

Dacă rezultatele obținute prin implementarea opțiunilor de reducere corespund criteriilor de estimare a eficienței acestora și conduc la realizarea obiectivelor organizației, regiunii, țării, în condiții de risc tolerabil/acceptabil sau chiar neglijabil, activitățile se opresc aici, iar identificatorii de risc urmăresc orice modificare a factorilor de risc. În toate aceste etape, are loc comunicarea între identificatorii și asesorii de risc cu gestionarii și managerii de risc.

10. COMUNICAREA RISCULUI CORELAT CU PESTA PORCINĂ AFRICANĂ

10.1. Comunicarea ≠ notificarea riscului corelat cu pesta porcină africană

Identificarea situației prezentei unui pericol corelat cu pesta porcină africană revine, pe de o parte celor de identifică și evaluează riscurile, iar pe de altă parte gestionarilor de risc.

În caz concret, pentru pesta porcină africană, atâta timp cât această boală a evoluat în țări îndepărtate de țara noastră sau cu care România nu are relații comerciale cu porcine vii, produse și subproduse provenite de la acestea ori în populații de mistreți din zona transcaucaziană, potențialitatea existenței unui pericol real pentru România era redusă.

În acest caz, comunicarea s-a rezumat la consultarea WAHID al OMSA, în vederea cunoașterii situației actualizate a evoluției pestei porcine africane, pe mapamond și instituirea măsurilor pe care administrațiile veterinare centrale trebuie să le întreprindă, în funcție de această situație, în conformitate cu prevederile Codului de Sănătate al Animalelor Terestre al OMSA.

Din moment ce pesta porcină africană a pătruns pe teritoriul sudic al Rusiei și, ulterior, în zona din jurul orașului Sankt Petersburg, iar de aici a pătruns în Belarus, pericolul pentru România a devenit iminent, iar apoi factor sine-qua-non pentru activarea sistemelor de avertizare precoce și a sistemelor de reacție precoce pentru statele limitrofe acestui teritoriu.

În aceste condiții și după pătrunderea bolii în spațiul comunitar, pericolul s-a manifestat ca un risc real pentru efectivele de mistreți și porcine domestice din România, elementul de hazard prezentat de populațiile de mistreți fiind evident.

10.2. Comunicarea identificării și evaluării riscului de pestă porcină africană

Comunicarea unei eventuale identificări a unui focar de pestă porcină africană revine Laboratorului Național de Referință pentru Pesta Porcină Clasică și pentru Pesta Porcină Africană.

Acesta trebuie să fie capabil și să întreprindă măsurile necesare care să conducă la identificarea unui eventual focar primar de boală în România și evitarea difuzării bolii.

Totodată, acest laborator realizează comunicarea între identificatorul de risc și gestionarul de risc reprezentat de Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și

pentru Siguranța Alimentelor și direcțiile județene sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor.

10.3. Comunicarea privind gestiunea și managementul riscului

Comunicarea privind gestiunea și managementul riscului indus de virusul pestei porcine africane se realizează de la Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor către direcțiile județene sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor, pe de o parte, și de la Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor împreună direcțiile județene sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor către managerii de risc reprezentați de organizații, asociații, societăți, patronate de profil, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice.

10.4. Comunicarea interprofesională privind riscul reprezentat de pesta porcină africană

Se realizează între structurile care fac parte din Centrul Național pentru Controlul Bolilor și sucursalele județene ale acestuia.

10.5. Comunicarea publică privind riscul reprezentat de pesta porcină africană

Se realizează de către Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, prin managementul de top al acesteia sau prin structura specifică de comunicare în cadrul autorității ori prin alte structuri subordonate Autorității, cu mandat din partea acesteia, în cadrul unor conferințe de presă.

10.6. Relația cu mass media privind riscul reprezentat de pesta porcină africană

Publicul trebuie să fie încunoștințat și avertizat prin sistemul de avertizare precoce privind pericolul pe care îl prezintă pesta porcină africană, consecințele pătrunderii bolii pe teritoriul României și modalitățile de participare activă a acestuia la toate acțiunile formulate de structurile specializate în domeniu.

Relația cu publicul și cu mass media se realizează prin sisteme de avertizare tip afișaj în locuri publice sau instituții, precum și prin comunicate și conferințe de presă.

10.9. Fluxul de comunicare și feed-back privind riscul PPA

Fluxul de comunicare începe de la identificatorii și asesorii de risc și trebuie să aibă un aspect radial între identificatori și asesori, gestionari și manageri de risc.

11. REEVALUAREA ANALIZEI DE RISC PENTRU PESTA PORCINĂ AFRICANĂ

În funcție de modificarea factorilor de risc în sensul creșterii sau scăderii nivelului de risc ori a apariției unor noi factori de risc sau dispariției altora, identificatorii și asesorii de risc au responsabilitatea de a monitoriza acești factori de risc și a comunica necesitatea reevaluării analizei de risc pentru pesta porcină africană în funcție de schimbările survenite.

Evaluarea nivelului de risc pesta porcină africană

Clase de factori de risc	Factorii de risc	Probabilitate	Magnitudine	Nivel de risc
1. Factori de risc procedurali și de reglementare corelați cu pesta porcină africană	1. nu există riscuri inacceptabile/intolerabile privind reglementarea supravegherii prevenirii și controlului pestei porcine africane	0,1	1	0,1
	2. cadrul procedural pentru elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană este adecvat	0,1	1	0,1
2. Factori de risc privind etiologia pestei porcine africane	1. structura foarte complexă, încă incomplet elucidată, până în prezent a virusului pestei porcine africane, fiind identificate peste 20 de variante imunologic distincte	1	5	5
	2. diferențele nete dintre tulpinile de virus al pestei porcine africane, izolate din Africa și cele izolate din Europa, nu numai în ceea ce privește patogenitatea, dar și imunogenitatea	1	5	5
	3. răspunsul imun al porcilor la infecția cu virusul pestei porcine africane, nu este încă bine clarificat	1	6	6
	4. anticorpii porcilor bolnavi de pesta porcină africană cronică și ai celor purtători de virus nu au un rol protector	1	6	6
	5. rezistența deosebită (până la câțiva ani) a virusului pestei porcine africane la acțiunea a numeroși factori fizici	1	6	6
	6. rezistența deosebită (până la câțiva ani) a virusului pestei porcine africane la acțiunea a numeroși factori chimici	1	4	4
	7. rezistența, până la câteva luni, a virusului pestei porcine africane în materii și produse de origine animală	1	5	5
3. Factori de risc privind epidemiologia pestei porcine africane	1. porcii bolnavi și cei trecuți prin boală pot rămâne purtători și eliminatori de virus o perioadă de peste 400 de zile.	0,5	7	4,2
	2. cadavrele porcilor morți de pestă porcină africană conțin cantități enorme de virus, în toate țesuturile și organele	1	7	7
	3. urina, fecalele și toate secrețiile și excrețiile porcilor bolnavi conțin cantități mari de virus.	0,9	6	5,4
	4. morbiditatea și mortalitatea foarte ridicată (98-100%) în special când boala apare prima dată și evoluează urmare a prezenței unor tulpini de înaltă patogenitate și a fenomenului de amplificate virală.	1	7	7
	5. modificarea patogenității tulpinilor europene de virus ce induc o rată a morbidității și mortalității la nivel de 60-70%, cu un număr reprezentativ de porci ce supraviețuiesc bolii și apar clinic sănătoși, dar sunt purtători și excretori de virus și care venind în contact cu alți porci pot declanșa focare noi de boală	0,7	7	4,9
	6. sursele secundare, reprezentate de diferite materiale și obiecte din mediul exterior, contaminate, furajele, alimentele, apa, echipamentele, hainele ca materiale de contagiu, corelate cu rezistența ridicată a virusului pestei porcine africane la factorii fizici și chimici	1	6	6
	7. resturile alimentare de la echipajele avioanelor, vasele maritime sau de la vagoanele restaurant ale trenurilor sosite din țările contaminate, favorizează transmiterea bolii la distanțe enorme (Kenia-Portugalia, Kenia-Italia-Sardinia, regiunea pericaspiană-Sankt Petersburg, Kenia-Brazilia) corelat cu rezistența ridicată a virusului pestei porcine africane la factorii fizici și chimici	1	6	6
	8. contactul direct este o cale importantă de transmitere avându-se în vedere că porcii bolnavi elimină cantități enorme de virus prin toate secrețiile și excrețiile, realizându-se fenomenul de amplificare virală, pe de o parte, iar pe de altă parte, prin faptul că prezența anticorpilor poate coexista cu prezența virusului	1	7	7
	9. contactul indirect este, de asemenea, o cale de transmitere a bolii la fel de importantă ca cel direct, avându-se în vedere rezistența deosebită a virusului în mediu, material de contagiu neanimat - deșeuri, furaje, apă, mijloace de transport, cadavre de mistreți, precum și animați - transportatori, fermieri, îngrijitori de animale	1	6	6
	10. transmiterea prin vectori a pestei porcine africane are o importanță egală cu cea a contactului direct, dar și cu cea a contactului indirect, dintre artopodele hematofage, mai multe specii de căpușe argaside din genul Ornithodoros au rolul preponderent, mergându-se până acolo încât boala a fost considerată drept boală de căpușe cu gazdă intermediară porcul, de asemenea, virusul poate fi transmis și de către Haematopinus suis	1	7	7
	11. relația strânsă privind transmiterea virusului pestei porcine africane existentă între porcii mistreți, căpușe și porcii domestici, determină ca boala să aibă un caracter de focalitate naturală, cu persistența cazurilor în arealul în care a a părut prima dată.	1	7	7
4. Factori de risc corelați cu vectori animați și neanimați	1. magnitudinea consecințelor negative a transmiterii pestei porcine africane prin vectori animați este determinată și de faptul că, acele căpușe argaside nu sunt numai vectori pasivi, virusul multiplicându-se în corpul căpușei și transmițându-se vertical în descendența căpușelor.	0,5	7	3,5
	2. persistența îndelungată a virusului în corpul căpușelor, acesta rămânând viu și patogen cel puțin 6 - 12 luni de la pătrunderea în corpul acestora, iar în corpul păduchilor, virusul rămâne virulent mai mult de 42 zile	0,5	7	3,5
	3. caracterul sezonier al focarelor de pestă porcină africană corelat cu biologia căpușelor argaside (incidență maximă în lunile de vară și minimă în lunile octombrie-februarie), precum și evoluțiile total atipice sezonier de la sfârșitul anului 2013 și în 2014.	0,	5	2
	4. distribuția geografică a căpușelor din ordinul Argasidae în Europa, a relevat că, în bazinul mediteranean, în țările transcaucaziene și în Federația Rusă a fost prezent numai Ornithodoros erraticus, până în prezent, nu au fost identificate, în România, căpușe din genul Ornithodoros	0,1	1	0,1

5. Factori de risc corelați cu comerțul intracomunitar cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	1. nu au existat schimburi intracomunitare cu porcine vii, cu Lituania, iar schimburile intracomunitare cu porcine vii, cu Polonia, reprezintă doar 0,08% din totalul comerțului intracomunitar cu porcine vii	0,1	2	0,2
6. Factori de risc corelați cu activitățile de import de mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	1. situația privind importul de porcine vii în perioada 2010-2014, conform datelor furnizate de către cele 8 posturi de inspecție la frontieră, relevă că nu a fost importate animale din specia suine	0,1	1	0,1
	2. activități de import s-au derulat numai prin PIF Otopeni și PIF Constanța-Sud, materialele importate au constat din material seminal porcin și intestine sărate de porcine, ce au un nivel neglijabil de risc în relație cu pesta porcină africană. Nu s-au derulat activități de import cu produse și subproduse provenite de la suine prin PIF-urile din partea de nord și est a României (PIF Albița, PIF Halmeu, PIF Siret, PIF Sculeni și PIF Galați) și prin PIF Moravița. Țările de origine pentru produsele importate nu prezintă risc pentru pesta porcină africană.	0,1	1	0,1
	3. mijloacele de transport auto ce au transportat animale vii în statele terțe sau în state membre ale Uniunii Europene unde evoluează pesta porcină africană, la întoarcerea în România sau în Uniunea Europeană, cu traversarea teritoriului României (tranzit), pot intra în România prin orice PCTF/PIF, la acest nivel neexistând avertizare prin postere privind pesta porcină africană, până la apariția bolii în Belarus, Lituania și Polonia	1	4	4
7. Factori de risc corelați cu activitățile de tranzit cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	1. în perioada 2010-2014 nu au existat activități de tranzit pe teritoriul României cu porcine vii	0,1	1	0,1
	2. în perioada 2010-2014 au existat activități de tranzit pe teritoriul României cu produse și subproduse provenite de la porcine numai prin PIF Moravița, pe ruta Republica Serbia - Federația Rusă, nu s-au derulat activități de tranzit cu produse și subproduse provenite de la suine prin PIF-urile din partea de nord și est a României (PIF Albița, PIF Halmeu, PIF Siret, PIF Sculeni și PIF Galați)	0,1	1	0,1
	3. mijloacele de transport auto ce au transportat animale vii în statele terțe sau în state membre ale Uniunii Europene unde evoluează pesta porcină africană, la întoarcerea în România sau în Uniunea Europeană, cu traversarea teritoriului României (tranzit), pot intra în România prin orice PCTF/PIF, la acest nivel neexistând avertizare prin postere privind pesta porcină africană, până la apariția bolii în Belarus, Lituania și Polonia	1	4	4
8. Factori de risc corelați cu activități de mic trafic de frontieră	1. inexistența unui acord oficial de mic trafic la frontieră cu Ucraina, acesta fiind în fază avansată de negociere	1	5	5
	2. nerespectarea de către toate persoanele ce utilizează micul trafic de frontieră a prevederilor Acordului încheiat între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind micul trafic de frontieră din 13.11.2009 în baza Regulamentului (CE) nr. 1.931/2006	1	5	5
	3. acordarea permisului de mic trafic de frontieră cu nerespectarea criteriilor legale de obținere a acestuia	0,4	4	1,6
	4. inexistența unui acord oficial de mic trafic la frontieră cu Serbia	1	1	1
	5. traficul ilicit peste graniță cu porci sau alimente/produse din carne de porc provenite din țările vecine afectate sau cu ris iminent de pesta porcină africană: Ucraina și Republica Moldova.	0,3	5	1,5
9. Factori de risc corelați cu activitățile de circulație a persoanelor și mărfurilor ce nu sunt supuse controlului sanitar veterinar, inclusiv bagajele călătorilor	1. controlul mărfurilor și a bagajelor călătorilor la cele 8 PIF-uri	0,3	7	2,1
10. Factori de risc corelați cu circulația și comercializarea porcinelor vii și a produselor provenite de la acestea pe piața domestică	1. documentele de mișcare în timpul transportului sau la destinația suinelor sunt verificate de medicii veterinari oficiali, controalele documentelor respective se fac de câte ori este cazul, neexistând planificări ale acestora, aceste aspecte constituie factori de risc comparativ cu activitățile de import și tranzit.	0,2	2	0,4
	2. nerespectarea de către proprietarul exploatației sau deținătorul de porcine, a termenului de notificare de 7 zile de la achiziționarea și/sau încredințarea de animale din specia suine, către medicul veterinar de liberă practică împuternicit	0,2	4	0,8
	3. Nerespectarea de către noul deținător care a achiziționat porcine, a prevederilor privind păstrarea și arhivarea în registrul exploatației a exemplarului albastru al documentului de mișcare și predarea către medicul veterinar de liberă practică împuternicit a exemplarului negru al acestui document, în termen de cel mult 7 zile de la achiziție	0,2	4	0,8
	4. nerespectarea prevederilor legale privind predarea către medicul veterinar de liberă practică împuternicit a exemplarului negru al documentului de mișcare, la revenirea în exploatație, pentru porcinele care s-au deplasat între exploatația de origine și târguri, baze de achiziții sau expoziții de animale vii, nefiind comercializate	0,2	4	0,8
	5. nerespectarea prevederilor legale privind obligația însoțitorilor/transportatori de animale, de a prezenta organelor de control și inspecție sanitară veterinară, a documentele de însoțire a suinelor, pe parcursul mișcării acestora	0,2	5	1
	6. nerespectarea, de către proprietarii de exploatații de suine de tip A și/sau non-profesionale, a prevederilor legale referitoare la notificarea către medicul veterinar de liberă practică împuternicit/medicul zonal a codului de marcare alocat exploatației de origine a suinelor nou achiziționate din exploatațiile comerciale industriale, în scopul înregistrării suinelor în noua exploatație și identificarea acestora prin crotalii	0,3	5	1,5

	imprintate cu coduri unice individuale			
11. Factori de risc corelați cu evidența și gestiunea populației de mistreți	1. creșterea numărului de mistreți, în județele din zona de risc pentru pesta porcină africană, din nordul și estul României, în perioada 2009-2014, cu aproximativ 30% (de la 10789 la 14934), reprezentând aproximativ 20% din totalul populației de mistreți din România, corelat cu riscul crescut al emisiei pestei porcine africane	0,8	6	4,8
	2. numărul mai redus al porcilor mistreți existenți în Delta Dunării și prin riscul de emisie al pestei porcine africane mult mai scăzut prin absența focarelor de pestă porcină africană în proximitatea Deltei Dunării	0,3	6	1,8
	3. creșterea dimensiunii și arealului populațiilor de mistreți din Europa, în mod critic, în ultimii 30 ani, posibil ca urmare a transformărilor ce au avut loc privind practicile de vânătoare până la organizarea de complexuri de vânătoare și influențate de modificările climatice din această perioadă	0,8	5	4
	4. migrația porcilor mistreți din statele terțe, vecine României în zonele de nord-est, ce pot trece granița, în migrația lor pentru căutare de biotopuri de nutriție favorabile	0,8	6	4,8
	5. estimarea mărimii populației de mistreți și a zonelor ecologice de distribuție a acestora sunt de importanță majoră pentru pesta porcină africană, iar probabilitatea ca difuzarea pestei porcine africane într-o populație de mistreți este strict corelată cu anumiți parametrii demografici și epidemiologici ai populației gazdă.	0,3	5	1,5
	6. existența unor coridoare de legătură între diferitele meta-populații de mistreți (meta-populația transcaucaziană, meta-populația rusă, meta-populația carpatiană și a zonelor adiacente)	0,7	5	3,5
	7. densitatea populației de mistreți este influențată, în principal, de existența hranei în mediul ambiant și de siguranța zonelor de habitat	0,6	5	3
	8. obișnuința furajării suplimentare a mistreților în scopul lărgirii arealului de vânătoare, de către gestionarii fondurilor de vânătoare sau chiar de către vânători, întâlnită în unele țări din vestul Europei, dar și cele ce implică munții Carpați, favorizează creșterea densității populației de mistreți și, în acest fel, crește riscul de difuzare și menținere a bolii	0,6	4	2,4
	9. vânătoarea poate să ducă la creșterea temporară a deplasării efectivelor de mistreți, cauzând dispersarea structurii populației și creșterea riscului de difuzare a bolii, totodată, vânătoarea este un element important în depistarea porcilor mistreți morți și a celor bolnavi	0,7	3	2,1
	10. transmiterea indirectă a virusului pestei porcine africane între diferite fonduri de vânătoare sau la porcinele domestice prin carcasele porcilor vânați, cizme, îmbrăcăminte, mijloace de transport, este un factor important în difuzarea bolii.	0,2	5	1
	11. mistreții trăiesc sub forma unor micropopulații în special în pădurile de foioase, cu predilecție stejarii care își păstrează frunzele, precum și în habitate speciale de stepă ori în zone umede, formând cîrduri de-a lungul râurilor și a zonelor montane	0,6	4	2,4
	12. sezonul de fătări la scroafele mistreț, obișnuit, este localizat în perioada martie-aprilie sau chiar mai devreme în zonele de foioase	0,3	4	1,2
	13. obișnuința porcilor mistreți de a forma familii matriarhale foarte stabile	0,3	4	1,2
	14. arealul de mișcare al mistreților poate varia foarte mult dacă nu găsesc hrană, în perioada de rut, în zonele în care se practică vânătoarea și ținând cont de relief	0,7	4	2,8
	15. interfața dintre porcii mistreți și porcii domestici constituie cel mai important factor de risc corelat cu transferul pestei porcine africane la porcii domestici	0,6	6	3,6
12. Factori de risc corelați cu sistemele de creștere a porcinelor în România	1. evidența exploatațiilor profesionale de porcine, inclusiv cele de tip A	0,2	5	1
	2. evidența exploatațiilor de porcine non-profesionale (GP)	0,7	5	3,5
13. Factori de risc corelați cu sistemul de furajare a porcinelor	1. pentru exploatațiile comerciale cu furajare mecanică și pentru cele comerciale cu furajare la pardosea și padoc, riscul corelat cu pesta porcină africană este neglijabil	0,2	4	0,8
	2. pentru porcinele din gospodăriile populației din județele Suceava, Maramureș, Bistrița-Năsăud există un nivel de risc mai ridicat, iar pentru porcii semisălbatici crescuți în Delta Dunării un nivel de risc mediu (lipsa proximității unor focare de boală)	0,6	4	2,4
14. Factori de risc corelați cu activitățile de supraveghere și control în exploatațiile profesionale și non-profesionale	1. supravegherea la porcii domestici, în condițiile în care pesta porcină africană este prezentă în țări vecine României sau în proximitatea acesteia, atât supravegherea activă cât și supravegherea pasivă trebuiau intensificate, în vederea colectării de date care să probeze indemnitatea teritoriului față de pesta porcină africană	0,8	5	4
	2. supravegherea la porcii mistreți, în condițiile în care pesta porcină africană este prezentă în țări vecine României sau în proximitatea acesteia, supravegherea activă prin examene serologice și virusologice (PCR) trebuia intensificată, pentru toți porcii mistreți găsiți morți sau vânați, în vederea colectării de date care să probeze indemnitatea teritoriului față de pesta porcină africană. Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor trebuia să lanseze dispoziția intensificării supravegherii serologice și virusologice la mistreți, la grupurile de animale de mare risc, în zonele și țintele vor fi stabilite în cadrul grupului de experți constituit de Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor.	0,8	6	4,8
	3. Diagnosticul pentru pesta porcină africană se realizează, în prezent numai la Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală constituie un factor de risc, prin aceea că în condițiile mai multor focare de boală care ar evolua simultan, activitatea de diagnostic din cadrul institutului se poate bloca	0,6	5	3

	4. La ora actuală nu există în România un kit comercial de detecție a anticorpilor pestei porcine africane și nici un kit pentru detecția antigenului viral, pentru a se verifica valoarea de diagnostic a acestora în vederea înregistrării oficiale, dacă rezultatul verificărilor este pozitiv.	0,8	6	4,8
15. Factori de risc corelați cu sistemul de ecarisare	1. neraportarea cazurilor de mistreți morți	0,6	6	3,6
	2. nerecoltarea cadavrelor de mistreți pentru trimitere la laborator	0,6	6	3,6
	3. neraportarea cazurilor de porci morți din exploatațiile non-profesionale	0,4	4	1,6
	4. referitor la managementul cadavrelor din exploatațiile non-profesionale de porcine, în perioada 2012-2013 nu s-a înregistrat nici un progres real privind colectarea subproduselor (conform raportului misiunii de audit general a FVO DG (SANCO)/2013/6842), inclusiv a animalelor moarte (porcine domestice și mistreți morți) din exploatațiile non-profesionale sau fondurile de vânatoare, Comisia a solicitat Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor să prezinte modalitățile concrete pentru gestionarea subproduselor de origine animală, implicit a cadavrelor de animale, aplicând derogările prevăzute pentru zonele izolate și prevederile UE referitoare la ajutorul de stat.	0,6	4	4
	5. controalele oficiale nu au detectat întotdeauna deficiențele din unele unități de prelucrare a deșeurilor de origine animală ce nu respectă unele cerințe specifice și generale de igienă (conform Raportului de audit al FVO nr. 8950 din 2011)	0,3	4	1,2
16. Factori de risc corelați cu activitățile de dezinfecție și deratizare	1. la niciunul dintre PIF-urile sau punctele de trecere a frontierei de pe granițele de NE, România nu are amenajate dezinfectoare rutiere și nici alte mijloace de dezinfecție	0,8	6	4,8
	2. în exploatațiile comerciale de porcine, inclusiv cele de tip A, se execută acțiuni de dezinfecție și deratizare profilactice, în exploatațiile non-profesionale în care s-au înregistrat cazuri de mortalitate la categoriile de porcine tinere, porci la îngrășat, scroafe nu se execută acțiuni de dezinfecție după eliminarea cadavrelor, ori acestea sunt executate empiric de către proprietari și fără controlul eficienței acțiunii	0,7	3	2,4
17. Factori de risc corelați cu cadrul instituțional și funcțional al serviciilor veterinare	1. structura din cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor implicată în studiul factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană și elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană este Compartimentul Evaluare Risc din cadrul Direcției de Audit (conform prevederilor Ordinului nr. 823 din 23.09.2011), fără a avea stabilit coordonatorul, ceea ce indică un nivel inadecvat de organizare a structurii de analiză de risc	0,5	7	3,5
	2. Unitatea operațională centrală nu se mai regăsește în structura Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor (conform Ordinului nr. 823 din 23.09.2011) deși aceasta trebuie să funcționeze în cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, să fie condusă de președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și să fie constituită din specialiști pentru următoarele domenii de activitate: a) organizare, buget, asigurare resurse umane și materiale b) monitorizare, evaluare și planificare c) epidemiologie d) inspecție și control e) comunicare externă conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1189 din 3 octombrie 2009 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Centrului Național de Combatere a Bolilor și ale structurilor din componența acestuia	0,4	6	2,4
18. Factori de risc corelați cu situația din țările terțe, din proximitatea României	1. Situația serviciilor veterinare din țările terțe, de proximitate pentru România, privind pregătirea și avertizarea precoce pentru pesta porcină africană	0,5	5	2,5
	2. Situația privind detectarea precoce a pestei porcine africane în țările de proximitate cu România.	0,5	5	2,5
	3. Situația privind raportarea cazurilor de îmbolnăvire sau moarte la porci domestici sau mistreți în țările de proximitate cu România	0,5	6	3
	4. Spre deosebire de statele membre ale Uniunii Europene, unde medicii veterinari, atât cei de liberă practică împuterniciți, cât și cei oficiali, sunt instruiți privind prelevarea, procesarea primară, manipularea probelor suspecte de pestă porcină africană, situația este diferită în țările terțe din proximitatea României, prelevarea probelor efectuându-se numai de către medicii veterinari oficiali.	0,4	4	1,6
	5. Situația privind confirmarea de laborator a diagnosticului de pestă porcină africană, în țările terțe, de proximitate pentru România	0,7	4	2,8
	6. Situația din țările terțe din proximitatea României privind răspunsul la apariția unui focar de pestă porcină africană	0,7	5	3,5
	7. Situația din țările terțe din proximitatea României privind vânatoarea în scop de agrement turistic	0,7	4	2,8

Calcularea nivelului de risc pesta porcină africană

Clase de factori de risc	Nivel de risc al factorilor de risc identificați și caracterizați																									Număr Factori Risc	Nivelul de risc calculat per clasă de factori de risc
	0,1	0,2	0,4	0,8	1	1,2	1,5	1,6	1,8	2	2,1	2,4	2,5	2,8	3	3,5	3,6	4	4,2	4,8	4,9	5	5,4	6	7		
1. Factori de risc procedurali și de reglementare corelați cu pesta porcină africană	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,1
2. Factori de risc privind etiologia peștei porcine africane	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	3	-	3	-	7	5,37
3. Factori de risc privind epidemiologia peștei porcine africane	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	3	5	11	6,27
4. Factori de risc corelați cu vectori animați și neanimați	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	3,13
5. Factori de risc corelați cu comerțul intracomunitar cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	0,2
6. Factori de risc corelați cu activitățile de import de mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	3,81
7. Factori de risc corelați cu activitățile de tranzit cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	3	3,81
8. Factori de risc corelați cu activități de mic trafic de frontieră	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	5	3,95
9. Factori de risc corelați cu activitățile de circulație a persoanelor și mărfurilor ce nu sunt supuse controlului sanitar veterinar, inclusiv bagajele călătorilor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2,1
10. Factori de risc corelați cu circulația și comercializarea porcinelor vii și a produselor provenite de la acestea pe piața domestică	-	-	1	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	1,19
11. Factori de risc corelați cu	-	-	-	-	1	2	1	-	1	-	1	2	-	1	1	1	1	1	-	2	-	-	-	-	-	15	3,14

Ierarhizarea Claselor de factori de risc pentru pesta porcină africană

Ierarhizarea claselor de factori de risc	Nivelul de risc calculat per clasă de factori de risc
1. Factori de risc privind epidemiologia pestei porcine africane	6,27
2. Factori de risc privind etiologia pestei porcine africane	5,37
3. Factori de risc corelați cu activitățile de supraveghere și control în exploatațiile profesionale și non-profesionale	4,28
4. Factori de risc corelați cu activitățile de dezinfecție și deratizare	4,00
5. Factori de risc corelați cu activități de mic trafic de frontieră	3,95
6. Factori de risc corelați cu activitățile de import de mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	3,81
7. Factori de risc corelați cu activitățile de tranzit cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	3,81
8. Factori de risc corelați cu sistemul de ecarisare	3,28
9. Factori de risc corelați cu evidența și gestiunea populației de mistreți	3,14
10. Factori de risc corelați cu vectori animați și neanimați	3,13
11. Factori de risc corelați cu sistemele de creștere a porcinelor în România	2,94
12. Factori de risc corelați cu situația din țările terțe, din proximitatea României	2,78
13. Factori de risc corelați cu activitățile de circulație a persoanelor și mărfurilor ce nu sunt supuse controlului sanitar veterinar, inclusiv bagajele călătorilor	2,10
14. Factori de risc corelați cu sistemul de furajare a porcinelor	2,00
15. Factori de risc corelați cu cadrul instituțional și funcțional al serviciilor veterinare	1,35
16. Factori de risc corelați cu circulația și comercializarea porcinelor vii și a produselor provenite de la acestea pe piața domestică	1,19
17. Factori de risc corelați cu comerțul intracomunitar cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	0,20
18. Factori de risc procedurali și de reglementare corelați cu pesta porcină africană	0,10

Opțiuni de reducere a factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană până la un nivel al riscului acceptabil

Nr. crt.	Clasa de factori de risc	Nivelul de risc al clasei	Factorii de risc ai clasei	Nivelul de risc al factorului de risc	Acțiuni preventive	Măsuri Corective	Cadrul de reglementare al opțiunii de reducere	Implementarea opțiunii de reducere
1.	Factori de risc privind epidemiologia pestei porcine africane	6,27	1. contactul direct este o cale importantă de transmitere avându-se în vedere că porcii bolnavi elimină cantități enorme de virus prin toate secrețiile și excrețiile, realizându-se fenomenul de amplificare virală, pe de o parte, iar pe de altă parte, prin faptul că prezența anticorpilor poate coexista cu prezența virusului	7	1. Identificarea, izolarea, anunțarea și notificarea tuturor cazurilor suspecte de îmbolnăvire la porcine, atât din exploatațiile comerciale, cât și din cele non-profesionale, în vederea stabilirii diagnosticului și infirmarea sau confirmarea prezenței pestei porcine africane.		1. Directiva Consiliului 82/894/CEE din 21 decembrie 1982 privind notificarea maladiilor la animale în cadrul Comunității 2. Decizia Comisiei 2004/216/CE din 1 martie 2004 de modificare a Directivei 82/894/CEE privind notificarea maladiilor la animale în cadrul Comunității pentru a include anumite boli ecvine și anumite boli ale albinelor în lista bolilor cu notificare obligatorie 3. Decizia Comisiei 2005/176/CE din 1 martie 2005 de stabilire a formei codificate și a codurilor privind notificarea bolilor animalelor în aplicarea Directivei 82/894/CEE a Consiliului, 4. Decizia Comisiei 2008/650/CE din 30 iulie 2008 de modificare a Directivei 82/894/CEE a Consiliului privind notificarea maladiilor la animale în cadrul Comunității pentru a include anumite boli pe lista bolilor cu declarare obligatorie și a elimina encefalomielita enterovirală porcină de pe lista respectivă, 5. Decizia Comisiei 2008/755/CE din 24 septembrie 2008 de modificare a Deciziei 2005/176/CE a Comisiei de stabilire a formei codificate și codurilor privind notificarea bolilor animalelor în aplicarea Directivei 82/894/CEE a Consiliului f9 Ordinul nr. 77 din 15 august 2005 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind notificarea bolilor animalelor	
					2. Efectuarea de dezinfecții de necesitate în toate exploatațiile în care s-a înregistrat mortalitate crescută la porcine domestice, implicit în exploatațiile non-profesionale.		Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar-veterinar	
					3. În caz de risc crescut, se suspendă activitatea			

		târgurilor de animale din zonele de risc		
	2. cadavrele porcilor morți de pestă porcină africană conțin cantități enorme de virus, în toate țesuturile și organele	7	1. Ecarisarea tuturor porcilor morți din exploatațiile comerciale, cât și din cele non-profesionale, precum și preluarea cadavrelor de porci mistreți morți, după prelevarea de probe în vederea efectuării examenului de laborator în direcția pestei porcine africane.	Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 1069 din 21 octombrie 2009 de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman
	3. transmiterea prin vectori a pestei porcine africane are o importanță egală cu cea a contactului direct, dar și cu cea a contactului indirect, dintre artopodele hematofage, mai multe specii de căpușe argaside din genul Ornithodoros au rolul preponderent, mergându-se până acolo încât boala a fost considerată drept boală de căpușe cu gazdă intermediară porcul, de asemenea, virusul poate fi transmis și de către Haematopinus suis	7	1. Realizarea de deparazitări periodice în exploatațiile comerciale, pentru categoriile de porcine tineret creștere, porci la îngrășat, precum și la matca de reproducție.	Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar-veterinar
			2. Continuarea studiului întreprins de laboratorul național de Referință pentru Vectorii Bolilor la Animale și ai Zoonozelor, în vederea stabilirii prezenței sau absenței speciilor din genul Ornithodoros în România	1. Ordinul nr. 205 din 20 decembrie 2007 privind aprobarea laboratoarelor naționale de referință și a atribuțiilor acestora 2. Ordinul nr. 1212 din 24.02.2011 pentru aprobarea structurii organizatorice și a Regulamentului de organizare și funcționare ale Institutului de Diagnostic și Sănătate Animală, completat și modificat prin Ordinul 367/1.02.2012
	4. resturile alimentare de la echipajele avioanelor, vasele maritime sau de la vagoanele restaurant ale trenurilor sosite din țările contaminate, favorizează transmiterea bolii la distanțe enorme (Kenia-Portugalia, Kenia-Italia-Sardinia, regiunea pericaspiană-Sankt Petersburg, Kenia-Brazilia) corelat cu rezistența ridicată a virusului pestei porcine africane la factorii fizici și chimici	6	1. Ecarisarea corespunzătoare a resturile alimentare de la echipajele avioanelor, vasele maritime sau de la vagoanele restaurant ale trenurilor sosite din țările contaminate cu pesta porcină africană, sub supraveghere sanitară veterinară.	Regulamentul Parlamentului European și al Consiliului nr. 1069 din 21 octombrie 2009 de stabilire a unor norme sanitare privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman
	5. sursele secundare, reprezentate de diferite materiale și obiecte din mediul exterior, contaminate, furajele, alimentele, apa, echipamentele, hainele ca materiale de contagiu, corelate cu rezistența ridicată a virusului pestei porcine africane la factorii fizici și chimici	6	1. Aplicarea dezinfectiilor periodice în exploatațiile de porcine	Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar-veterinar
			2. Asigurarea curățeniei mecanice în toate fermele de creștere a porcinelor, pentru a se evita existența de materii organice ce ar putea constitui suport pentru virusul pestei porcine africane și a rezistenței acestuia în mediul ambiant	Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar-veterinar
			3. Gestionarea preventivă a furajelor administrate	Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru

		porcinelor		aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar-veterinar	
		4. Utilizarea în cadrul exploatațiilor comerciale de porcine a echipamentului de protecție, cu dezinfecția acestuia după fiecare utilizare		Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar-veterinar	
		5. Evitarea vizitelor în exploatațiile comerciale de către persoane ce nu activează în aceste exploatații		Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar-veterinar	
		6. Dezinfecția mijloacelor de transport și a rampelor de livrare din exploatațiile comerciale		Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar-veterinar	
	6. contactul indirect este, de asemenea, o cale de transmitere a bolii la fel de importantă ca cel direct, avându-se în vedere rezistența deosebită a virusului în mediu, material de contagiu neanimat - deșeuri, furaje, apă, mijloace de transport, cadavre de mistreți, precum și animați - transportatori, fermieri, îngrijitori de animale	6	1. Aplicarea dezinfecțiilor periodice în exploatațiile de porcine	Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar	
			2. Asigurarea curățeniei mecanice în toate fermele de creștere a porcinelor, pentru a se evita existența de materii organice ce ar putea constitui suport pentru virusul pestei porcine africane și a rezistenței acestuia în mediul ambiant	Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar	
			3. gestionarea preventivă a furajelor administrate porcinelor	Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar	
			4. utilizarea în cadrul exploatațiilor comerciale de porcine a echipamentului de protecție, cu dezinfecția acestuia după fiecare utilizare	Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar	
			5. evitarea vizitelor în exploatațiile comerciale de către persoane ce nu activează în aceste exploatații	Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar	
			6. dezinfecția mijloacelor de transport și a	Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru	

					rampelor de livrare din exploatațiile comerciale		aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar	
			7. urina, fecalele și toate secrețiile și excrețiile porcilor bolnavi conțin cantități mari de virus.	5,4	1. Curățenia mecanică ori de câte ori se impune, atât în exploatațiile comerciale, cât și în cele non-profesionale, urmată de efectuarea dezinfecției profilactice.		Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar-veterinar	
					2. Depozitarea dejecțiilor într-un loc special amenajat care să asigure procesarea termică naturală a acestora, pentru exploatațiile non-profesionale și a dezinfecției înainte de populare în exploatațiile comerciale		Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar-veterinar	
2.	Factori de risc privind etiologia pestei porcine africane	5,37	1. răspunsul imun al porcilor la infecția cu virusul pestei porcine africane, nu este încă bine clarificat	6	1. Deși în Spania și în Rusia au fost perfectate formule proiect de vaccinuri contra pestei porcine africane și s-au inițiat teste pentru controlul eficienței acestora, iar rezultatele primei faze de testare sunt încurajatoare, încă nu s-a reușit o formulă de vaccin care să aibă o eficiență acceptabilă pentru prevenirea bolii, în special cu referire la rezultatele obținute în faza a doua de testare, când porcii vaccinați și inoculați ulterior cu tulpini velogene ale virusului pestei porcine africane, chiar dacă au prezentat o reducere semnificativă a morbidității, au prezentat totuși, semne clinice de boală. În acest sens, atât încercările de a perfecta formule de vaccinuri inactivate cât și cele utilizând tulpini de virus al pestei porcine africane, atenuate, testate în teren, nu au asigurat o protecție eficientă pentru a se utiliza ca mijloace de prevenție. Vaccinurile delectate și cele subunitare au avut același efect.		Studiul "Spania-Vaccinuri pentru pesta porcină africană" publicat în <i>Genesis Genetics</i> în 8.05.2013	
			2. rezistența, până la câteva luni, a virusului pestei porcine africane în materii și produse de origine animală	5	2. Curățarea mecanică și dezinfecția aplicate atât în exploatațiile comerciale, cât și în cele non-comerciale		Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar-veterinar	
3.	Factori de risc corelați cu activitățile de supraveghere și control în exploatațiile profesionale și non-profesionale	4,28	1. supravegherea la porcii mistreți, în condițiile în care pesta porcină africană este prezentă în țări vecine României sau în proximitatea acestora, supravegherea activă prin examene serologice și virusologice (PCR) trebuia intensificată, pentru toți porcii mistreți găsiți morți sau vânați, în vederea colectării de date care să probeze indemnitatea teritoriului față de pesta porcină africană. Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța	4,8	1. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) intensificarea măsurilor de prevenție și control a bolii în Europa		1. Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" 2. Ordinul nr. 29 din 25 februarie 2014 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Programului acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția	

	Alimentelor trebuia să lanseze dispoziția intensificării supravegherii serologice și virusologice la mistreți, la grupurile de animale de mare risc, în zonele și țintele vor fi stabilite în cadrul grupului de experți constituit de Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor.			animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, precum și a Normelor metodologice de aplicare a Programului de supraveghere și control în domeniul siguranței alimentelor	
		2. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) pregătirea laboratoarelor naționale de diagnostic și instruirea specialiștilor de laborator pentru utilizarea metodelor validate și acreditate		Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale"	
		3. Din moment ce Lituania a solicitat alocarea a 20 milioane euro pentru controlul bolii și aplicarea măsurilor de restricție, celelalte state membre ale Uniunii Europene trebuie să fie pregătite procedural pentru a solicita, dacă este cazul, sprijin financiar din partea Comisiei		Numărul din februarie 2014 al periodicului "Global meat news" publică interviul acordat de șeful serviciilor veterinare din Lituania prin care se comunică intenția de a solicita sprijin financiar din partea Comisiei pentru controlul bolii și aplicarea măsurilor de restricție	
		4. Propunere a Comisiei de intensificare a supravegherii pasive și active pentru pesta porcină clasică în scopul unei mai bune diferențieri de pesta porcină africană		Numărul din februarie 2014 al periodicului "Global meat news" publică interviul acordat de Keithn Nuthall Autoritatea veterinară centrală a României trebuie să analizeze și să discute în cadrul Comitetului Permanent pentru Lanțul Alimentar și Sănătatea Animalelor, oportunitatea implementării unei asemenea strategii	
		5. Reactualizarea stocurilor de materiale și a structurilor de intervenție prevăzute în planurile de contingență de la nivel local		1. Nota de serviciu a ANSVSA nr. 26247/11.06.2013 (nr. intranet 4886/11.06.2013) privind actualizarea listelor de personal și a stocurilor de materiale de intervenție necesare controlului bolilor exotice în cadrul CLCB 2. Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 25076/14.01.2014 privind pregătirea agenților și operatorilor economici cu echipamente de protecție, materiale de intervenție și echipamente necesare în intervenția pentru controlul bolilor majore la animale	
		6. Solicitarea adresată, în cadrul CLCB, responsabililor pentru fondurile de vânatoare și vânătorilor, de a notifica DSVSA-urile județene, asupra unei eventuale creșteri a mortalității în		1. Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 25269/30.01.2014 privind măsurile pentru pregătirea Centrului Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea	

		populațiile de porci mistreți, a raportării fiecărui cadavru de porc mistreț găsit în teritoriu, în scopul recoltării de probe și a expedierii acestora la laborator, pentru diagnostic.		publicului	
	2. La ora actuală nu există în România un kit comercial de detecție a anticorpilor pestei porcine africane și nici un kit pentru detecția antigenului viral, pentru a se verifica valoarea de diagnostic a acestora în vederea înregistrării oficiale, dacă rezultatul verificărilor este pozitiv.	4,8	1. Achiziționarea unui kit comercial de detecție a anticorpilor pestei porcine africane și nici un kit pentru detecția antigenului viral, pentru a se verifica valoarea de diagnostic a acestora în vederea înregistrării oficiale, dacă rezultatul verificărilor este pozitiv, comanda pentru achiziția acestor kituri s-a efectuat, urmând ca acestea să ajungă în IDSA în câteva zile.		Ordinul nr. 205 din 20 decembrie 2007 privind aprobarea laboratoarelor naționale de referință și a atribuțiilor acestora, cu referire la Laboratorul național de Referință pentru Pesta Porcină Clasică și pentru Pesta Porcină Africană
	3. supravegherea la porcii domestici, în condițiile în care pesta porcină africană este prezentă în țări vecine României sau în proximitatea acesteia, atât supravegherea activă cât și supravegherea pasivă trebuiau intensificate, în vederea colectării de date care să probeze indemnitatea teritoriului față de pesta porcină africană	4	1. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) intensificarea măsurilor de prevenție și control a bolii în Europa		1. Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" 2. Ordinul nr. 29 din 25 februarie 2014 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Programului acțiunilor de supraveghere, prevenire, control și eradicare a bolilor la animale, a celor transmisibile de la animale la om, protecția animalelor și protecția mediului, de identificare și înregistrare a bovinelor, suinelor, ovinelor, caprinelor și ecvideelor, precum și a Normelor metodologice de aplicare a Programului de supraveghere și control în domeniul siguranței alimentelor
2. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) aplicarea generalizată a sistemului de stamping-out pentru focarul primar de boală				Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale"	
3. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) pregătirea laboratoarelor naționale de diagnostic și instruirea specialiștilor de laborator pentru utilizarea metodelor validate și acreditate				Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale"	
4. Din moment ce Lituania a solicitat alocarea a 20 milioane euro pentru controlul bolii și aplicarea măsurilor de restricție, celelalte state membre ale				Numărul din februarie 2014 al periodicului "Global meat news" publică interviul acordat de șeful serviciilor veterinare din Lituania	

		Unii Europene trebuie să fie pregătite procedural pentru a solicita, dacă este cazul, sprijin financiar din partea Comisiei		prin care se comunică intenția de a solicita sprijin financiar din partea Comisiei pentru controlul bolii și aplicarea măsurilor de restricție	
		5. Propunere a Comisiei de intensificare a supravegherii pasive și active pentru pesta porcină clasică în scopul unei mai bune diferențieri de pesta porcină africană, implicit prin examinarea clinică a porcinelor din exploatarea non-profesională din județele limitrofe graniței de nord-est a României		1. Numărul din februarie 2014 al periodicului "Global meat news" publică interviul acordat de Keith Nuthall 2. Autoritatea veterinară centrală a României trebuie să analizeze și să discute în cadrul Comitetului Permanent pentru Lanțul Alimentar și Sănătatea Animalelor, oportunitatea implementării unei asemenea strategii	
		6. Reactualizarea stocurilor de materiale și a structurilor de intervenție prevăzute în planurile de contingență de la nivel local		1. Nota de serviciu a ANSVSA nr. 26247/11.06.2013 (nr. intranet 4886/11.06.2013). 2. Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 25076/14.01.2014 privind pregătirea agenților și operatorilor economici cu echipamente de protecție, materiale de intervenție și echipamente necesare în intervenția pentru controlul bolilor majore la animale	
		7. Identificarea localităților țintă, a exploatarea și efectivelor de porcine, precum și actualizarea listei acestor localități, de către DSVSA-uri din județele limitrofe graniței de nord-est a României în scopul intensificării supravegherii pasive și active		-	
		8. Având în vedere contextul epidemiologic actual în care Comisia Europeană sprijină adoptarea unor măsuri eficiente de împiedicare a pătrunderii pestei porcine africane pe teritoriul Comunității, ANSVSA ar putea prezenta, spre aprobare, un proiect pentru un program cofinanțat de supraveghere și monitorizare a pestei porcine africane în județele de graniță cu statele terțe din nord-estul României.		Înstruniri SCOFCAH - Comisia Europeană	
	4. Diagnosticul pentru pesta porcină africană se realizează, în prezent numai la Institutul de Diagnostic și Sănătate Animală constituie un factor de risc, prin aceea că în condițiile mai multor focare de boală care ar evolua simultan, activitatea de diagnostic din cadrul institutului se poate bloca	3	1. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) pregătirea laboratoarelor naționale de diagnostic și instruirea specialiștilor de laborator pentru utilizarea metodelor validate și acreditate 2. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată	Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale"	
				Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine	

					de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) conlucrarea permanentă cu Laboratorul de Referință al uniunii Europene pentru Pesta Porcină Africană		africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale"	
					3. Instruirea pentru diagnosticul de laborator prin PCR pentru pesta porcină africană a laboratoarelor județene Brăila, Tulcea, Iași, Suceava, Satu Mare și Maramureș		1. Ordinul nr. 205 din 20 decembrie 2007 privind aprobarea laboratoarelor naționale de referință și a atribuțiilor acestora 2. Ordinul nr. 1212 din 24.02.2011 pentru aprobarea structurii organizatorice și a Regulamentului de organizare și funcționare ale Institutului de Diagnostic și Sănătate Animală, completat și modificat prin Ordinul 367/1.02.2012	
4.	Factori de risc corelați cu activitățile de dezinfecție și deratizare	4,00	1. la niciunul dintre PIF-urile sau punctele de trecere a frontierei de pe granițele de NE, România nu are amenajate dezinfectoare rutiere și nici alte mijloace de dezinfecție	4,8	1. Construirea de dezinfectoare rutiere la PIF-urile cu țările terțe pe frontierele din nord-estul țării		-	
					2. Respectarea prevederilor Notei de Serviciu 25613/07.03.2014 transmisă la toate DSVSA-urile și PIF-urile, privind procedurile de aplicare a dezinfecției la nivelul punctelor de trecere a frontierei de stat, pentru efectuarea dezinfecției mijloacelor de transport goale care au transportat animale vii în Federația Rusă și Belarus, la solicitarea medicilor veterinari din PIF și în situația în care mijloacele de transport nu au fost dezinfectate sau dezinfecția nu este corespunzătoare.		Măsurile au fost dispuse în vederea aplicării prevederilor Deciziei Comisiei 2014/84/UE. Nota de Serviciu 25613/07.03.2014	
			2. în exploatațiile comerciale de porcine, inclusiv cele de tip A, se execută acțiuni de dezinfecție și deratizare profilactice, în exploatațiile non-profesionale în care s-au înregistrat cazuri de mortalitate la categoriile de porcine tinere, porci la îngrășat, scroafe nu se execută acțiuni de dezinfecție după eliminarea cadavrelor, ori acestea sunt executate empiric de către proprietari și fără controlul eficienței acțiunii	2,4	1. Efectuarea de dezinfecții profilactice și/sau de necesitate în toate exploatațiile în care s-a înregistrat mortalitate crescută la porcine domestice, implicit în exploatațiile non-profesionale.		Ordinul nr. 63 din 3 iulie 2008 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind regulile generale de biosecuritate în exploatațiile de porcine înregistrate / autorizate sanitar-veterinar	
5.	Factori de risc corelați cu activități de mic trafic de frontieră	3,95	1. inexistența unui acord oficial de mic trafic la frontieră cu Ucraina, acesta fiind în fază avansată de negociere	5	1. Perfectare de către România a protocoalelor privind micul trafic de frontieră cu toate țările terțe cu care are graniță		-	
			2. nerespectarea de către toate persoanele ce utilizează micul trafic de frontieră a	5	1. Respectarea prevederilor Acordului încheiat între Guvernul României și Guvernul Republicii		Acordul încheiat între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind micul	

			prevederilor Acordului încheiat între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind micul trafic de frontieră din 13.11.2009 în baza Regulamentului (CE) nr. 1.931/2006		Moldova privind micul trafic de frontieră din 13.11.2009 în baza Regulamentului (CE) nr. 1.931/2006, implicit privind controlul bagajelor călătorilor pentru produse de origine animală, în situații ce impun această măsură		trafic de frontieră din 13.11.2009 în baza Regulamentului (CE) nr. 1.931/2006	
			3. acordarea permisului de mic trafic de frontieră cu nerespectarea criteriilor legale de obținere a acestuia	1,6	1. Respectarea prevederilor Acordului încheiat între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind micul trafic de frontieră din 13.11.2009 în baza Regulamentului (CE) nr. 1.931/2006, implicit privind controlul bagajelor călătorilor pentru produse de origine animală, în situații ce impun această măsură		Acordul încheiat între Guvernul României și Guvernul Republicii Moldova privind micul trafic de frontieră din 13.11.2009 în baza Regulamentului (CE) nr. 1.931/2006	
			4. traficul ilicit peste graniță cu porci sau alimente/produse din carne de porc provenite din țările vecine afectate sau cu ris iminent de pesta porcină africană: Ucraina și Republica Moldova.	1,5	1. Implementarea de către toate statele membre a interdicțiilor privind transporturile de produse de origine animală ce fac obiectul "importului" prin bagajele călătorilor, pentru consum personal		Regulamentul 2006/2009 privind transporturile de produse de origine animală ce fac obiectul "importului" prin bagajele călătorilor, pentru consum personal	
					2. Comisia a solicitat statelor membre să întreprindă măsuri pentru avertizarea populației privind introducerea produselor de la porcine, în statele membre și măsuri pentru controlul bagajelor călătorilor		Raport audit FVO din octombrie 2013 în Polonia, Letonia și Lituania	
			5. inexistența unui acord oficial de mic trafic la frontieră cu Serbia	1	1. Perfectare de către România a protocoalelor privind micul trafic de frontieră cu toate țările terțe cu care are graniță		-	
6.	Factori de risc corelați cu activitățile de tranzit cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	3,81	1. mijloacele de transport auto ce au transportat animale vii în statele terțe sau în state membre ale Uniunii Europene unde evoluează pesta porcină africană, la întoarcerea în România sau în Uniunea Europeană, cu traversarea teritoriului României (tranzit), pot intra în România prin orice PCTF/PIF, la acest nivel neexistând avertizare prin postere privind pesta porcină africană, până la apariția bolii în Belarus, Lituania și Polonia	4	1. Emiterea de către ANSVSA și transmiterea către DSVSA-urile județene care au în teritoriu puncte de trecere la frontieră (rutiere, portuare, aeroporturi internaționale, puncte de inspecție la frontieră), de postere informative pentru cetățenii străini care intră pe teritoriul țării, conținând măsuri de avertizare și protecție, pentru a fi distribuite punctelor de trecere la frontieră și punctelor de inspecție la frontieră, în vederea afișării în locuri cât mai vizibile călătorilor.		Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 25269/30.01.2014 privind Măsuri pentru pregătirea Centrul Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului	
					2. Informarea Direcției Generale a Vămilelor cu privire la măsurile de avertizare și protecție pe care trebuie să le aplice în punctele de trecere la frontieră, în relație cu pesta porcină africană.		1. Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 25269/30.01.2014 privind Măsuri pentru pregătirea Centrul Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului	
			2. în perioada 2010-2014 nu au existat activități de tranzit pe teritoriul României cu porcine vii	0,1	1. Controlul intensificat al activităților de tranzit pentru mijloacele de transport ce au ca itinerariu țări afectate de pesta porcină africană		-	
			3. în perioada 2010-2014 au existat activități de tranzit pe teritoriul României cu produse și subproduse provenite de la porcine numai prin PIF Moravița, pe ruta Republica Serbia - Federația Rusă, nu s-au derulat activități de	0,1	1. Controlul intensificat al activităților de tranzit pentru mijloacele de transport produse și subproduse provenite de la porcine ce au ca itinerariu țări afectate de pesta porcină africană		-	

			tranzit cu produse și subproduse provenite de la suine prin PIF-urile din partea de nord și est a României (PIF Albița, PIF Halmeu, PIF Siret, PIF Sculeni și PIF Galați)				
7.	Factori de risc corelați cu activitățile de import de mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	3,81	1. mijloacele de transport auto ce au transportat animale vii în statele terțe sau în state membre ale Uniunii Europene unde evoluează pesta porcină africană, la întoarcerea în România sau în Uniunea Europeană, cu traversarea teritoriului României (tranzit), pot intra în România prin orice PCTF/PIF, la acest nivel neexistând avertizare prin postere privind pesta porcină africană, până la apariția bolii în Belarus, Lituania și Polonia	4	1. Aprobarea, de către FVO, a măsurilor de biosecuritate pentru mijloacele de transport auto care traversează Polonia, Letonia și Lituania sau provenite din Rusia, ca urmare a auditului efectuat în aceste țări, în octombrie 2013 și a depistării unor deficiențe privind controlul circulației furajelor și al mijloacelor de transport		1. Decizia 2013/426 privind curățarea și dezinfecția mijloacelor de transport pentru animale și furaje 2. Regulamentul 2006/2009 privind transporturile de produse de origine animală ce fac obiectul "importului" prin bagajele călătorilor, pentru consum personal
			2. situația privind importul de porcine vii în perioada 2010-2014, conform datelor furnizate de către cele 8 posturi de inspecție la frontieră, relevă că nu a fost nu au fost importate animale vii din specia suine	0,1	1. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) controlul riguros al importului de porcine vii, produse și subproduse provenite de la acestea		Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale"
					2. Emiterea de către ANSVSA și transmiterea către DSVSA-urile județene care au în teritoriu puncte de trecere la frontieră (rutiere, portuare, aeroporturi internaționale, puncte de inspecție la frontieră), de postere informative pentru cetățenii străini care intră pe teritoriul țării, conținând măsuri de avertizare și protecție, pentru a fi distribuite punctelor de trecere la frontieră și punctelor de inspecție la frontieră, în vederea afișării în locuri cât mai vizibile călătorilor.		Nota de Serviciu a ANSVSA nr. Nr. 25269/30.01.2014 privind Măsuri pentru pregătirea Centrul Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului
					3. Informarea Direcției Generale a Vămilelor cu privire la măsurile de avertizare și protecție pe care trebuie să le aplice în punctele de trecere la frontieră, în relație cu pesta porcină africană.		Nota de Serviciu a ANSVSA nr. Nr. 25269/30.01.2014 privind Măsuri pentru pregătirea Centrul Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului
					4. Instituirea, prin decizii ale Comisiei, a măsurilor de interdicție privind importul de aceste produse din țările terțe afectate de boală		1. Decizia 2014/43/UE de punere în aplicare a Comisiei din 27 ianuarie 2014 privind anumite măsuri de protecție provizorii cu privire la pesta porcină africană în Lituania 2. Decizia 2014/134/UE de punere în aplicare a Comisiei din 12 martie 2014 privind anumite măsuri de protecție cu privire la pesta porcină africană în Polonia
					5. Instituirea unei liste cu regiunile din țările terțe din care este restricționat importul de porcine vii, produse și subproduse provenite de la acestea, listă		1. Decizia 2014/43/UE de punere în aplicare a Comisiei din 27 ianuarie 2014 privind anumite măsuri de protecție provizorii cu

		actualizată în funcție de situația epidemiologică și de statusul țărilor în care au fost delimitate aceste regiuni		privire la pesta porcină africană în Lituania 2. Decizia 2014/134/UE de punere în aplicare a Comisiei din 12 martie 2014 privind anumite măsuri de protecție cu privire la pesta porcină africană în Polonia	
	3. activități de import s-au derulat numai prin PIF Otopeni și PIF Constanța-Sud, materialele importate au constat din material seminal porcin și intestine sărate de porcine, ce au un nivel neglijabil de risc în relație cu pesta porcină africană. Nu s-au derulat activități de import cu produse și subproduse provenite de la suine prin PIF-urile din partea de nord și est a României (PIF Albița, PIF Halmeu, PIF Siret, PIF Sculeni și PIF Galați) și prin PIF Moravița. Țările de origine pentru produsele importate nu prezintă risc pentru pesta porcină africană.	0,1	1. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) controlul riguros al importului de porcine vii, produse și subproduse provenite de la acestea	Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale"	
		2. Emiterea de către ANSVSA și transmiterea către DSVSA-urile județene care au în teritoriu puncte de trecere la frontieră (rutiere, portuare, aeroporturi internaționale, puncte de inspecție la frontieră), de postere informative pentru cetățenii străini care intră pe teritoriul țării, conținând măsuri de avertizare și protecție, pentru a fi distribuite punctelor de trecere la frontieră și punctelor de inspecție la frontieră, în vederea afișării în locuri cât mai vizibile călătorilor.		Nota de Serviciu a ANSVSA nr. Nr. 25269/30.01.2014 privind Măsuri pentru pregătirea Centrul Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului	
		3. Informarea Direcției Generale a Vămirilor cu privire la măsurile de avertizare și protecție pe care trebuie să le aplice în punctele de trecere la frontieră, în relație cu pesta porcină africană.		Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 25269/30.01.2014 privind Măsuri pentru pregătirea Centrul Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului	
		4. Instituirea, prin decizii ale Comisiei, a măsurilor de interdicție privind importul de aceste produse din țările terțe afectate de boală		1. Decizia 2014/43/UE de punere în aplicare a Comisiei din 27 ianuarie 2014 privind anumite măsuri de protecție provizorii cu privire la pesta porcină africană în Lituania 2. Decizia 2014/134/UE de punere în aplicare a Comisiei din 12 martie 2014 privind anumite măsuri de protecție cu privire la pesta porcină africană în Polonia	
		5. Instituirea unei liste cu regiunile din țările terțe din care este restricționat importul de porcine vii, produse și subproduse provenite de la acestea, listă actualizată în funcție de situația epidemiologică și de statusul țărilor în care au fost delimitate aceste regiuni		1. Decizia 2014/43/UE de punere în aplicare a Comisiei din 27 ianuarie 2014 privind anumite măsuri de protecție provizorii cu privire la pesta porcină africană în Lituania 2. Decizia 2014/134/UE de punere în aplicare a Comisiei din 12 martie 2014 privind anumite măsuri de protecție cu privire la pesta porcină africană în Polonia	

					6. COMISIA a solicitat statelor membre să întreprindă măsuri pentru avertizarea populației privind introducerea produselor de la porcine, în statele membre și măsuri pentru controlul bagajelor călătorilor		Raport audit FVO din octombrie 2013 în Polonia, Letonia și Lituania	
8.	Factori de risc corelați cu sistemul de ecarisare	3,28	1. referitor la managementul cadavrelor din exploatațiile non-profesionale de porcine, în perioada 2012-2013 nu s-a înregistrat nici un progres real privind colectarea subproduselor (conform raportului misiunii de audit general a FVO DG (SANCO)/2013/6842), inclusiv a animalelor moarte (porcine domestice și mistreți morți) din exploatațiile non-profesionale sau fondurile de vânatoare, Comisia a solicitat Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor să prezinte modalitățile concrete pentru gestionarea subproduselor de origine animală, implicit a cadavrelor de animale, aplicând derogările prevăzute pentru zonele izolate și prevederile UE referitoare la ajutorul de stat. Identificarea terenurilor ce pot fi folosite în scopul incinerării sau îngropării subproduselor ce nu sunt destinate consumului uman, trebuie desfășurată în perioadele de liniște epidemiologică, iar terenurile astfel identificate vor fi introduse în planurile de contingență, ale județului, pentru bolile majore.	4	1. Centrele Locale de Control al Bolilor județene (CLCB) pot decide, prin derogare, folosirea unor metode de eliminare alternative, prin incinerare și/sau îngropare la fața locului, prevalându-se de prevederile Regulamentului CE nr. 1069/2009, secțiunea III, art. 19, pct 1 (e) și cu respectarea prevederilor Regulamentului CE nr. 142/2011, capitolul III, secțiunea I.		1. Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 27200/15.11.2013 privind identificarea terenurilor pentru eliminarea alternativă a subproduselor ce nu sunt destinate consumului uman, rezultate din activitatea de control al bolilor (cadavre de animale)	
					2. Directorii executivi ai direcțiilor sanitare veterinare și pentru siguranța alimentelor județene și a municipiului București, au obligația să solicite prefectului județului convocarea centrelor locale de combatere a bolilor județene și al municipiului București pentru a dispune instituțiilor responsabile și Unităților Locale de Sprijin identificarea terenurilor ce pot fi folosite în scopul incinerării sau îngropării subproduselor ce nu sunt destinate consumului uman. Convocarea CLCB pentru acest scop trebuia realizată până la sfârșitul lunii noiembrie 2013, iar termenul de comunicare către ANSVSA a listei terenurilor identificate ca disponibile pe teritoriul județului era 15 februarie 2014.		1. Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 27200/15.11.2013 privind identificarea terenurilor pentru eliminarea alternativă a subproduselor ce nu sunt destinate consumului uman, rezultate din activitatea de control al bolilor (cadavre de animale) 2. ? - realizare	
		2. neraportarea cazurilor de mistreți morți	3,6	1. Respectarea întocmai a protocolului dintre Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și Ministerul Mediului și Pădurilor nr. 23.515. din 27.09.2011, prin care se stipulează, la punctul 3.4. că "gestionarii fondurilor cinegetice și		Protocolul dintre Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și Ministerul Mediului și Pădurilor nr. 23.515. din 27.09.2011,		

				administrațiile ariilor protejate au obligația să comunice medicului veterinar oficial sau medicului veterinar împuternicit de liberă practică mortalitățile apărute în zona de competență și să aducă probe prelevate” pentru examene de laborator		
		3. nerecoltarea cadavrelor de mistreți pentru trimitere la laborator	3,6	1. Respectarea întocmai a protocolului dintre Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și Ministerul Mediului și Pădurilor nr. 23.515. din 27.09.2011, prin care se stipulează, la punctul 3.4. că "gestionarii fondurilor cinegetice și administrațiile ariilor protejate au obligația să comunice medicului veterinar oficial sau medicului veterinar împuternicit de liberă practică mortalitățile apărute în zona de competență și să aducă probe prelevate” pentru examene de laborator		Protocolul dintre Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și Ministerul Mediului și Pădurilor nr. 23.515. din 27.09.2011 Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 27200/15.11.2013 privind identificarea terenurilor pentru eliminarea alternativă a subproduselor ce nu sunt destinate consumului uman, rezultate din activitatea de control al bolilor (cadavre de animale) 2. ? - realizare
		4. neraportarea cazurilor de porci morți din exploatațiile non-profesionale	1,6	1. Persoanele fizice și persoanele juridice proprietare sau deținătoare de animale vii, cele care produc, transportă, intermediază, pun pe piață, importă, exportă sau comercializează animale vii răspund pentru aplicarea și respectarea întocmai a prevederilor legislației sanitare veterinare, în vederea asigurării și garantării sănătății animalelor, a sănătății publice, protecției animalelor, protecției mediului și a siguranței alimentelor implicit pentru neraportarea cazurilor de porci morți		Ordonanța de Guvern nr. 42/2004, Cap. I, art. 2 și Cap. IV art. 13,
		5. controalele oficiale nu au detectat întotdeauna deficiențele din unele unități de prelucrare a deșeurilor de origine animală ce nu respectă unele cerințe specifice și generale de igienă (conform Raportului de audit al FVO nr. 8950 din 2011)	1,2	1. Respectarea condițiilor de igienă privind preluarea, transportul și procesarea subproduselor de origine animală ce nu sunt destinate consumului uman, prin ecarisare		Raportul de audit al FVO nr. 8950 din 2011
9.	Factori de risc corelați cu evidența și gestiunea populației de mistreți	3,14	1. interfața dintre porcii mistreți și porcii domestici constituie cel mai important factor de risc corelat cu transferul pestei porcine africane la porcii domestici	3,6	1. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) implementarea unor studii epidemiologice privind determinarea rolului argasidelor și a mistreților în persistența și difuzarea bolii	Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale"
				2. Utilizarea barierelor naturale (râuri, garduri protectoare ale autostrăzilor) pentru limitarea mișcării porcilor mistreți		-
		2. obișnuința furajării suplimentare a mistreților în scopul lărgirii arealului de vânătoare, de către gestionarii fondurilor de vânătoare sau chiar de către vânători,	2,4	1. Un studiu efectuat de EFSA a concluzionat că furajarea suplimentară a mistreților poate conduce la o diminuare a mișcării acestora pentru căutarea hranei, dar investițiile pentru amenajarea punctelor		Studiul EFSA "Evaluarea măsurilor posibile pentru limitarea și prevenirea introducerii și răspândirii virusului pestei porcine africane prin porcii mistreți", publicat în

			<p>întâlnită în unele țări din vestul Europei, dar și cele ce implică munții Carpați, favorizează creșterea densității populației de mistreți și, în acest fel, crește riscul de difuzare și menținere a bolii</p>		<p>de furajare și crearea reflexului condiționat durează, ca timp, efectul acestei acțiuni nefiind cel scontat. Instalarea unor bariere fizice pentru a limita mișcarea porcilor mistreți nu se poate aplica decât în regiunile muntoase, cu rezultate incerte.</p>		<p>EFSA Journal 2014:12</p>	
		3,13	<p>3. vânătoarea poate să ducă la creșterea temporară a deplasării efectivelor de mistreți, cauzând dispersarea structurii populației și creșterea riscului de difuzare a bolii, totodată, vânătoarea este un element important în depistarea porcilor mistreți morți și a celor bolnavi</p>	2,1	<p>1. Un studiu efectuat de EFSA a arătat că prin intensificarea vânătorii nu se obține o reducere semnificativă a densității populației de porci mistreți</p>		<p>Studiul EFSA "Evaluarea măsurilor posibile pentru limitarea și prevenirea introducerii și răspândirii virusului pestei porcine africane prin porcii mistreți", publicat în EFSA Journal 2014:12</p>	
		3,13	<p>4. estimarea mărimii populației de mistreți și a zonelor ecologice de distribuție a acestora sunt de importanță majoră pentru pesta porcină africană, iar probabilitatea ca difuzarea pestei porcine africane într-o populație de mistreți este strict corelată cu anumiți parametrii demografici și epidemiologici ai populației gazdă.</p>	1,5	<p>1. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) controlul populației de mistreți conform standardelor OMSA privind bunăstarea faunei sălbatice</p>		<p>Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale"</p>	
					<p>2. Solicitarea adresată, în cadrul CLCB, responsabililor pentru fondurile de vânătoare și vânătorilor, de a notifica DSVSA-urile județene, asupra unei eventuale creșteri a mortalității în populațiile de porci mistreți, a raportării fiecărui cadavru de porc mistreț găsit în teritoriu, în scopul recoltării de probe și a expedierii acestora la laborator, pentru diagnostic.</p>		<p>Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 25269/30.01.2014 privind Măsurile pentru pregătirea Centrului Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului</p>	
					<p>3. În cazul semnalării unor creșteri a mortalității în populațiile de porci mistreți, anunțarea, în regim de urgență, a Directorului General al Direcției Generale Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor din Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor.</p>		<p>Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 25269/30.01.2014 privind Măsurile pentru pregătirea Centrului Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului</p>	
		3,13	<p>5. transmiterea indirectă a virusului pestei porcine africane între diferite fonduri de vânătoare sau la porcinele domestice prin carcasele porcilor vânați, cizme, îmbrăcăminte, mijloace de transport, este un factor important în difuzarea bolii.</p>	1	<p>1. Gestionarea carcaselor de porci mistreți vânați pentru prevenirea transmiterii unor eventuale îmbolnăviri</p>		-	
					<p>2. Curățirea mecanică și dezinfecția echipamentelor și mijloacelor de transport utilizate de vânători</p>		-	
					<p>3. Comercializarea trofeelor de vânătoare sub supraveghere sanitară veterinară</p>		-	
10.	Factori de risc corelați cu vectori animați și neanimați	3,13	<p>distribuția geografică a căpușelor din ordinul Argasidae în Europa, a relevat că, în bazinul mediteranean, în țările transcaucaziene și în Federația Rusă a fost prezent numai Ornithodoros erraticus, până în prezent, nu</p>	0,1	<p>1. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale" au</p>		<p>Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei- necesitatea colaborării internaționale"</p>	

			au fost identificate, în România, căpușe din genul <i>Ornithodoros</i>		concluzionat: a) implementarea unor studii epidemiologice privind determinarea rolului argasidelor și a mistreților în persistența și difuzarea bolii		
11.	Factori de risc corelați cu sistemele de creștere a porcinelor în România	2,94	1. evidența exploatațiilor de porcine non-profesionale (GP)	3,5	1. Interzicerea creșterii libere a porcinelor domestice în vecinătatea fondurilor de vânătoare, precum și pe suprafața gropilor de gunoi și în raza acestora, în scopul evitării contactului cu populația de mistreți.		-
					2. Interzicerea accesului porcilor domestici din exploatațiile non-profesionale în suprafața efectivă a fondurilor de vânătoare		-
					3. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) măsuri de modernizare a sistemelor de creștere a porcului în Uniunea Europeană prin eliminarea sistemului tradițional de creștere și existența sistemului de creștere cu înaltă biosecuritate		Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale"
			2. evidența exploatațiilor profesionale de porcine, inclusiv cele de tip A	1	1. factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) conlucrarea cu fermierii, patronatele și asociațiile din domeniul creșterii porcului pentru implementarea acțiunilor preventive și a măsurilor corective, precum și pentru ajustarea sistemelor de creștere a porcinelor în România în exploatații cu înaltă biosecuritate		Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale"
					2. Agenții și operatorii economici deținători de animale de producție crescute în scop comercial sau de agrement, ori care operează în activitatea lor cu animale (persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale, persoane juridice organizate în condițiile legii), deținători de exploatații comerciale, abatoare, centre de colectare, baze de achiziții, precum și primăriile orașelor care au în subordine grădini zoologice, au obligația să-și reactualizeze periodic un stoc de echipamente de protecție, materiale de intervenție și dezinfectanți care să servească intervenției în cazul confirmării unor focare de boli majore în unitatea proprie. Costurile acestor materiale vor fi suportate din fonduri proprii.		Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 25076/14.01.2014 privind pregătirea agenților și operatorilor economici cu echipamente de protecție, materiale de intervenție și echipamente necesare în intervenția pentru controlul bolilor majore la animale

					Directorului executiv al DSVSA, în calitate de vicepreședinte al Unității Locale de Decizie a CLCB județean, are sarcina de a convoca CLCB și de a duce la îndeplinire solicitarea anterioară, iar copiile ordinelor de prefect emise cu ocazia întrunirilor CLCB județene vor fi scanate și trimise pe adresa de e-mail: mihaita.maria@ansvsa.ro , până la data de 1 aprilie 2014.		
12.	Factori de risc corelați cu activitățile de circulație a persoanelor și mărfurilor ce nu sunt supuse controlului sanitar veterinar, inclusiv bagajele călătorilor	2,10	1. controlul mărfurilor și a bagajelor călătorilor la cele 8 PIF-uri	2,1	1. Implementarea de către toate statele membre a interdicțiilor privind transporturile de produse de origine animală ce fac obiectul "importului" prin bagajele călătorilor, pentru consum personal		Regulamentul 2006/2009 privind transporturile de produse de origine animală ce fac obiectul "importului" prin bagajele călătorilor, pentru consum personal
13.	Factori de risc corelați cu sistemul de furajare a porcinelor	2,00	1. pentru exploatațiile comerciale cu furajare mecanică și pentru cele comerciale cu furajare la pardosea și padoc, riscul corelat cu pesta porcină africană este neglijabil	0,8	1. Evitarea furajării la pardosea sau în padoc pentru porcinele crescute în sistem semideschis sau în exploatațiile non-profesionale		-
			2. pentru porcinele din gospodăriile populației din județele Suceava, Maramureș, Bistrița-Năsăud există un nivel de risc mai ridicat, iar pentru porcii semisălbatici crescuți în Delta Dunării un nivel de risc mediu (lipsa proximității unor focare de boală)	2,4	1. Evitarea furajării la pardosea sau în padoc pentru porcinele crescute în sistem semideschis sau în exploatațiile non-profesionale		-
14.	Factori de risc corelați cu cadrul instituțional și funcțional al serviciilor veterinare	1,35	1. structura din cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor implicată în studiul factorilor de risc corelați cu pesta porcină africană și elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană este Compartimentul Evaluare Risc din cadrul Direcției de Audit (conform prevederilor Ordinului nr. 823 din 23.09.2011), fără a avea stabilit coordonatorul, ceea ce indică un nivel inadecvat de organizare a structurii de analiză de risc	3,5	1. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) asigurarea existenței unui lanț de comandă eficient pentru prevenirea și controlul pestei porcine africane		Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale"
					2. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) notificarea situației privind pesta porcină africană, atât la porcii mistreți cât și la porcii domestici		Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale"

	<p>2. Unitatea operațională centrală nu se mai regăsește în structura Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor (conform Ordinului nr. 823 din 23.09.2011) deși aceasta trebuie să funcționeze în cadrul Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor, să fie condusă de președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și să fie constituită din specialiști pentru următoarele domenii de activitate:</p> <p>a) organizare, buget, asigurare resurse umane și materiale b) monitorizare, evaluare și planificare c) epidemiologie d) inspecție și control e) comunicare externă</p> <p>conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1189 din 3 octombrie 2009 privind organizarea, funcționarea și atribuțiile Centrului Național de Combatere a Bolilor și ale structurilor din componența acestuia</p>	2,4	<p>1. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat:</p> <p>a) extinderea sistemelor de avertizare precoce și de reacție precoce față de pesta porcină africană. Avertizarea precoce constă în actualizarea, rememorarea și diseminarea definițiilor corelate cu pesta porcină africană, în special a definirii cazului suspect și înțelegerii acestor definiții de către fermieri, dezvoltarea sistemelor de biosecuritate în fermele de porcine, stabilirea zonelor de risc, actualizarea capacităților laboratoarelor de diagnostic boala, menținerea unui contact permanent cu Laboratorul Internațional de Referință al OMSA și cu Laboratorul de Referință al Uniunii Europene pentru pesta Porcină Africană, alertarea medicilor veterinari de liberă practică și oficiali, organizarea de instruire privind aspectele bolii, prelevarea de probe și trimiterea către laboratoare, asigurarea, la nivel local materialelor pentru prelevarea de probe.</p>		<p>Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale"</p>	
			<p>2. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat:</p> <p>a) realizarea de exerciții de simulare transfrontaliere, între țările afectate și țările din Uniunea Europeană cu risc crescut pentru pesta porcină africană</p>		<p>1. Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale"</p> <p>2. Nota de Serviciu a ANSVSA nr. 25269/30.01.2014 privind Măsurile pentru pregătirea Centrului Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului</p>	
			<p>3. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat:</p> <p>a) realizarea de campanii de instruire a medicilor veterinari și a personalului silvic privind responsabilitățile corelate cu supravegherea pestei porcine africane</p>		<p>1. Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale"</p> <p>2. Nota de Serviciu a ANSVSA nr. Nr. 25269/30.01.2014 privind Măsurile pentru pregătirea Centrului Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului</p>	
			<p>4. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au</p>		<p>Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale"</p>	

			<p>concluzionat: a) realizarea de campanii de avertizare și conștientizare a populației privind aplicarea măsurilor de biosecuritate în exploatațiile non-profesionale</p>		
			<p>5. Corecta informare a administrației publice locale implicate în controlul bolilor, a medicilor veterinari de liberă practică împuterniciți, a responsabililor fondurilor de vânătoare, a vânătorilor și pădurarilor, în vederea recunoașterii unor eventuale semne de boală și a unei reacții corecte și rapide în notificarea structurilor responsabile de controlul bolilor</p>		<p>Nota de Serviciu a ANSVSA nr. Nr. 25269/30.01.2014 privind Măsuri pentru pregătirea Centrul Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului</p>
			<p>6. Reactualizarea planului de contingență al României pentru pesta porcină africană și a manualului operațional pentru pesta porcină africană</p>		<p>Nota de Serviciu a ANSVSA nr. Nr. 25269/30.01.2014 privind Măsuri pentru pregătirea Centrul Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului</p>
			<p>7. Afișarea de către toate DSVSA-urile și PCTF (fără PIF), în locuri vizibile, în toate localitățile de pe teritoriul județului, pentru informarea publicului larg, a posterului pentru campania de informare privind pesta porcină africană, conform Anexei 3 a Regulamentului Comisiei nr. 206/2009</p>		<p>Adresa ANSVSA din 26.11.2013 (http://www.ansvsa.ro/?pag=889) 2. Nota de serviciu a ANSVSA nr. 25613/7.03.2014</p>
			<p>8. Solicitarea adresată prefectilor pentru convocarea Centrelor Locale de Combaterea Bolilor (CLCB), pentru a informa asupra pătrunderii virusului într-un stat membru UE și pentru a menține pregătite structurile de intervenție din subordine</p>		<p>Nota de Serviciu a ANSVSA nr. Nr. 25269/30.01.2014 privind Măsuri pentru pregătirea Centrul Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului</p>
			<p>9. În cazul evoluției unor focare de pestă porcină africană, Centrele Locale de Control al Bolilor județene (CLCB) trebuie să dețină, în dosarul centrului, listele cu personalul pregătit în domeniul controlului bolilor exotice și echipamentele și facilitățile materiale care să asigure implementarea întregului set de măsuri pentru urgențele apărute în teritoriu. În urma instruirii în domeniu din perioada 19-20.03.2014, de la Sighișoara, s-a concluzionat că unele Centre Locale de Control al Bolilor nu au actualizat lista personalului instruit și nu au pregătite stocurile de intervenție necesare activităților de control al bolilor exotice ce pot apărea în teritoriu, după cum a fost solicitat. În vederea remedierii acestor probleme, DSVSA-urile trebuie să completeze dosarele CLCB cu următoarele documente: 1. Ordinul prefectului, de constituire, organizare,</p>		<p>Nota de serviciu a ANSVSA nr. 26247/11.06.2013 (nr. intranet 4886/11.06.2013) privind actualizarea listelor de personal și a stocurilor de materiale de intervenție necesare controlului bolilor exotice în cadrul CLCB</p>

			<p>funcționare și stabilire a atribuțiilor CLCB;</p> <p>2. Componenta Unității Centrale de Decizie (incluzând numele, funcția, instituția reprezentată, date amănunțite de contact);</p> <p>3. Componenta Unității Operaționale Locale (incluzând numele, funcția, instituția reprezentată, date amănunțite de contact);</p> <p>4. Componenta Unităților Locale de Sprijin (incluzând numele, funcția, instituția reprezentată, date amănunțite de contact);</p> <p>5. Numărul de tel-verde al fiecărei DSVSA și prefecturi la care se primesc alertele de boli exotice;</p> <p>6. Lista cu datele de contact ale tuturor medicilor veterinari oficiali, a medicilor veterinari de liberă practică împuterniciți și a medicilor veterinari de liberă practică care își desfășoară activitatea pe raza județului și la care se poate apela în caz de urgențe epidemiologice;</p> <p>7. Lista cu datele de contact ale personalului tehnic veterinar (asistenți și tehnicieni veterinari) ce pot fi cooptați, în cazul evoluției focarelor de boli exotice.</p> <p>8. Lista cu datele de contact ale experților în evaluarea animalelor în cazul evoluției unor boli exotice;</p> <p>9. Lista cu datele de contact ale experților pregătiți pentru uciderea animalelor conform Regulamentului Consiliului 1099/2009;</p> <p>10. Stocurile de dispozitive, materiale și echipamente de intervenție existente în prezent în dotarea CLCB județean;</p> <p>11. Numărul de truse de recoltare probe și destinația acestora existente în dotarea CLCB.</p> <p>Totodată, acolo unde stocurile de materiale utilizate în controlul pestei porcine africane sunt insuficiente, directorii executivi trebuie să ordone achiziționarea, în cel mai scurt timp, a stocurilor de materiale și dispozitive necesare, pentru completarea celor deja existente. Cantitatea respectivă va fi stocată, pentru cazuri de necesitate, în depozitul DSVSAJ.</p> <p>Pentru cazuri de criză epidemiologică, fiecare DSVSA trebuie să dețină planuri, conform cărora să poată fi achiziționate rapid, în condițiile prevăzute de legislația privind achizițiile din surse publice sau private în vigoare, cantități suplimentare de materiale necesare în controlul pestei porcine africane. Aceste planuri trebuie să fie introduse în dosarele CLCB.</p>			
--	--	--	---	--	--	--

					<p>Stocul din fiecare depozit trebuie să conțină un minimum, conform celor menționate în Nota de serviciu a ANSVSA nr. 26247/11.06.2013</p> <p>De asemenea, fiecare DSVSAJ va înființa o linie telefonică tip tel-verde, în cazul în care ea nu există, pentru notificarea situațiilor de urgență legate de apariția focarelor de pestă porcină africană la animale și vor populariza în mass-media numărul acesteia și cazurile în care poate fi utilizată.</p> <p>Copiile dosarelor CLCB reactualizate cu documentele solicitate, precum și listele cu stocurile materiale de intervenție existente la nivelul fiecărui DSVSA trebuiau să fie transmise la adresa de e-mail: mihaita.maria@ansvsa.ro, până la 15. 07.2013.</p>			
15.	Factori de risc corelați cu circulația și comercializarea porcinelor vii și a produselor provenite de la acestea pe piața domestică	1,19	1. nerespectarea prevederilor legale privind obligația însoțitorilor/transportatori de animale, de a prezenta organelor de control și inspecție sanitară veterinară, a documentele de însoțire a suinelor, pe parcursul mișcării acestora	1	1. Respectarea prevederilor legale privind obligația însoțitorilor/transportatori de animale, de a prezenta organelor de control și inspecție sanitară veterinară, a documentele de însoțire a suinelor, pe parcursul mișcării acestora		Directiva Consiliului 90/425 privind controalele veterinare și zootehnice aplicabile comerțului intracomunitar cu anumite animale vii și produse ale acestora	Directiva Consiliului 64/432 privind problemele de sănătate animală ce afectează comerțul intracomunitar cu animale din speciile bovină și porcină
			2. nerespectarea, de către proprietarii de exploatații de suine de tip A și/sau non-profesionale, a prevederilor legale referitoare la notificarea către medicul veterinar de liberă practică împuternicit/medicul zonal a codului de marcare alocat exploatației de origine a suinelor nou achiziționate din exploatațiile comerciale industriale, în scopul înregistrării suinelor în noua exploatație și identificarea acestora prin crotalii imprimate cu coduri unice individuale	1,5	1. Respectarea, de către proprietarii de exploatații de suine de tip A și/sau non-profesionale, a prevederilor legale referitoare la notificarea către medicul veterinar de liberă practică împuternicit/medicul zonal a codului de marcare alocat exploatației de origine a suinelor nou achiziționate din exploatațiile comerciale industriale, în scopul înregistrării suinelor în noua exploatație și identificarea acestora prin crotalii imprimate cu coduri unice individuale		1. Directiva Consiliului 92/102/CEE din 27 noiembrie 1992 privind identificarea și înregistrarea animalelor	2. Ordonanța de Urgență nr. 23 din 24 martie 2010 privind identificarea și înregistrarea suinelor, ovinelor și caprinelor, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative
			3. nerespectarea de către proprietarul exploatației sau deținătorul de porcine, a termenului de notificare de 7 zile de la achiziționarea și/sau încredințarea de animale din specia suine, către medicul veterinar de liberă practică împuternicit	0,8	1. Respectarea de către proprietarul exploatației sau deținătorul de porcine, a termenului de notificare de 7 zile de la achiziționarea și/sau încredințarea de animale din specia suine, către medicul veterinar de liberă practică împuternicit		Ordonanța de Urgență nr. 23 din 24 martie 2010 privind identificarea și înregistrarea suinelor, ovinelor și caprinelor, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative	
			4. nerespectarea de către noul deținătorul care a achiziționat porcine, a prevederilor privind păstrarea și arhivarea în registrul exploatației a exemplarului albastru al documentului de mișcare și predarea către medicul veterinar de liberă practică împuternicit a exemplarului negru al acestui	0,8	1. Respectarea de către noul deținătorul care a achiziționat porcine, a prevederilor privind păstrarea și arhivarea în registrul exploatației a exemplarului albastru al documentului de mișcare și predarea către medicul veterinar de liberă practică împuternicit a exemplarului negru al acestui document, în termen de cel mult 7 zile de la		Ordinul nr. 67 din 26 octombrie 2012 privind condițiile sanitare veterinare care trebuie respectate la mișcarea suinelor vii pe teritoriul României și pentru modificarea unor norme sanitare veterinare	

			document, în termen de cel mult 7 zile de la achiziție		achiziție			
			5. nerespectarea prevederilor legale privind predarea către medicul veterinar de liberă practică înputernicit a exemplarului negru al documentului de mișcare, la revenirea în exploatație, pentru porcinele care s-au deplasat între exploatația de origine și târguri, baze de achiziții sau expoziții de animale vii, nefiind comercializate	0,8	1. Respectarea prevederilor legale privind predarea către medicul veterinar de liberă practică înputernicit a exemplarului negru al documentului de mișcare, la revenirea în exploatație, pentru porcinele care s-au deplasat între exploatația de origine și târguri, baze de achiziții sau expoziții de animale vii, nefiind comercializate		Ordinul nr. 67 din 26 octombrie 2012 privind condițiile sanitare veterinare care trebuie respectate la mișcarea suinelor vii pe teritoriul României și pentru modificarea unor norme sanitare veterinare	
			6. documentele de mișcare în timpul transportului sau la destinația suinelor sunt verificate de medicii veterinari oficiali, controalele documentelor respective se fac de câte ori este cazul, neexistând planificări ale acestora, aceste aspecte constituie factori de risc comparativ cu activitățile de import și tranzit.	0,4	1. Verificarea de medicii veterinari oficiali și controlul documentelor de mișcare în timpul transportului sau la destinația suinelor se face de câte ori este cazul, fără planificarea prealabilă a acestora.		Ordinul nr. 67 din 26 octombrie 2012 privind condițiile sanitare veterinare care trebuie respectate la mișcarea suinelor vii pe teritoriul României și pentru modificarea unor norme sanitare veterinare	
16.	Factori de risc procedurali și de reglementare corelați cu pesta porcină africană	0,10	1. nu există riscuri inacceptabile/intolerabile privind reglementarea supravegherii prevenirii și controlului pestei porcine africane	0,1	1. Implementarea în țara noastră a măsurilor de protecție instituite prin decizii ale Comisiei, pentru Lituania și Polonia, privind interzicerea, pentru o perioadă, a comerțului intracomunitar cu porcine vii, produse și subproduse provenite de la acestea, având în vedere statusul istoric de țară liberă de pestă porcină africană pe care îl are România (art. 15.1.3.) și cu respectarea prevederilor art. 15.1.4. (pentru Polonia și Lituania) și a art. 15.1.5-15.1.17 (pentru celelalte țări) din Capitolului 15.1., al Codului de Sănătate al Animalelor Terestre al OMSA		1. Directiva Consiliului 02/60/CEE din data de 27 iunie 2002 de stabilire a dispozițiilor specifice de combatere a pestei porcine africane și de modificare a Directivei 92/119/CEE, în ceea ce privește boala Teschen și pesta porcină africană 2. Decizia 2014/43/UE de punere în aplicare a Comisiei din 27 ianuarie 2014 privind anumite măsuri de protecție provizorii cu privire la pesta porcină africană în Lituania 3. Decizia 2014/134/UE de punere în aplicare a Comisiei din 12 martie 2014 privind anumite măsuri de protecție cu privire la pesta porcină africană în Polonia 4. Nota de Serviciu a ANSVSA nr. Nr. 25269/30.01.2014 privind Măsuri pentru pregătirea Centrului Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului	
			2. cadrul procedural pentru elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană	0,1	2. Utilizarea listei actualizate, întocmită de Comisie privind zonele de restricție pentru comerțul intracomunitar din Polonia și Lituania		1. Decizia 2014/43/UE de punere în aplicare a Comisiei din 27 ianuarie 2014 privind anumite măsuri de protecție provizorii cu privire la pesta porcină africană în Lituania 2. Decizia 2014/134/UE de punere în aplicare a Comisiei din 12 martie 2014 privind anumite măsuri de protecție cu privire la pesta porcină africană în Polonia	
					1. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată		Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine	

			este adecvat		de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) pesta porcină africană este prioritatea nr. 1 privind sănătatea animalelor din Comunitate		africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale"	
					2. Elaborarea analizei de risc pentru pesta porcină africană		Proiect realizat și transmis ANSVSA de către IDSA	
17.	Factori de risc corelați cu comerțul intracomunitar cu mărfuri supuse controlului sanitar veterinar	0,20	1. nu au existat schimburi intracomunitare cu porcine vii, cu Lituania, iar schimburile intracomunitare cu porcine vii, cu Polonia, reprezintă doar 0,08% din totalul comerțului intracomunitar cu porcine vii	0,2	1. Factorii de decizie din țările europene, membre OMSA, care au participat la consultarea organizată de OMSA, UE și FAO privind "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" au concluzionat: a) controlul riguros al comerțului intracomunitar cu porcine vii, produse și subproduse provenite de la acestea		1. Recomandarea nr. 2 a Documentului Final al Reuniunii "Pericolul difuzării pestei porcine africane în statele din estul Europei-necesitatea colaborării internaționale" 2. Directiva Consiliului 90/425 privind controalele veterinare și zootehnice aplicabile comerțului intracomunitar cu anumite animale vii și produse ale acestora 3. Directiva Consiliului 64/432 privind problemele de sănătate animală ce afectează comerțul intracomunitar cu animale din speciile bovină și porcină	
					2. Informarea responsabililor TRACES din cu privire la restricțiile impuse comerțului intracomunitar cu porci vii, produse și subproduse provenite de la aceștia, impuse prin deciziile de implementare ale Comisiei privind anumite măsuri de protecție referitoare la pesta porcină africană în Lituania și Polonia.		1. Nota de Serviciu a ANSVSA nr. Nr. 25269/30.01.2014 privind Măsuri pentru pregătirea Centrul Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului 2. Decizia 2014/43/UE de punere în aplicare a Comisiei din 27 ianuarie 2014 privind anumite măsuri de protecție provizorii cu privire la pesta porcină africană în Lituania 3. Decizia 2014/134/UE de punere în aplicare a Comisiei din 12 martie 2014 privind anumite măsuri de protecție cu privire la pesta porcină africană în Polonia 4. Directiva Consiliului 90/425 privind controalele veterinare și zootehnice aplicabile comerțului intracomunitar cu anumite animale vii și produse ale acestora 5. Directiva Consiliului 64/432 privind problemele de sănătate animală ce afectează comerțul intracomunitar cu animale din speciile bovină și porcină	
					3. Emiterea de către ANSVSA și transmiterea către DSVSA-urile județene care au în teritoriu puncte de trecere la frontieră (rutiere, portuare, aeroporturi internaționale, puncte de inspecție la frontieră), de postere informative pentru cetățenii		1. Nota de Serviciu a ANSVSA nr. Nr. 25269/30.01.2014 privind Măsuri pentru pregătirea Centrul Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului	

				<p>străini care intră pe teritoriul țării, conținând măsuri de avertizare și protecție, pentru a fi distribuite punctelor de trecere la frontieră și punctelor de inspecție la frontieră, în vederea afișării în locuri cât mai vizibile călătorilor.</p>			
				<p>4. Informarea Direcției Generale a Vămirilor cu privire la măsurile de avertizare și protecție pe care trebuie să le aplice în punctele de trecere la frontieră, în relație cu pesta porcină africană.</p>			<p>1. Nota de Serviciu a ANSVSA nr. Nr. 25269/30.01.2014 privind Măsuri pentru pregătirea Centrul Local pentru Controlul Bolilor de la nivel județean și informarea publicului</p>
				<p>5. Instituirea, prin decizii ale Comisiei, a măsurilor de protecție privind comerțul intracomunitar cu porcine vii, produse și subproduse provenite de la acestea, din cele 2 state membre în care a fost depistată boala</p>			<p>1. Decizia 2014/43/UE de punere în aplicare a Comisiei din 27 ianuarie 2014 privind anumite măsuri de protecție provizorii cu privire la pesta porcină africană în Lituania 2. Decizia 2014/134/UE de punere în aplicare a Comisiei din 12 martie 2014 privind anumite măsuri de protecție cu privire la pesta porcină africană în Polonia</p>
				<p>6. Instituirea unei liste cu regiunile din statele membre din care este restricționat comerțul intracomunitar de porcine vii, produse și subproduse provenite de la acestea, listă actualizată în funcție de situația epidemiologică și de statusul țărilor în care au fost delimitate aceste regiuni</p>			<p>1. Decizia 2014/43/UE de punere în aplicare a Comisiei din 27 ianuarie 2014 privind anumite măsuri de protecție provizorii cu privire la pesta porcină africană în Lituania 2. Decizia 2014/134/UE de punere în aplicare a Comisiei din 12 martie 2014 privind anumite măsuri de protecție cu privire la pesta porcină africană în Polonia</p>